

MOSONMAGYARÓVÁR TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ ÉS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

III. kötet: INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

Projekt azonosító: NyDOP-6.2.1/K-13-2014-0002

„Nyugat-Dunántúli Operatív Program - Fenntartható
településfejlesztés a kis- és középvárosokban – Integrált
Településfejlesztési Stratégiák kidolgozása”

Készítette:
Pro Via '91 Kft.
1034 Budapest, Szomolnok u. 14.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Mosonmagyaróvár város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

Készítették:

Egyházi Ferenc projektvezető

Kukely György projektvezető, megyei koordinátor, helyettes vezető tervező, gazdaságfejlesztési szakértő

Zábrádi Zsolt vezető tervező, gazdaságfejlesztési szakértő

Jordán Péter és Dima András közmű szakági tervezők

Vincze Attila és Ilyés Zsuzsanna zöldfelületi és tájrendezési szakági tervezők

Borbély Marcell és Szabó Mariann gazdaságfejlesztési szakértők

Madarász-Losonczy Bálint, Rácz Andrea, Szabó Mariann, Szép Károly társadalompolitikai szakértők

Csizmady Adrienn antiszegregációs szakértő, társadalompolitikai szakértő

Könczey Gábor és Szálka Miklós közlekedés szakági tervezők

R. Takács Eszter településtervező, műemlékvédelmi szakértő

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	6
1 A HELYZETELEMZÉS FŐBB MEGÁLLAPÍTÁSAI	8
2 KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI	14
2.1 Mosonmagyaróvár város jövőképe	15
2.1.1 Mosonmagyaróvár jövőképe.....	15
2.1.2 Átfogó célok.....	15
2.2 A stratégiai fejlesztési célok meghatározása	17
2.2.1 Tematikus célok.....	17
2.2.2 Területi célok	26
2.3 A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása.....	36
3 A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK.....	37
3.1 A stratégiai célok és projektek összefüggései	38
3.2 Kulcsprojektek	40
3.2.1 A belső területek tehermentesítése a gépjárműforgalomtól (KP1)	40
3.2.2 Város a vízen – a felszíni és felszín alatti vizek jobb kihasználása (KP2)	42
3.3 Hálózatos projektek.....	44
3.3.1 Közlekedésfejlesztés (H1)	44
3.3.2 A települési infrastruktúra korszerűsítése (H2).....	45
3.3.3 A humán közszolgáltatást szolgáló intézmények fejlesztése (H3)	45
3.3.4 A lakókörnyezet élhetőbbé tétele (H4)	46
3.3.5 A gazdaság igényeinek megfelelő munkaerő biztosítása (H5)	47
3.3.6 A mezőgazdaság tudásintenzív fejlesztése (H6)	47
3.3.7 Tájrehabilitáció, környezetvédelem (H7)	48
3.3.8 Az épített környezet új funkciókkal való ellátása (H8)	48
3.3.9 Határon átnyúló kapcsolatok erősítése (H9).....	49
3.3.10 Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területrészek fizikai megújítása és társadalmi integrálása (H10)	49
3.4 Akcióterületi projektek.....	51
3.4.1 Akcióterületek kijelölése	51
3.4.2 Az egyes akcióterületeken a megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása.....	52
3.4.2.1 Magyaróvár belváros (AT1)	52
3.4.2.2 Moson belváros (AT2)	54
3.4.2.3 Városközpont (AT3)	55

3.4.2.4	Mosoni-Duna partja (AT4).....	56
3.5	Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések és ezek illeszkedése a stratégia céljaihoz	57
3.6	A fejlesztések ütemezése	58
3.7	A településfejlesztési akciók összehangolt, vázlatos pénzügyi terve	59
3.8	A város vonzáskörzetére kihatással lévő fejlesztési elképzelések (projektjavaslatok)	72
4	ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM	73
4.1	Bevezetés.....	74
4.2	A település szegregátumainak és szegregáció által veszélyeztetett területeinek bemutatása 74	
4.3	Az IVS-ben szereplő antiszegregációs tervben foglalt intézkedések értékelése	76
4.4	A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések	77
4.5	A fejlesztések szegregációs hatásának kivédésére hozott intézkedések	80
4.6	A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések.....	80
4.7	Az Anti-segregációs program megvalósításának nyomon követése – monitoring	81
5	A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI	83
5.1	Külső összefüggések	84
5.1.1	A stratégia és a rendezési tervek összhangja	85
5.1.2	A stratégia és a fejlesztési tervek összhangja.....	86
5.1.2.1	A stratégia illeszkedése az Európai unió fejlesztéspolitikájához (Európa2020 és az Európai Unió Duna Régió Stratégiája)	86
5.1.2.2	A stratégia illeszkedése az OFTK-hoz.....	89
5.1.2.3	A stratégia illeszkedése a Győr-Moson-Sopron megye Területfejlesztési Koncepciójához és Programjához.....	90
5.1.2.4	A stratégia illeszkedése a településfejlesztési koncepcióhoz.....	92
5.1.3	A stratégia illeszkedése a társadalmat érintő ágazati tervekhez	95
5.1.4	A stratégia illeszkedése a gazdaságot érintő ágazati tervekhez.....	95
5.1.5	A stratégia illeszkedése a közlekedést érintő ágazati tervekhez.....	96
5.1.6	A stratégia illeszkedése az épített és természeti környezetet érintő ágazati tervekhez 97	
5.2	Belső összefüggések	98
5.2.1	A célok logikai összefüggései.....	98
5.2.2	A célok és a helyzetértékelésben beazonosított problémák.....	100
5.2.3	A stratégia megvalósíthatósága, a célok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatása.....	101

6	A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI	102
7	A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE	108
7.1	A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek 109	
7.1.1	Fenntartható Energia Akcióprogram (SEAP)	109
7.1.2	Fenntartható városi mobilitási terv (SUMP).....	110
7.1.3	Helyi klímastratégia	110
7.1.4	„Város a vízen” brand	110
7.1.5	A város közterületeinek közösségi használata és a helyi identitástudat növelése – a boldog város	111
7.1.6	Szabályozási tevékenységek, eszközök.....	111
7.2	Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósításának szervezeti kereteinek meghatározása	112
7.3	Partnerség biztosítása az ITS tervezése és megvalósítása során	113
7.4	Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok	114
7.5	Monitoring rendszer kialakítása	114
7.5.1	A monitoring rendszer működtetési mechanizmusának meghatározása	114
7.5.1.1	Módszertan.....	114
7.5.1.2	A monitoring tevékenység szervezeti háttere és folyamata	115
7.5.2	Indikátorok meghatározása.....	116
7.5.2.1	Az indikátorokkal szemben támasztott követelmények.....	116
7.5.2.2	A stratégia indikátorai	118

Mosonmagyaróvár város középtávú fejlődési pályájának meghatározásához szükséges a 2008-ban elfogadott Integrált Városfejlesztési Stratégia felülvizsgálata, aktualizálása.

Mosonmagyaróvár Integrált Településfejlesztési Stratégia a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet alapján, annak 2. mellékletében meghatározott tartalom szerint került kidolgozásra.

Az épített környezet alakításáról és védelméről 1997. évi LXXVIII. törvény 9/A. § (2) bekezdése szerint az Integrált Településfejlesztési Stratégia a rendelkezésre álló és bevonható források ismeretében meghatározza a településfejlesztési koncepcióban meghatározott célok megvalósítását egyidejűleg szolgáló beavatkozásokat, programokat, továbbá a megvalósítás eszközeit és nyomon követését.

A 314/2012. (XI. 8.) kormányrendelet 30. § (4) bekezdésének megfelelően Mosonmagyaróvár Város Önkormányzatának Képviselőtestülete a 92/2015 (IV. 23.) sz. döntött arról, hogy a megalapozó vizsgálat megfelel a tervezés alapjának. E határozatban a Képviselő-testület döntött a koncepció kiválasztott fejlesztési irányáról is.

A 314/2012. (XI. 8.) kormányrendelet 3. § (5) szerint a stratégia a koncepcióval összhangban, a településszerkezeti terv figyelembevételével kerül kidolgozásra. 6. § (1) A középtávra szóló stratégiát az önkormányzat a megállapításról szóló döntés mellékleteként fogadja el.

A városvezetés a koncepcionális és stratégiai munka módszerének meghatározásakor partnerségi tervet fogadott el, amely mentén került sor a fejlesztésben érdekelt szereplők tervezési folyamatban történő részvételére, bevonására, illetve a szakmai munka és döntés-előkészítés hivatalon belüli koordinációjának megvalósítására. Az Integrált Településfejlesztési Stratégia egyeztetése és elfogadása a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet, valamint Mosonmagyaróvár Város Önkormányzata 31/2013. (VI.28.) önk. rendelete (partnerségi egyeztetési szabályairól) alapján történik.

A munka alapvető célkitűzése, hogy Mosonmagyaróvár megfelelően pozícionálja magát hazai és nemzetközi szinten, beazonosítsa azokat az egyéni és egyedi tényezőket, amelyeket fejlesztve versenyképes maradhat, versenyelőnyökhöz juthat. Az Országos Fejlesztési- és Területfejlesztési Koncepcióban (OFTK) meghatározásra kerültek a legfontosabb célkitűzések, kimondva, hogy a városok és térségeik az ország gazdasági növekedésében és területi fejlődésében meghatározó szerepet játszanak. Az OFTK-hoz illeszkedve elkészült a Győr-Moson-Sopron megyei területfejlesztési koncepció és program, melyek keretet adnak a településfejlesztési elképzeléseknek. Ezekhez illeszkedve készült el Mosonmagyaróvár Integrált Településfejlesztési Stratégiája.

1 A HELYZETELEMZÉS FŐBB MEGÁLLAPÍTÁSAI

A megalapozó vizsgálat a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet mellékletében meghatározott tartalom szerint készült, így helyzetfeltáró, helyzetelemző és helyzetértékelő munkarészt tartalmaz. A vizsgálat a város térségére is kitékint.

A helyzetfeltárás, a helyzetelemzés és helyzetértékelés eredményeként a koncepció és stratégia elkészítéséhez kulcsfontosságú területek legfontosabb tendenciái kerültek bemutatásra, szakterületenként áttekintve a város és térsége esetében a jelenlegi helyzetképet, kiemelve az erősségeket, gyengeségeket, lehetőségeket és veszélyeket, a fejlesztési szükségleteket és a konfliktusterületeket.

A város a térszerkezeti pozíciójához képest kisváros, mely a terület morfológiai és vízrajzi adottságaival magyarázható. A település növekedését kelet felé a Mosoni-Duna, délnyugati irányba a közlekedési vonalak korlátozzák.

A város történelmi fejlődésének „lenyomata” a mai városszerkezetből is leolvasható. Az északon a vár mellett kiépült Magyaróvár polgári város és a délen lévő falusiasabb Moson két különböző karakterű beépítése területileg is elkülönül egymástól. Közöttük a szocialista időkben felépült „új városközpont”

(4-10 emeletes panelépületek illetve családházak területek) köti össze a településrészeket.

A 32000 lakosú Mosonmagyaróvár azon kevés hazai település egyike, ahol növekszik a népesség. A gyarapodás sokkal inkább a bevándorlásnak, semmint a természetes szaporodásnak köszönhető. A lakosság az országos trendekhez hasonlóan öregszik, ám a korszerkezet magyar viszonylatban így is kedvezőnek mondható.

Mosonmagyaróváron a lakásállomány minőségi és mennyiségi mutatói is dinamikusan javulnak. A lakásépítések üteme meghaladja a lakosság gyarapodásának mértékét.

A település humán szolgáltató intézményei jelenleg megfelelő szinten látják el feladataikat, ám kihasználtságuk elérte kapacitásuk felső határát, így a népesség további növekedésével számolva rövidtávon is komoly fejlesztésekkel kell számolni (először az óvodák és a bölcsődék férőhelyszámának bővítésére lesz szükség).

A kiváló földrajzi és közlekedési helyzetben lévő Mosonmagyaróvár gazdasága versenyképes, a város munkalehetőségei számos ingázót vonzanak a településre. A gazdaság hagyományos ága az ipar, leginkább fém- és műanyagfeldolgozással foglalkozó üzemek találhatók a városban. Elsősorban a külföldi keresletnek köszönhetően a település kiemelkedő gazdasági ága az egészségturizmus. A Szigetköz természeti értékei még komoly kihasználatlan potenciált rejtjenek magukban, melyet Mosonmagyaróvárnak mindezidáig nem sikerült kihasználni.

Mosonmagyaróvár táji-, természeti szempontból a Szigetköz kapuja. A Mosoni-Duna és környezete gazdag élővilágával, a galériaerdőkkel és a kanyargó folyómederrel olyan táji karakterrel rendelkezik, amelyek páratlan értéket képviselnek. A város zöldfelületei rendszeresen karban tartottak, sok esetben azonban rehabilitációra szorulnak.

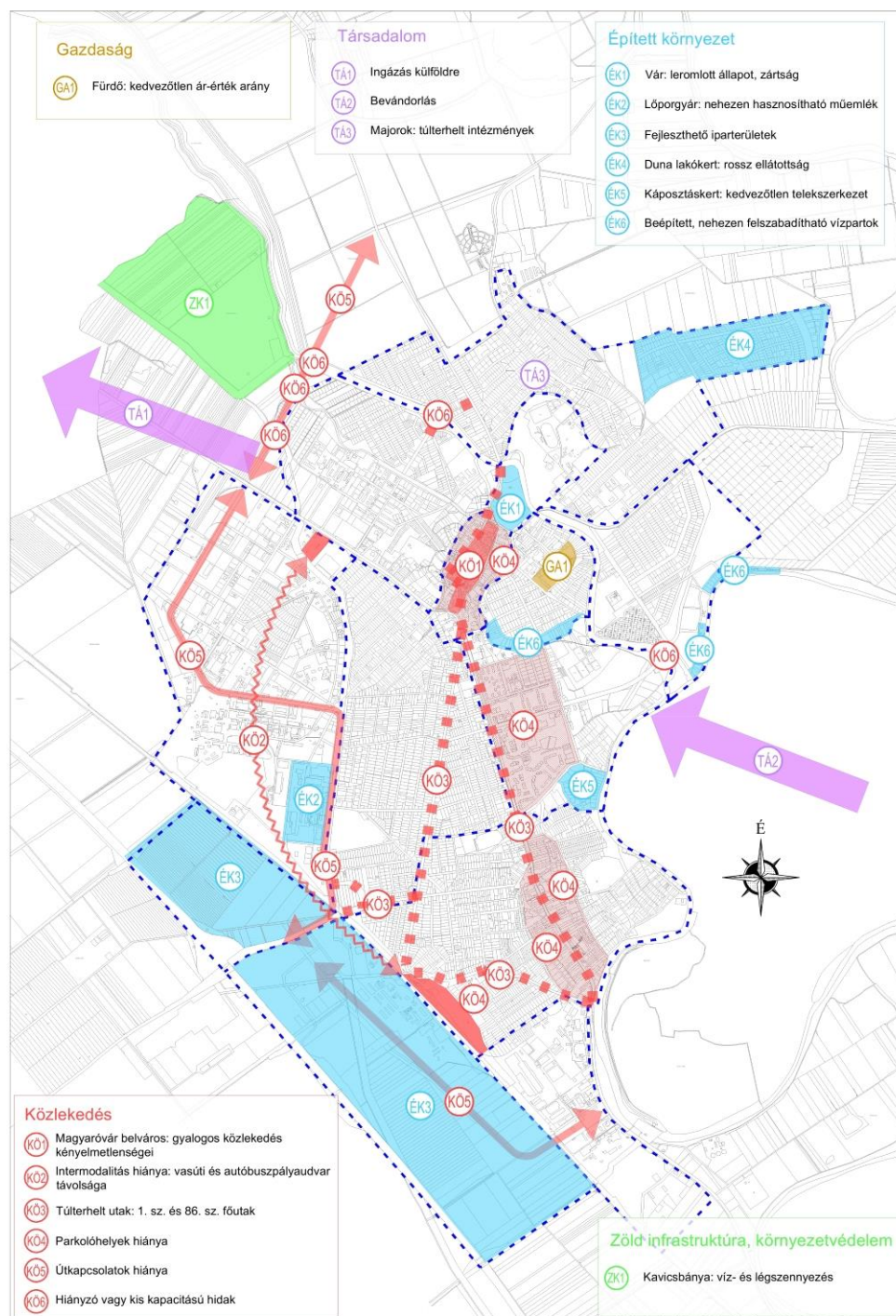
A város épített örökségeit leginkább a Vár és Magyaróvár belvárosa, valamint a Mosoni belváros alkotják. A nagy múltú ipari épületek ma helyi védettség alatt állnak és leginkább az egykori lőporgyár területén találhatók.

Mosonmagyaróvár kiválóan elérhető autópályán és vasúton is. A nemzetközi összeköttetés Bécs felé biztosított, ám a jóval közelebb lévő Pozsony felé csak közúton lehetséges. A város legégetőbb

problémája a 86-os út átmenő forgalma. A város belső területeit tehermentesítő út építésére és kialakítására előrehaladott tervek állnak rendelkezésre. Elsősorban a terjedő motorizációnak és a növekvő népességnek köszönhetően Mosonmagyaróvár egyre komolyabb parkolási nehézségekkel kénytelen szembenézni.

Mosonmagyaróvár közműellátása az elmúlt hét évben sok tekintetben konszolidálódott, megoldódott. Az utóbbi évtizedben a legnagyobb előrelépés a szennyvízcsatornázás és a gázellátás területén valósult meg. A vezetékes vízzel és elektromos energiával való ellátottság teljes körű, majdnem ugyanez mondható el a szennyvízcsatornázásról.

A mosonmagyaróvári fejlesztések tétje, hogy sikerül-e úrrá lenni a város két legégetőbb problémáján. Egyrészt az évek óta súlyosbodó közlekedési nehézségek - elkerülő és tehermentesítő utak hiánya, parkolási nehézségek. Másrészt megoldást kell találni a Magyaróvári belváros élettél telítésére. Ehhez elengedhetetlen a városrész (beleértve a Vár) rehabilitációja és turisztikai potenciáljának növelése.

2.1-1. ábra: Mosonmagyaróvár problématérképe

Mosonmagyaróvár város szerkezetileg, városképi arculatában, karakterében és területhasználati jellemzői alapján 12 városrészből és a külterületekből áll. E városrészek részletes elemzése a 2011-es népszámlálás városrészi adatai alapján történt, rámutatva az adott városrészben meglévő legfontosabb demográfiai, társadalmi jellemzőkre, tendenciákra, a funkcióellátottságra, gazdasági jellemzőkre, bemutatva azon területeket, ahol a városrész városon belüli pozíciója, helyzete, ellátottsága erősséget vagy gyengeséget jelez, s megjelölve azon fejlesztési lehetőségeket, amelyek elmozdulást jelenhetnek ezen állapotból.

Városrész	Lakó- népesség (fő)	Öregedési index (100 15 év alattira jutó 60 év feletti)	Felsőfokú végzettségűek aránya (a 25 év feletti korosztályból)	Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya (15-59 év közötti korosztályból)	Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya
Magyaróvár belváros	1 214	252	22,8	42,0	35,2
Majorok	3 205	96	19,9	29,3	37,7
Lucsony- Károlyliget	730	332	24,4	28,7	30,5
Halászi úti lakóterület – Mosoni-Duna	1 318	58	34,8	27,3	20,1
Városközpont	7 823	174	14,0	25,3	46,0
Moson belváros	7 105	150	13,4	31,7	46,6
Moson déli iparterület	139	114	10,7	17,4	72,7
Kossuth Lajos utca és környéke	4 737	222	20,4	29,2	36,5
Ipartelep- Lőporgyár és környéke	1 617	158	12,3	30,7	50,2
Mofém-telep	3 997	84	20,3	28,0	37,0
Ipari Park I. ütem	29	67	0,0	52,6	50,0
Ipari Park II. ütem	0	0	0,0	0,0	0,0
Külterület	82	30	4,4	55,8	70,8

2.1-1. táblázat: Mosonmagyaróvár városrészeinek főbb adatai, 2011 (forrás: KSH, Népszámlálás 2011)

A 2001-es és a 2011-es népszámlálás adatait vizsgálva és összehasonlítva megállapítható, hogy társadalmi-gazdasági szempontból a Halászi úti lakóterületek vannak a legjobb helyzetben. Demográfiai és foglalkoztatási mutatói is a legkedvezőbbek a városban. Hozzá zárkózik fel a jó helyzetben lévő, gyors javulást mutató Mofém-telep és Majorok. Bízató még Moson déli iparterület helyzete, az átlagos helyzetű városrész adatai javultak az utóbbi időben. A város középső részei (Városközpont, Kossuth L. u. és Ipartelepek) átlagos helyzetűek. Ehhez képest a város hagyományos központjai nem dicsekedhetnek. Magyaróvár belvárosa rossz helyzetben volt (főleg demográfiaiilag), ám javuló tendenciát mutat, ellentétben Lucsony-Károlyligetrel, mely átlagos helyzetén rontott, Moson belvárosa pedig átlag alatti kategóriában ragadt. Az Ipari park I. ütemének rossz helyzete tovább romlott, a külterületre pedig továbbra is fennáll, hogy a legrosszabb mutatókkal rendelkezik.

Városrész	Lakó	Mezőgazdasági	Ipari, logisztikai	Kereskedelmi	Turisztikai	Közigazgatási	Egészségügy, oktatás, kultúra	Zöldfelületi	Közlekedési	Sport, rekreáció
Magyaróvár belváros										
Majorok										
Lucsony-Károlyliget										
Halászi úti lakóterület – Mosoni-Duna										
Városközpont										
Moson belváros										
Moson déli iparterület										
Kossuth Lajos utca és környéke										
Ipartelep – Lőporgyár és környéke										
Mofém telep										
Ipari Park I. ütem										
Ipari Park II. ütem										
Külterület										

2.1-2. táblázat: Mosonmagyaróvár városrészeinek funkciói

Jelmagyarázat:

- erős, a városrészt alapvetően meghatározó funkció
 egyéb jellemző funkció

2 KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

2.1 MOSONMAGYARÓVÁR VÁROS JÖVŐKÉPE

Az integrált településfejlesztési stratégia – a településfejlesztési koncepcióval és az Európa 2020 stratégiával összhangban – Mosonmagyaróvár 2023-ig elérni kívánt fejlesztési céljait határozza meg.

2.1.1 Mosonmagyaróvár jövőképe

„2030-ra Mosonmagyaróváron a fejlett, környezetkímélő ipari vállalkozások, illetve a természeti és épített örökségre épülő egészségmegőrző turizmus megerősödésével a lakosság életminőségét meghatározó közlekedési, környezeti és lakhatási állapot is javul, ennek köszönhetően a város népességének dinamikus növekedése mellett a helyi társadalom szerkezete kedvező irányban mozdul el, kohéziója erősödik.”

A településfejlesztési koncepcióban felvázolt jövőkép a jelenlegi tendenciák továbbélését feltételezi az ipar betelepülését és ezzel párhuzamosan a munkavállalóknak a városba költözését illetően. Mindkét folyamatot megfelelően felkészített lakhatási, közlekedési, közmű-infrastruktúrával kívánja elősegíteni a város. Emellett javítani kívánja a turizmus lehetőségeit, elsősorban a természeti kincsekre épülő aktív ökoturizmust. Mosonmagyaróvár Város Integrált Stratégiája a jövőképnek, illetve a településfejlesztési koncepció átfogó céljainak megfelelő célrendszert és projekteket kíván megvalósítani.

2.1.2 Átfogó célok

A jövőkép elérés érdekében a város településfejlesztési koncepciója négy átfogó fejlesztési célt jelöl ki:

I. Élhető város

Az élhető város átfogó cél a magas színvonalú humán szolgáltatásokat és infrastrukturális feltételeket, minőségi lakókörnyezetet nyújt a lakók és a beköltözők számára. A demográfiai változásokhoz alkalmazkodva intézményrendszerét is a kereslethez igazítja, s a különböző kor- és célcsoportok életminőségének javulásához hozzájárul, miközben a fenntartható városüzemeltetés szempontjai is érvényesülnek. Kiemelt hangsúly helyeződik a helyi erőforrások hasznosítására (táji, természeti, épített értékek stb.). A megújuló energiaforrások széles körű felhasználásával, az energiahatékonyság javításával, s a szemléletformálás segítségével Mosonmagyaróvár környezettudatos várossá válik.

Mindezek mellett a város minden városrészében a funkciók bővítése és a szolgáltatások kínálatának, minőségének és elérhetőségének javítása az élhetőség szempontjából meghatározó. A közterületek minőségi fejlesztése és a közlekedés feltételeinek javítása az életfeltételeket, életszínvonalat alapvetően meghatározza. Ugyanakkor a város természeti környezetének megőrzése és fejlesztése indokolja, hogy a város terjeszkedése a belső tartaléktérületek felhasználására korlátozódjon.

II. Befogadó város

A befogadó város a mosonmagyaróvári identitás erősítését, a helyi társadalom kohézióját célozza és a térségi együttműködések javítására fókuszál. A város jelentős vonzást gyakorol, a beköltözők „Mosonmagyaróvár-tudatának” elmélyítése, a közösségfejlesztés a város jövője szempontjából meghatározó, s hozzájárul a városi imázs fejlődéséhez. A szolidáris és befogadó társadalom képéhez hozzátartozik a különböző társadalmi helyzetű csoportok közötti kohézió javítása, a városkörnyéki és

járási településekkel való kapcsolatrendszer minőségi fejlesztése, az együttműködések mindkét fél számára előnyös voltának generálása, a város központi szerepköréből adódó felelőssége.

III. Versenyképes város

A versenyképes város átfogó cél a foglalkoztatási, a munkahelyteremtéssel kapcsolatos gazdaságfejlesztési célokat integrálja. A fő cél, hogy Mosonmagyaróvár és környéke minden tekintetben elérje, egyes területeken pedig meghaladja a környező határ menti területek fejlettségi szintjét és versenyképességét. A város gazdasági stabilitásának kulcsa, hogy a diverzifikált, több lábon álló jellege megmaradjon. Ennek egyik kulcsa a meglévő iparterületek fejlesztése, elérhetőségük javítása, illetve az új területekre, vállalkozók vonzása. A település alapvetően olyan ágazatokat kíván támogatni, amelyek magas hozzáadott értékű tevékenységet folytatnak, s környezetbarát technológiákat alkalmaznak. Mindezek kapcsán alapvető a cégek munkaerőigényének biztosítása, a helyben rendelkezésre álló munkaerő megfelelő mennyiségű és színvonalú oktatása, képzése.

IV. Város a vízen

A „város a vízen” átfogó cél Mosonmagyaróvár vonzerejének növelését segíti, a meglévő adottságok hatékonyabb kihasználásával. A város legfőbb természeti kincse a víz, amely meghatározta a város település- és gazdaságszerkezetét, épített örökségét, kulturális hagyományait. Ma is fontos szerepet töltenek be a város életében a folyó- és állóvizek, illetve a földfelszín alatti ásvány- és gyógyvizek. Ennek az óriási kincsnek a branddé fejlesztésével, sokoldalú desztináció-menedzsmenttel, a turisztikai programkínálat minőségi fejlesztésével Mosonmagyaróvár a fellendülő szigetközi turizmus központja lehet. A jelenleg is fontos célcsoportot jelentő, szépség- és egészségmegőrző célú vendégek kibővülnek az aktív és ökoturistákkal.

A településfejlesztési koncepció hosszú távú céljaiból középtávon öt, a koncepcióval teljes mértékben összefüggő átfogó cél rajzolódik ki.

- 1. A települési környezet közösségformálónak és természetbaráttá alakítása**
- 2. A növekvő népesség ellátásának biztosítása**
- 3. Gazdasági versenyképesség**
- 4. Aktív és egészségmegőrző turizmus**
- 5. Széleskörű partnerség**

2.2 A STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

Mosonmagyaróvár 2023-ig elérendő, középtávú stratégiai célkitűzései egyrészt városi szintű tematikus célokat, másrészt városrészi szintű területi célokat foglalnak magukban.

2.2.1 Tematikus célok

A tematikus célok a középtávú városfejlesztési célok mentén kerültek meghatározásra, amelyek főbb beavatkozási területei a gazdaság, a társadalom és az életminőség javítása. A tematikus célok rendszerét az alábbi táblázat foglalja össze:

1. A települési környezet közösségformálónak és természetbarátnak alakítása	
T1	Épületenergetikai fejlesztések
T2	A közlekedés környezetbarát fejlesztése
T3	Rekreációs fejlesztések
T4	Közterületek klímaváltozáshoz alkalmazkodó átalakítása
2. A növekvő népesség ellátásának biztosítása	
T5	Bérlakások építése
T6	Hátrányos helyzetű rétegek felzárkóztatása
T7	Kistérségi szociális ellátórendszer fejlesztése
T8	Oktatási-nevelési intézmények fejlesztése
T9	Az egészségügy prevenciós és ápolási tevékenységeinek fejlesztése
3. Gazdasági versenyképesség	
T10	Környezetkímélő és magas hozzáadott értéket előállító vállalkozások ösztönzése
T11	Az egyetem és a gazdasági szereplők közötti együttműködés növelése
T12	Az iparterületek fejlesztése
4. Aktív és egészségmegőrző turizmus	
T13	A turisztikai szolgáltatási háttér fejlesztése
T14	A természeti értékek adta lehetőségek kihasználása
T15	Az épített örökség hasznosítása
T16	Egészségturizmus szerepének megtartása
5. Széleskörű partnerség	
T17	Helyi civil szervezetek támogatása
T18	Térségi összefogás megerősítése
T19	Aktív nemzetközi kapcsolatrendszer, határon átnyúló kezdeményezések

2.2-1. táblázat: Mosonmagyaróvár tematikus céljai

T1 Épületenergetikai fejlesztések

Egyrészt folytatni kell a lakótelepek energetikai fejlesztését, mely magában foglalja a hőszigetelést és a gépészeti berendezések modernizálását is. Másrészt a városi intézmények energetikai korszerűsítését is el kell végezni.

A tematikus célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Alulhasznosított vagy leromlott állapotú értékes épületek felújítása, funkcióval ellátása a magyaróvári belvárosban (AT1/2)
- Mosonmagyaróvár Polgármesteri Hivatal energetikai korszerűsítése (AT1/4)
- Lakóházak energiamegtakarítást eredményező felújítása (AT3/2)
- Városházai lakótelep környezeti humanizálása (AT3/3)

- Távhőszolgáltatás fejlesztése (H2/2)
- Intézmények környezetbarát fejlesztése (H3/1)
- Alulhasznosított vagy leromlott állapotú értékes épületek felújítása, funkcióval ellátása (H8/2)
- A Cserháti Sándor kollégium és Gazdász Hotel épületkomplexum felújítása és fejlesztése (E6)

T2 A közlekedés környezetbarát fejlesztése

A város legégetőbb problémái közé tartozik a 86-os út belső szakaszának túlterheltsége. Ennek kiváltása egy tehermentesítő út kialakításával és építésével oldható meg. A növekvő motorizációnak és a népesség gyarapodásának köszönhetően egyre több a személyautó a városban, így a parkolási gondok egyre komolyabb kihívás elé állítják a várost. Mindenképp szükség van tehát új parkolóhelyek kialakítására, ahol lehetséges a meglévők bővítésére. A környezetbarát közlekedés egyik alappillére a kerékpáros közlekedés fejlesztése. A városban komoly előrelépés történt ilyen téren, ám mindenképpen fontos lenne új kerékpárutak kialakítása, azok integrálása a szigetközi hálózathoz.

A tematikus célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Tehermentesítő út kulcsprojekt összes eleme (KP1/1-5)
- Duna-stratégia: folyami utak fejlesztése (KP2/7)
- Parkolóépítések a városközponti lakótelepen (AT3/1)
- Lajta Kis-híd (Kiserdő-úti híd) második forgalmi sávval történő bővítése és a hozzá kapcsolódó út és kerékpárút utépítése (AT4/2)
- A Hild tér rendezése (H1/2)
- Útépítési projektek a mosonmagyaróvári kistérségben, meglévő utak átépítése és felújítása (H1/3)
- Gyári út korszerűsítése Mosonmagyaróváron (H1/4)
- Belterületi hiányzó kerékpárút elemek és biztonságos tárolók létesítése Mosonmagyaróváron (H1/5)
- Vasfüggöny (EuroVelo 13) és Dunamenti (EuroVelo 6) kerékpárút összekötése (H1/6)
- Kerékpárút Jánossomorja és Mosonmagyaróvár között (H1/7)
- Külterületi, turisztikai célú kerékpárutak építése (H1/8)
- Települési vonalas infrastrukturális elemek felújítása, építése (H2/1)

T3 Rekreációs fejlesztések

A városi terek felújításakor mindenképpen szem előtt kell tartani a szabadidő aktív eltöltésére alkalmas területek kialakítását. Itt leginkább a zöldfelületek és parkok rehabilitációjára, sétáló és kerékpárutak kialakítására kell gondolni. Emellett nem szabad elfelejtkezni a sport intézményi keretek között való gyakorlásáról sem. A tervezett sportcsarnok megépülése minden korosztály számára biztosítja a magas színvonalú sportolás lehetőségét.

A tematikus célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- A folyóvizekhez köthető rekreációs tevékenységek fejlesztése (KP2/11)

- A szabadidős- és versenysportolók edzőkörülményeinek javítása az NYME-MÉK vízitelepén (KP2/13)
- Báger-tó környezetrendezése és szabadidő park kialakítása (KP2/18)
- Városközponti lakótelep környezeti humanizálása (AT3/3)
- Városi Ifjúsági Sporttelep létrehozása (E4)
- A Bauer Rudolf Sportcsarnok utánpótlás-, szabadidős-, tömeg- és versenysport feltételeinek javítása (E5)

T4 Közterületek klímaváltozáshoz alkalmazkodó átalakítása

A közterületek átalakításakor külön figyelmet kell fordítani minél nagyobb összefüggő zöldfelületek kialakítására. A fásítások és virágültetések az esztétikai funkción túl a környezetvédelem szempontjából is fontos szereppel bírnak. Mindezekén túl a felújításoknál előtérbe kell helyezni a környezetkímélő és energiatakarékos megoldásokat. Szintén kitüntetett figyelmet érdemelnek a külszíni bányászat területei. A működőkben törekedni kell a zaj- és porszenyezés csökkentésére, míg a már felhagyott kavicsbányában meg kell történnjen a megfelelő rekultiváció.

A tematikus célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Mosoni temető bővítése, közlekedési létesítmények (AT2/2)
- Városközponti lakótelep környezeti humanizálása (AT3/3)
- LED-es közvilágítás kiépítése Mosonmagyaróváron (H2/3)
- A zöldfelületek megújítása, területük növelése, fásítása (H4/3)
- Külszíni bányák környezeti terheinek mérséklése, a természet és a táj rehabilitációja (H7/1)

T5 Bér lakások építése

A jelenlegi népességnövekedési trendekből kiindulva Mosonmagyaróváron a lakosság további gyarapodása várható. Mindenképpen szükség van tehát új lakások építésére, legyenek azok munkásszállón, társasházi bérleményben vagy saját tulajdonú házban.

A tematikus célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Bér lakás-építés Mosonmagyaróváron (H4/1)
- Munkásszálló továbbépítése (H4/2)

T6 Hátrányos helyzetű rétegek felzárkóztatása

A társadalmi igazságosság jegyében a városnak külön gondot kell fordítani azon rétegek és egyének segítésére és felkarolására, akik valamilyen oknál fogva hátrányban vannak. Fontos a hajléktalankérdés rendezése, melyhez szálló építése szükséges. Külön kell foglalkozni a munkanélküliek és az idősök gondozásával is. Az esélyegyenlőség elve megköveteli, hogy a település lehetőségeihez mérten mindent megtegyen a mozgáskorlátozottak közlekedéséért, eljutásáért. Az intézmények, közterületek akadálymentesítésére van szükség. Egy város, egy városrész megítélése szempontjából kulcsfontosságú, hogy ne legyenek leszakadó, slumosodó negyedek, tömbök. Kiemelten kell tehát kezelni a szegregációra hajlamos területeket.

A tematikus célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Mosonmagyaróvári intézmények akadálymentesítése (H3/2)
- Települési társulás gondozóház bővítése (H3/6)
- Települési társulás hajléktalan szálló, éjjeli menedékhely bővítése, létesítése (H3/7)
- Munkásszálló továbbépítése (H4/2)

T7 Kistérségi szociális ellátórendszer fejlesztése

Mosonmagyaróvár számára mindenképpen fontos, hogy vonzáskörzetével minél szorosabb kapcsolatot alakítson ki. Ehhez elengedhetetlen, hogy a járás valamennyi települését kiszolgáló szociális ellátórendszer fejlődjön.

A tematikus célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Települési társulás gondozóház bővítése (H3/6)
- Települési társulás hajléktalan szálló, éjjeli menedékhely bővítése, létesítése (H3/7)

T8 Oktatási-nevelési intézmények fejlesztése

A település bölcsődéi és óvodái jelenleg 100 %-os vagy azt meghaladó kapacitással üzemelnek. A népességyarapodás jelenlegi trendjéből kiindulva feltételezhető a gyermekszám további növekedése. A megfelelő színvonalú nevelő és oktató tevékenység tehát a továbbiakban csak intézményfejlesztéssel és bővítéssel valósítható meg. A mennyiségi növekedésen túl a minőségre is nagy hangsúlyt kell helyezni. Az általános iskolákban és gimnáziumokban elsősorban a sportolás feltételeit kell javítani.

A tematikus célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Lurkóvár óvoda bővítése, felújítása (H3/3)
- Új óvoda és bölcsőde létesítése Majorok városrészben (H3/4)
- Szakmunkásképző tanműhelyek kialakítása (H5/2)
- Városi Ifjúsági Sporttelep létrehozása (E4)
- A Bauer Rudolf Sportcsarnok utánpótlás-, szabadidős-, tömeg- és versenysport feltételeinek javítása (E5)

T9 Az egészségügy prevenció és ápolási tevékenységeinek fejlesztése

A növekvő népességnek is köszönhetően a város egészségügyi ellátórendszerei egyre telítettebbek a szakrendelés sokszor akadozik. Az intézmények bővítése nincs napirenden így különösen fontos a megelőzésre, az egészséges életmódra való nevelésre és ösztönzésre helyezni a hangsúlyt. Így csökkenthető, tartható az egészségügyi intézmények szolgáltatásait igénybe vevők száma.

A tematikus célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Időskorúak ellátásának fejlesztése (H3/5)
- Települési társulás gondozóház bővítése (H3/6)

- Települési társulás hajléktalan szálló, éjjeli menedékhely bővítése, létesítése (H3/7)
- Határon átnyúló betegellátási rendszer megteremtése, a kórházi és egészségügyi funkciók erősítése, a speciális ellátástípusok határon átnyúló összehangolása, a fogászati és gyógyturizmus fejlesztése (H3/8)

T10 Környezetkímélő és magas hozzáadott értéket előállító vállalkozások ösztönzése

Mosonmagyaróvár abban a szerencsés helyzetben van, hogy a különféle vállalkozások és befektetők előszeretettel választják telephelyük, üzemük számára. A továbbiakban fontos lenne különös figyelmet fordítani arra, hogy a letelepedni kívánó gazdasági szereplők minél környezetkímélőbb és magasabb hozzáadott értéket előállító tevékenységet folytassanak. Az egyetemmel, mint tudásközponttal karöltve a kutatás-fejlesztésre is nagyobb hangsúly fordítható.

A tematikus célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Kenyérgyári úti felüljáró és hozzá kapcsolódó út építése Mosonmagyaróváron (KP1/1)
- Nyugati tehermentesítő út létesítése Mosonmagyaróváron (KP1/2)
- Szigetközi Friss Víz értékesítésének növelése (KP2/16)
- Bio/öko termékek gyártása (H6/5)
- Barnamezős ipartelepek hasznosítása (H8/1)
- MOWINPARK II-es ütem ipari park fejlesztés (E1)
- Újabb inkubátorház építése Mosonmagyaróváron (E2)
- A szélerő-park továbbfejlesztése (E7)

T11 Az egyetem és a gazdasági szereplők közötti együttműködés növelése

Az egyetem és a magánszféra együttműködése komoly potenciált hordoz magában. A duális képzés keretei között a felsőoktatásban résztvevők már a képzés ideje alatt komolyan bekapcsolódhatnak a gyakorlati munkába gyakornokként, esetleg részmunkaidőben. Az előny kölcsönös. Az egyetem számára előnyös, hogy képzett és gyakorlott diplomások kerülnek ki innen ezáltal az intézmény megbecsültsége és hírneve növekszik, míg a magánszféra számára hatalmas érték a jól képzett és már tapasztalattal, gyakorlati tudással is felvértezett friss diplomás munkavállaló.

Az együttműködés másik pillére a kutatás-fejlesztés lehet. Az egyetem, mint tudásközpont valamint a vállalkozói szektor közötti harmonikus együttműködés mindenféleképpen alapját képezhetné a K+F ágazat fejlődésének. Ennek fontos előfeltétele, hogy a városban jelenleg működő vállalkozások nagyobb összegeket fordítsanak kutatás-fejlesztésre, továbbá elengedhetetlen, hogy a betelepülő új cégek minél inkább magas hozzáadott értéket előállító profillal rendelkezzenek (lásd T10) és nyitottak legyenek a K+F tevékenységben való részvételre, akár az egyetemmel karöltve, akár önállóan.

A tematikus célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Könyvtárfejlesztés, "Nyitott könyvtár" megteremtése a Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karon (AT1/5)
- Pályaorientációs tevékenység, hálózati együttműködés (H5/1)
- Gyakorlati élelmiszeripari szakemberképzési hálózat létrehozása Győr-Moson-Sopron megyében, képzési rendszer kidolgozása (H5/4)

- Szaktanácsadási tevékenység fejlesztése a Kari Mintagazdasági Hálózatban (H6/1)
- Sárga magyar tyúk hizlalási technológiájának kidolgozása a korszerű és minőségi gasztronómiai igényeknek megfelelően (H6/2)
- Lajta menti potenciális gyepterületek új típusú hasznosítása történelmi példák alapján: árasztásos öntözés és folyóvízi hordalékkal történő tápanyag-visszapótlás módszereinek kidolgozása és adaptációja (H6/3)
- Tangazdaság területén az öntözéses növénytermesztés feltételeinek megteremtése (H6/4)

T12 Az iparterületek további fejlesztése

Mosonmagyaróváron már megtelt és még beépítésre váró ipari területek is találhatóak. Moson déli iparterületen biztosítani kell a feltételeket a vállalkozások megmaradásához, míg a város délnyugati oldalán az ipari területek infrastrukturális fejlesztésére van szükség a további fejlődés érdekében. Csak így lehetséges új befektetők vonzása. Megfelelő elérhetőség nélkül nem fejleszthetőek az ipari területek, így a közlekedési infrastruktúra ezen területeket érintő fejlesztései szintén elengedhetetlenek.

A tematikus célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Kenyérgyári úti felüljáró és hozzá kapcsolódó út építése Mosonmagyaróváron (KP1/1)
- Nyugati tehermentesítő út létesítése Mosonmagyaróváron (KP1/2)
- Gyári út korszerűsítése Mosonmagyaróváron (H1/4)
- Barnamezős iparterületek hasznosítása (H8/1)
- MOWINPARK II-es ütem ipari park fejlesztés (E1)
- Újabb inkubátorház építése Mosonmagyaróváron (E2)

T13 A turisztikai szolgáltatási háttér fejlesztése

Mindenféleképpen szükséges a várost és térségét integráló, egységes turisztikai stratégiájának megalkotása, hiszen ebben a versenyben csak stabil alapokra építkezve lehet eredményes. A stabil alapot a turisztikai infrastruktúra és szolgáltatások, a hatékony menedzsment és a vendégcsalogató brand jelenti. Ez a szálláshelyek és vendéglátóhelyek minőségi és mennyiségi fejlesztése révén érhető el, igazodva a célcsoportok elvárásaihoz. Egyrészt cél a meglévő kereskedelmi szálláshelyek színvonalának emelése, másrészt a jelenlegi legmagasabb szintűnél is színvonalasabb szálláshelykínálat megjelenése. Ezen kívül a falusi szálláshelyek férőhelyeinek növelése is fontos lenne, különösen a Szigetköz kisebb településeiben. Utóbbiakban jelenleg hiányoznak a falusi vendégfogadás minősített feltételei, s az egy-két vagy többnapos kikapcsolódásra lehetőséget nyújtó programlehetőségek. Ezeket egymagában egy falu nem tudja nyújtani, így a falvaknak összefogva, a feladatokat egymás között elosztva kell fejlesztésekbe fogniuk.

Ehhez természetesen szükség van a fejlesztéseket összefogó, koordináló szervezetre, amely egyben a térség promotálását is elvégezheti. A TDM szervezet erre kiválóan alkalmas, de szerepe a jelenleginél erősebb is lehet. A turisztikai marketing során törekedni kell a város és környezetének folyamatosan élvezhető és változatos (a nyári főszezonon kívüli) értékeinek (pl. gyógyvíz) kommunikálására. Mosonmagyaróvár imázsának erősítése érdekében elengedhetetlen a város (és intézményei, szervezetei, vállalkozásai) aktív hazai és nemzetközi marketingtevékenysége.

A város pozitív képének erősítése érdekében fontos, hogy Mosonmagyaróvár rendszeresen helyet adjon színes és színvonalas hazai és nemzetközi programoknak, rendezvényeknek (sport, kultúra, turizmus, tudományos élet stb.).

A tematikus célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- A Város a vízen – a felszíni és felszín alatti vizek jobb kihasználása kulcsprojekt elemei, különösen:
 - DanubeInfraPrep (a Dunára és mellékfolyóira alapozott fenntartható turisztikai infrastruktúrafejlesztések a magyar-szlovák-osztrák hármashatár térségben (KP2/8))
 - Egységes dunai turisztikai desztinációfejlesztés, közös turisztikai desztinációsmenedzsment kialakítása, fejlesztése (KP2/9)
 - Regionális TDM-szervezet létrehozása a Fertő-tájon és a Szigetközben (KP2/10)
 - A folyóvizekhez köthető rekreációs tevékenységek fejlesztése (KP2/11)
 - Vízi turizmus fejlesztése (KP2/12)
 - Magas színvonalú wellness-szálloda építése a Mosoni-Duna partján (KP2/15)
 - Balneológiai kezelő központ létesítése (KP2/17)
 - Báger-tó környezetrendezése és szabadidő park kialakítása (K2/18)
- Mosonmagyaróvár belváros rekonstrukciója (AT1/1)
- Alulhasznosított vagy leromlott állapotú értékes épületek felújítása, funkcióval ellátása a magyaróvári belvárosban (AT1/2)
- A mosonmagyaróvári vár látogatóbarát turisztikai fejlesztése (AT1/3)
- Új vásárcsarnok és üzletház építése Moson városrészében (AT2/1)
- Szigetköz Élménykert létrehozása (AT4/1)
- Kerékpárút Jánossomorja és Mosonmagyaróvár között (H1/7)
- Külterületi, turisztikai célú kerékpárutak építése (H1/8)
- Alulhasznosított vagy leromlott állapotú értékes épületek felújítása, funkcióval ellátása (H8/2)
- Világörökség, LIMES (Mosonmagyaróvár) (E3)

T14 A természeti értékek adta lehetőségek kihasználása

A város legnagyobb természeti értéke kétség kívül a Szigetköz közelségéből adódik. Európa legnagyobb folyami hordalékkúpja páratlan természeti értékekkel rendelkezik. A vízfolyásokkal sűrűn átszelt terület növény és állatvilága különleges.

Megfelelő szolgáltatási színvonal mellett a terület hatalmas turisztikai lehetőségeket rejt magában. Itt elsősorban az aktív turizmusra kell gondolni. Szükség van új kerékpárutak építésére továbbá a vízi turizmus feltételeinek javítására.

A tematikus célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- A Város a vízen – a felszíni és felszín alatti vizek jobb kihasználása kulcsprojekt elemei, különösen:
 - A vízfolyások vízkészletének vizsgálata (KP2/1)
 - Lajta árvízi fejlesztési koncepció (KP2/3)
 - DanubeInfraPrep (a Dunára és mellékfolyóira alapozott fenntartható turisztikai infrastruktúrafejlesztések a magyar-szlovák-osztrák hármashatár térségben (KP2/8))

- Egységes dunai turisztikai desztinációfejlesztés, közös turisztikai desztináció-menedzsment kialakítása, fejlesztése (KP2/9)
- Regionális TDM-szervezet létrehozása a Fertő-tájon és a Szigetközben (KP2/10)
- A folyóvizekhez köthető rekreációs tevékenységek fejlesztése (KP2/11)
- Vízi turizmus fejlesztése (KP2/12)
- A szabadidős- és versenysportolók edzőkörülményeinek javítása az NYME-MÉK vízitelepén (KP2/13)
- Mosoni-Duna menti közcélú önkormányzati vízi infrastruktúra kiépítése (KP2/14)
- Szigetközi Friss Víz értékesítésének növelése (KP2/16)
- Szigetköz Élmenykert létrehozása (AT4/1)
- Kerékpárút Jánossomorja és Mosonmagyaróvár között (H1/7)
- Külterületi, turisztikai célú kerékpárutak építése (H1/8)

T15 Az épített örökség hasznosítása

Elsősorban Magyaróvár és Moson belvárosi épületei képviselnek komoly történeti értéket. A rekonstrukcióban komoly előrelépés történt az elmúlt években, ám ma is több romos épület rontja a városrészek látványát. A rekonstrukcióval egybekötve fontos volna az épületek gazdasági hasznosítása. Ez leginkább különféle turisztikai funkciókkal képzelhető el.

Külön említést érdemel a Vár, mely jelenleg felújításra szorul és egyáltalán nem kihasznált. A felsőoktatási funkció ugyan méltó helyen van a Várban, ám az épület és környéke jóval nagyobb potenciált hordoz magában.

A tematikus célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Alulhasznosított vagy leromlott állapotú értékes épületek felújítása, funkcióval ellátása a magyaróvári belvárosban (AT1/2)
- A mosonmagyaróvári vár látogatóbarát turisztikai fejlesztése (AT1/3)
- Alulhasznosított vagy leromlott állapotú értékes épületek felújítása, funkcióval ellátása (H8/2)

T16 Egészségturizmus szerepének megtartása

A város turisztikai vonzerejének jelenleg kétségtől a szépség- és egészségturizmus jelenti a legmeghatározóbb pillérét. Amellett, hogy természetesen egyéb potenciálok kihasználása is szükséges (lásd T13, T14) mindenképpen törekedni kell a már meglévő és jól működő ágazat súlyának megtartására, esetleg növelésére. Egyrészt fontos, hogy a gyógyulni, szépülni vágyók, akik eddig a városba jöttek továbbra is Mosonmagyaróvárt válasszák. Ez a jelenlegi kínálat biztosításával, növelésével érhető el. Másrészt az egészségturisztikai szolgáltatások bővülésével szintén biztosítható, sőt növelhető a vendégforgalom. A tervezett wellness szálloda vagy a kórház keretei között megvalósuló balneológiai központ mindenképpen ezen célokat is szolgálja majd.

A tematikus célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Magas színvonalú wellness-szálloda építése a Mosoni-Duna partján (KP2/15)
- Balneológiai kezelő központ létesítése (KP2/17)

- Határon átnyúló betegellátási rendszer megteremtése, a kórházi és egészségturisztikai funkciók erősítése, a speciális ellátástípusok határon átnyúló összehangolása, a fogászati és gyógyturizmus fejlesztése (H3/8)

T17 Helyi civil szervezetek támogatása

A sokszínű és pezsgő kulturális élet egyik alapvető feltétele, hogy minél szélesebb civil bázisból épüljön fel. A civil szervezetek a kulturális programokon kívül a szociális élet több területén is hatékonyan tudnak tevékenykedni, így jelentőségük ebből a szempontból is mérhető.

A tematikus célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Szigetköz-Csallóköz határon átnyúló kapcsolatok erősítése (H9/2)
- A helyi civil szervezeteket támogató rendszer fenntartása (projekten kívüli intézkedés)

T18 Térségi összefogás (turisztika, szociális ellátás stb.)

A környező településekkel való összefogásnak több előnye is van mind Mosonmagyaróvár, mind a község számára. Mosonmagyaróvár számára egyrészt a turisztikai kínálat bővíthető, ha a város és környéke, mint egységes turisztikai térség jelenik meg. Az összefogásnak itt a közös programokon, rendezvényeken kívül infrastrukturális elemei is lehetnek (pl.: kerékpárút építések). A községek számára a kooperációnak a szociális ellátáshoz való hozzájárulásban is fontos szerepe lehet. A szociális ellátás megőrizte kistérségi kereteit és jelenleg is Mosonmagyaróváron található a Települési társulás gondozóház, melynek fejlesztése és bővítése valamennyi település számára elengedhetetlen.

- Mosoni-Duna vízszint-rehabilitációja (KP2/5)
- Regionális TDM-szervezet létrehozása a Fertő-tájon és a Szigetközben (KP2/10)
- Megyei/Regionális Közlekedési Szövetség megalakítása (H1/1)
- Kerékpárút Jánossomorja és Mosonmagyaróvár között (H1/7)
- Települési társulás gondozóház bővítése (H3/6)
- Települési társulás hajléktalan szálló, éjjeli menedékhely bővítése, létesítése (H3/7)

T19 Aktív nemzetközi kapcsolatrendszer (határon átnyúló kezdeményezések)

Mosonmagyaróvár gazdasági prosperitásának legfőbb oka jó földrajzi és közlekedési helyzete, vagyis Ausztria és Szlovákia közelsége. Ebből már eddig is sokat profitált a település, ám fontos, hogy a további lehetőségek se maradjanak kihasználatlanul. A határon átnyúló együttműködések az Európai Unió is kifejezetten támogatja, amit mindenképpen meg kell ragadni.

Az együttműködés a környezetvédelem, a munkaerőpiac az egészségügy és a turizmus több területére is kiterjeszthető.

A tematikus célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Ausztria, Szlovákia és Magyarország találkozásánál az árvízi veszély- és kockázati térképek összehangolása, kockázatértékelési terv készítése (KP2/2)

- A Duna mente integrált környezetvédelmi rehabilitációja és katasztrófa-elhárítása (KP2/4)
- Duna-stratégia: folyami utak fejlesztése (KP2/7)
- DanubeInfraPrep (a Dunára és mellékfolyóira alapozott fenntartható turisztikai infrastruktúrafejlesztések a magyar-szlovák-osztrák hármashatár térségben (KP2/8)
- Vasfüggöny (EuroVelo 13) és Dunamenti (EuroVelo 6) kerékpárút összekötése (H1/6)
- Határon átnyúló betegellátási rendszer megteremtése, a kórházi és egészségturisztikai funkciók erősítése, a speciális ellátástípusok határon átnyúló összehangolása, a fogászati és gyógyturizmus fejlesztése (H3/8)
- A határ mindkét oldalán speciális információk nyújtása a munkavállalók és a munkáltatók számára, melyek megkönnyítik számukra a szomszédos országban a munkavállalást és a foglalkoztatást (H5/3)
- Nemzetközi együttműködés a környezeti kárelhárítás területén a magyar-osztrák-szlovák határtérségben (H7/2)
- Kisvárosok Szövetsége a Hármashatár mentén: Magyarország-Ausztria-Szlovákia. A városok hálózatának létrehozása, a jó gyakorlatok átadása, városi funkciók bővítése, szolgáltatások minőségfejlesztése, a gazdasági kapcsolatok kiszélesítése (H9/1)
- Szigetköz-Csallóköz határon átnyúló kapcsolatok erősítése (H9/2)

2.2.2 Területi célok

A középtávú területi célok a városrészek céljaival összhangban kerültek meghatározásra. A célok definiálásánál figyelembe vettük az egyes területi egységek gazdasági, társadalmi jellemzőit és funkcióit egyaránt.

V1: Magyaróvár belváros (a belváros vonzerejének visszaállítása)

Magyaróvár belváros egyben egész Mosonmagyaróvár történelmi központja. Három különböző részre osztható: Magyaróvár területi védettségű belvárosa, a Vár és környezete és a Wittmann park területe. Magyaróvár történelmi belvárosának rehabilitációja az 1980-as években megvalósult, kiterjedt forgalommentes övezet jött létre, közterületek és műemlékileg védett épületek újultak meg. Számos kereskedelmi és vendéglátóhely létesült, a terület elsősorban az idegenforgalom fogadására specializálódott. A Vár és környezete műemlékileg védett, értékes része a városnak, kapcsolata a Belváros kereskedelmi negyedével különösen jó adottság. A Wittman park a város értékes zöldfelülete, városközponti fekvése miatt igen népszerű.

A városrész több problémával kénytelen szembenézni. Az egyik legfontosabb, hogy a városközponti funkciók jelentős része megtalálható itt (hivatalok, kiskereskedelem, kórház stb.), ezért jelentős forgalmat vonz. Ám ez a forgalom kevés számú parkolóhelyre zúdul, emiatt állandóak a parkolási gondok (így az elvileg sétálóutca Magyar utcán is). A városrész **belső kapcsolatai is gyengék**: egyrészt éppen a nagy járműforgalom jelent gátat (Fő u.-Cserháti S. u. vonala), másrészt a folyóvizek (Lajta és Malom-ági Lajta) és a vár átjárhatósága is rossz. Az épületállomány egy része kihasználatlan, egyrészt a városrész elöregedése miatt egyre kevesebb lakó, másrészt a nagyobb épületek egy részének (pl. a malmok, sörgyár) régi funkciója már nem való a műemléki környezetbe, új funkciót pedig még nem találtak. **A Magyar utca és szűkebb környéke** a korábbi évtizedekkel ellentétben **már nem működik közösségi találkozóhelyként**, nem kis részben az előbbieken bemutatott tényezőknek köszönhetően.

A városrész specifikus fejlesztési lehetősége a magyaróvári belváros rehabilitációja, **vonzerejének visszaállítása**. Ehhez szükséges a funkció nélküli épületek hasznosítása, a belvárosi közlekedés gyalogos- és kerékpárosbaráttá alakítása, átjárhatóságának fokozása, a helyiek és a turisták számára is vonzó találkozóhelyek megteremtése. Mindezek révén a belváros tagoltsága csökken, a turizmus minőségi ágai visszatérnek a belvárosba, így az megtelik élettel, és a helyi közösség találkozási helyévé válik.

A területi célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Tehermentesítő út kulcsprojekt összes eleme (KP1/1-5)
- Város a vízen kulcsprojekt elemei (KP2/3, 9, 10, 12)
- A magyaróvári belváros akcióterület összes projektje (AT1/1-5)
- Települési vonalas infrastruktúrális elemek felújítása, építése (H2/1)
- LED-es közvilágítás kiépítése Mosonmagyaróváron (H2/3)
- Időskorúak ellátásának fejlesztése (H3/5)
- Határon átnyúló betegellátási rendszer megteremtése, a kórházi és egészségturisztikai funkciók erősítése, a speciális ellátástípusok határon átnyúló összehangolása, a fogászati és gyógyturizmus fejlesztése (H3/8)
- A zöldfelületek megújítása, területük növelése, fásítása (H4/3)
- Gyakorlati élelmiszeripari szakemberképzési hálózat létrehozása Győr-Moson-Sopron megyében, képzési rendszer kidolgozása (H5/4)

V2: Majorok

A városrész kialakult lakóterület – családi házas beépítésű kertváros – átlagos, vagy annál jobb minőségű épületállománnyal. Az utóbbi évek fejlesztéseinek köszönhetően a terület felértékelődött, a városrész lakásállománya másfélszeresére duzzadt, népessége dinamikusan növekszik, ez lett a település egyik legfiatalabb városrésze. Az ide sorolt Duna lakópark I-II. ütem kiépítése folyamatos, ám a városi életbe való integrálásuk egyelőre elmarad. Összességében a hiányos intézményi ellátottság terén változás nem történt, ezért mennyiségben és területi lefedettségben is inkább rosszabbodott a helyzet.

A városrész leginkább lakófunkciót tölt be, gazdasági szerepe elhanyagolható. A cél, hogy ez ne is változzon, a jövőben várhatóan tovább **terjeszkedő lakóterületek népességének ellátása** vár megoldásra. Ezért a hiányos intézményellátottság feloldására kell törekedni, szociális és kereskedelmi egységek számának növelésével, illetve a szolgáltatások megközelíthetőségnek javításával, a közlekedési lehetőségek fejlesztésével.

A területi célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Halászi út új nyomvonalának megépítése (KP1/3)
- Városrészeket összekötő hidak építése (KP1/4)
- Belterületi fakadóvíz kezelésének megoldása Duna és Mosoni-Duna menti településeken Szigetköz térségében (KP2/6)
- Települési vonalas infrastruktúrális elemek felújítása, építése (H2/1)
- LED-es közvilágítás kiépítése Mosonmagyaróváron (H2/3)
- Új óvoda és bölcsőde létesítése Majorok városrészben (H3/4)

- Bér lakás-építés Mosonmagyaróváron (H4/1)
- A zöldfelületek megújítása, területük növelése, fásítása (H4/3)

V3: Lucsony-Károlyliget

A városrész kialakult lakóterület: nagyrészt családi házas beépítésű kertváros, a belváros külső peremén szolgáltatásokkal, gyógyfürdővel. A belvároshoz való közelsége miatt az intézményellátottság jó. A városrész lakossága csökken, korszerkezete is kedvezőtlen irányba változott, ezért a foglalkoztatottság is csökkent. A városrész gazdaságát az idegenforgalom határozza meg: itt található a termálfürdő, ezért sok szállás- és vendéglátóhely működik a területen.

A cél a fürdő és környékének **turisztikai vonzerejének növelése** a gyógyfürdő, a városrész határán futó Lajta és a Malom-ági Lajta, illetve a zöldfelületek megfelelő gondozása, karbantartása és fejlesztése révén.

A területi célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Városrészeket összekötő hidak építése (KP1/4)
- Lajta árvízi fejlesztési koncepció (KP2/3)
- Belterületi fakadóvíz kezelésének megoldása Duna és Mosoni-Duna menti településeken Szigetköz térségében (KP2/6)
- Vízi turizmus fejlesztése (KP2/12)
- Települési vonalas infrastrukturális elemek felújítása, építése (H2/1)
- LED-es közvilágítás kiépítése Mosonmagyaróváron (H2/3)
- A zöldfelületek megújítása, területük növelése, fásítása (H4/3)

V4: Halászi úti lakóterület – Mosoni-Duna

A városrész területének Csermelyciprus utca – Tűzliliom utcától nyugatra elterülő része a 80-as, 90-es években kiépült lakóterület – nagyrészt családi házas, kiváló állapotban lévő épületállománnyal. A városrész lakónépessége dinamikusán növekszik, a lakosság korösszetétele, iskolai végzettségi és foglalkoztatási adatai itt a legkedvezőbbek a városban. A Halászi út-Kálnoki út csomópontban épült egy élelmiszeráruház, ami hiánypótló volt, ám a terület közszolgáltatási ellátottsága így is hiányos. Szintén gondot okoz, hogy a város Lajtán túli részei nehézkesen megközelíthetők, a Kiserdő úti híd csak egy sávós, a Halászi út pedig a túlterhelt Fő utcára visz.

A városrész keleti fele – a Mosoni Dunáig – beépítetlen, kitűnő természeti adottságokkal rendelkező 8 hektár nagyságú terület, melynek nagy része önkormányzati tulajdonban van. A terület közművesítése megtörtént, a területen jelenleg mindössze egy BMX pálya van, illetve egy része a vízi fesztiválok (Voluta) idején használt. Az önkormányzat a területet egyben szeretné értékesíteni idegenforgalmi, rekreációs célt megvalósító befektető számára.

A kihasználatlan területen az önkormányzat szándéka, hogy **vízi turisztikai központot** hozzon létre. Ez magában foglalna magánbefektető bevonásával létesítendő minőségi szálláshelyeket (pl. wellness-szállót), illetve a Mosoni-Duna partján evezőssport-központot.

A területi célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Halászi út új nyomvonalának megépítése (KP1/3)
- Városrészeket összekötő hidak építése (KP1/4)
- Város a vízén kulcsprojekt elemei (KP2), különösen:
 - Mosoni-Duna vízszint-rehabilitációja (KP2/5)
 - A folyóvizekhez köthető rekreációs tevékenységek fejlesztése (KP2/11)
 - A szabadidős- és versenysportolók edzőkörülményeinek javítása az NYME-MÉK vízitelepén (KP2/13)
 - Magas színvonalú wellness-szálloda építése a Mosoni-Duna partján (KP2/15)
- Lajta Kis-híd (Kiserdő-úti híd) második forgalmi sávval történő bővítése és a hozzá kapcsolódó út és kerékpárút utépítése (AT4/2)
- Települési vonalas infrastrukturális elemek felújítása, építése (H2/1)
- LED-es közvilágítás kiépítése Mosonmagyaróváron (H2/3)
- A zöldfelületek megújítása, területük növelése, fásítása (H4/3)

V5: Városközpont

A városközponti lakótelep 3700 lakását az elmúlt évtizedekben építették meg a magyaróvári és a mosoni történeti belvárosok között. A panelházak és a Mosoni-Duna közötti terület családi házas, társasházak beépítésű. A legnépesebb városrész lakónépessége stagnál, demográfiájában a városi átlaghoz hasonló. A városi átlagtól elmaradó iskolai végzettség ellenére a foglalkoztatottak aránya viszonylag magas, igaz, általában alacsonyabb presztízsű foglalkoztatási csoportokban dolgozik, mint a városi átlag.

A városrész a lakótelepek kialakításakor örökölte meg, annak minden előnyével és hátrányával együtt. **A 30-40 éves épületállomány, közműhálózat, területhasználati szerkezet egyértelműen megújításra szorul.** A lakások állagának leromlását a panelprogramnak köszönhetően sikerült megfordítani: a lakótelepi lakásállomány mintegy 80 %-a megújult, homlokzati hőszigetelésen kívül nyílászáró- és gépészeti rendszer-cserét is végrehajtottak. Ennek a programnak a folytatása mindenképpen szükséges. Az elöregedett közműveket (vízvezetékek, távhővezetékek) szintén fel kell újítani. Az évtizedekkel ezelőtti személygépkocsi-ellátottságra tervezett parkolási kapacitás megnövelése szintén sürgető, amit össze lehet kötni a zöldfelületek klímaváltozást kezelő kiterjesztésével és megújításával. A városrész szolgáltató létesítményekkel jól ellátott terület, de ezen létesítmények (pl. Flesch Károly Kulturális Központ, Pártok Háza, óvodák) felújítása is napirenden van.

A Kiserdő út két oldalán fekvő üres területek hasznosítása a városrész legkomolyabb új beruházása lehet. A volt kertészet helyén, az út északi oldalán a világörökség-várományos római limes maradványai fekszenek, ennek egységes turisztikai célú fejlesztése, látogatóközpont kialakítása indokolt.

A területi célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Halászi út új nyomvonalának megépítése (KP1/3)
- Városrészeket összekötő hidak építése (KP1/4)
- Város a vízén kulcsprojekt elemei (KP2), különösen:
 - Lajta árvízi fejlesztési koncepció (KP2/3)
 - Mosoni-Duna vízszint-rehabilitációja (KP2/5)
 - Belterületi fakadóvíz kezelésének megoldása Duna és Mosoni-Duna menti településeken Szigetköz térségében (KP2/6)

- A városközpont akcióterület összes projektje (AT3/1-3)
- Lajta Kis-híd (Kiserdő-úti híd) második forgalmi sávval történő bővítése és a hozzá kapcsolódó út és kerékpárút utépítése (AT4/2)
- Belterületi hiányzó kerékpárút elemek és biztonságos tárolók létesítése Mosonmagyaróváron (H1/5)
- Települési vonalas infrastruktúrális elemek felújítása, építése (H2/1)
- Távhőszolgáltatás fejlesztése (H2/2)
- LED-es közvilágítás kiépítése Mosonmagyaróváron (H2/3)
- Intézmények környezetbarát fejlesztése (H3/1)
- Bérlet-építés Mosonmagyaróváron (H4/1)
- A zöldfelületek megújítása, területük növelése, fásítása (H4/3)
- Alulhasznosított vagy leromlott állapotú értékes épületek felújítása, funkcióval ellátása (H8/2)
- Világörökség, LIMES (Mosonmagyaróvár) (E3)

V6: Moson belváros

A város a múlt század közepéig önálló település volt, melynek történeti központja kiemelkedő építészeti-kulturális értéket képvisel. A történeti városközponthoz keletről és nyugatról különböző beépítési jellegű és minőségű lakóterületek kapcsolódnak. A történeti központ épületei, köztéri az utóbbi évek városrehabilitációs beruházásainak köszönhetően megújulnak, befejeződött az Erzsébet tér, a piac és a Fehér Ló közösségi ház felújítása; elkészült a Futura Interaktív Természettudományi Élményközpont. A városrész népességszáma nőtt, főként a bevándorlóknak köszönhetően, ugyanakkor kedvezőtlen jelenség, hogy a beköltözők képzettségi és foglalkoztatási mutatói elmaradnak a városi átlagtól.

A rehabilitációnak köszönhetően a mosoni belvárosban a lakásállomány mennyiségi és minőségi jellemzői is pozitívan változtak, jelentős előrelépés tapasztalható a korábbi állapothoz képest, ám a város egészét tekintve még mindig kedvezőtlen a kép, számos épület még felújításra vár. A városrehabilitáció befejeztével a történelmi jelentőségű városközpont kulturális és építészeti értékei jelentősebb idegenforgalmat vonzhatnának, ezt a jó kereskedelmi és vendéglátási ellátottság is szolgálná. Összességében a **rehabilitáció folytatására van szükség**, amely magában foglalja új szolgáltató létesítmények és idegenforgalmi attrakciók (mosoni szabadstrand, balneológiai központ) létrehozását.

A városrész közlekedése több problémával küzd, főként a teherforgalom által használt, lakóövezeteken át vezető főbb utak (Kossuth Lajos u., Soproni u.-József A. u. vonala) tehermentesítését kell megoldani, de a vasútállomás és előterének (Hild tér) utasbarát fejlesztése is fontos lenne.

A területi célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Tehermentesítő út kulcsprojekt elemei, különösen
 - Kenyérgyári úti felüljáró és hozzá kapcsolódó út építése Mosonmagyaróváron (KP1/1)
 - Nyugati tehermentesítő út létesítése Mosonmagyaróváron (KP1/2)
- Város a vízen kulcsprojekt elemei (KP2), különösen:
 - Mosoni-Duna vízszint-rehabilitációja (KP2/5)
 - Belterületi fakadóvíz kezelésének megoldása Duna és Mosoni-Duna menti településeken Szigetköz térségében (KP2/6)

- A folyóvizekhez köthető rekreációs tevékenységek fejlesztése (KP2/11)
- Balneológiai kezelő központ létesítése (KP2/17)
- A mosoni belváros akcióterület összes projektje (AT2/1-2)
- A Hild tér rendezése (H1/2)
- Belterületi hiányzó kerékpárút elemek és biztonságos tárolók létesítése Mosonmagyaróváron (H1/5)
- LED-es közvilágítás kiépítése Mosonmagyaróváron (H2/3)
- Települési vonalas infrastrukturális elemek felújítása, építése (H2/1)
- Intézmények környezetbarát fejlesztése (H3/1)
- Települési társulás gondozóház bővítése (H3/6)
- A zöldfelületek megújítása, területük növelése, fásítása (H4/3)
- Barnamezős ipartelepek hasznosítása (H8/1)
- Alulhasznosított vagy leromlott állapotú értékes épületek felújítása, funkcióval ellátása (H8/2)

V7: Moson déli iparterület

A városrész tradicionális ipari terület, melyet a Mosoni-Duna, a vasútvonal és a mosoni lakóterületek határolnak. Az ipar itt eredendően 1850-1920 között honosodott meg, ennek megfelelően az akkori épületállomány egy része elavult. A rendszerváltást követően számos új cég telepedett meg itt, ezért a terület betelt, további terjeszkedési pedig nincsen lehetőség. Kitörési lehetőséget jelentene a terület tengelyében, a Kenyérgyári út folytatásában a **vasúti felüljáró megépítése**, ami feltárná a MILÜP ipari park I. ütemét, azaz üres déli részét és közvetlen autópálya kapcsolatot is biztosítana.

A városrész alapvetően nem lakófunkciójú, szerencsére a lakóházak és a lakosság száma is csökken. Ugyanakkor a városrész adhat helyet az új szabadtéri ökoturisztikai attrakciónak a Mosoni-Duna partján, amely a FUTURA szolgáltatásait kiegészíti (Szigetköz Élménykert).

A területi célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Kenyérgyári úti felüljáró és hozzá kapcsolódó út építése Mosonmagyaróváron (KP1/1)
- Város a vízen kulcsprojekt elemei (KP2), különösen:
 - Mosoni-Duna vízszint-rehabilitációja (KP2/5)
 - Belterületi fakadóvíz kezelésének megoldása Duna és Mosoni-Duna menti településeken Szigetköz térségében (KP2/6)
- Szigetköz Élménykert létrehozása (AT4/1)
- LED-es közvilágítás kiépítése Mosonmagyaróváron (H2/3)
- A zöldfelületek megújítása, területük növelése, fásítása (H4/3)
- Pályaorientációs tevékenység, hálózati együttműködés (H5/1)
- Szakmunkásképző tanműhelyek kialakítása (H5/2)

V8: Kossuth Lajos utca és környéke

A Kossuth Lajos utca és környéke kialakult lakóterület, melynek nagy része a hatvanas években épült, minősége átlagos vagy annál kicsivel jobb. A városrész lakossága az ezredforduló óta alig változott,

korösszetétele az egyik legkedvezőtlenebb, ugyanakkor az iskolai végzettség kedvezőbb a városi átlagnál.

A főbb szolgáltató intézmények a Kossuth Lajos utca mentén helyezkednek el. A nagy lakosságszám ellenére hiányoznak a közösségi funkciót betöltő területek, intézmények (játszótér, park, kulturális- és szórakozóhelyek), ezt részben orvosolhatja a városrészhez tartozó Báger-tó rekreációs célú fejlesztése.

A városrészt **átszelő főbb utakat**: a Kossuth Lajos utcát (a 86-os főút városi szakasza), illetve az ipartelepekre vezető utcákat (Bauer R. u., Gyári út) jelentős átmenő forgalom terheli, az itt élőket ez alól mindenképpen **mentesíteni kell**.

A területi célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Nyugati tehermentesítő út létesítése Mosonmagyaróváron (KP1/2)
- Báger-tó környezetrendezése és szabadidő park kialakítása (KP2/18)
- Belterületi hiányzó kerékpárút elemek és biztonságos tárolók létesítése Mosonmagyaróváron (H1/5)
- LED-es közvilágítás kiépítése Mosonmagyaróváron (H2/3)
- A zöldfelületek megújítása, területük növelése, fásítása (H4/3)

V9: Ipartelep – Lőporgyár és környéke

A városrész területe három jól elkülönülő szerkezeti egységre osztható: a volt Lőporgyár területe (a Timföldgyári utcától délre), a hozzá kapcsolódó lakóterület (a Timföldgyári utca és a Bartók Béla utca között) és a MoWinpark (a Barátság utcától nyugatra).

Délen, a lőporgyár régi területén több üzem működik, de a nevezett gyár üzemi épületegyüttese üresen áll. Hasznosítása nehézségekbe ütközik, mert ipartörténeti érték, egyes épületek építészeti értéke is figyelemreméltó. Az ipari üzemek közül még a volt kötöttárugyár csarnokai kihasználatlanok, ezek **barnamezős felújítása** mindenképpen szükséges.

A volt Lőporgyárhoz kapcsolódó lakóterület kiépülése az üzemmel egy időben valósult meg, színvonalában, építészeti értékében hasonló az ország más részein megépült „gyári” lakótelepekhez. A terület, egyes épületcsoportok és egyedi épületek ma már helyi védettséget élveznek. Ide tartozik a volt határőr laktanya épülete is, mely erősen lepusztult állapotú. A városrész jelenlegi lakóterületei főként a Kiskapu utca két oldalán helyezkednek el. A lakásállomány csökkent 2001 óta, de igen komoly előrelépés történt a lakásállomány minőségét tekintve, így a városi átlagot most már megközelíti. A népességszám is csökkent, és elöregedő tendencia tapasztalható, viszont a lakosság iskolai végzettsége és foglalkoztatottsági mutatói javultak az utóbbi időben, bár így sem érik el a városi átlagot. A terület kiskereskedelmi – szolgáltató üzletekkel jól ellátott, azonban hiányzik a szabadidő eltöltésére alkalmas intézmény vagy zöldterület.

A városrész nyugati felében található a MoWinPark, a korábbi barnamezős területeken az utóbbi évek infrastrukturális beruházásainak köszönhetően több nagyobb cég (pl. Continental, SMR) telepedett meg. A kisebb parcellákon számos kisebb cég működik, és mivel a rendelkezésre álló területek lassan elfogynak, így nyugat felé bővíülhet a park. **A növekvő számú foglalkoztatottnak lakhatást nyújthat** a régi monarchiabeli laktanya átalakításával létrejött munkásszálló bővítése. Ezen kívül a volt határőr-laktanya mögötti üres területek (Határőr u.-Kiskapu u.) kiválóan alkalmasak társasházak építésére, erre

a területre szabályozási terv is készült. Az ipari területeknek már a jelenlegi forgalma is indokolja egy tehermentesítő út megépítését, mely a Fertő sor-Timföldgyári út-Éger utca nyomvonalon képzelhető el, kiágazással a Szolnoki út felé.

A területi célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Nyugati tehermentesítő út létesítése Mosonmagyaróváron (KP1/2)
- LED-es közvilágítás kiépítése Mosonmagyaróváron (H2/3)
- Kerékpárút Jánossomorja és Mosonmagyaróvár között (H1/7)
- Bér lakás-építés Mosonmagyaróváron (H4/1)
- A zöldfelületek megújítása, területük növelése, fásítása (H4/3)
- Pályaorientációs tevékenység, hálózati együttműködés (H5/1)
- Munkásszálló továbbépítése (H4/2)
- Szakmunkásképző tanműhelyek kialakítása (H5/2)
- Barnamezős ipartelepek hasznosítása (H8/1)
- MOWINPARK II-es ütem ipari park fejlesztés (E1)
- Újabb inkubátorház építése Mosonmagyaróváron (E2)

V10: MOFÉM-telep

A névadó Mofém-telep kisebb területi egység, a Mofém-gyárat (egykoron tölténygyár, ma TEKA) és a köré épült munkás lakótelepet jelenti. A 40-50 éves társasházakban sok az egyszobás lakás, jó részüket már felújították. Az intézmények és a közművek felújítása azonban még csak részben történt meg, ennek folytatása mindenképpen szükséges.

A Lajta és a Malom-ági Lajta közötti területen az elmúlt években – a MOVINNOV irányításával – megvalósult a Lajta lakókert, összesen 600 új lakás épült a városrészben. Ennek köszönhetően a legdinamikusabban növekvő városrészek közé tartozik. A lakosság kifejezetten fiatalos, és mára a város egyik legjobb foglalkoztatási mutatóival rendelkező városrészévé vált.

Az 1. számú főút mellett alakult ki az új kereskedelmi központ (Park Center, multinacionális cégek), ezért a terület közszolgáltatással jól ellátott, de úthálózata már nem bírja a megnövekedett forgalmat. Különösen akkor okoz ez majd problémát, ha a **multifunkciós városi sportcsarnok (tanuszodával és sportszállóval kiegészülve)** a Lajta mellett, a gimnázium szabad területén épül fel.

A területi célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Tehermentesítő út kulcsprojekt (KP1) elemei, különösen
 - Nyugati tehermentesítő út létesítése Mosonmagyaróváron (KP1/2)
 - Városrészeket összekötő hidak építése (KP1/4)
- Város a vízen kulcsprojekt elemei (KP2), különösen:
 - Lajta árvízi fejlesztési koncepció (KP2/3)
 - A folyóvizekhez köthető rekreációs tevékenységek fejlesztése (KP2/11)
- Települési vonalas infrastrukturális elemek felújítása, építése (H2/1)
- LED-es közvilágítás kiépítése Mosonmagyaróváron (H2/3)
- Intézmények környezetbarát fejlesztése (H3/1)
- Lurkóvár óvoda bővítése, felújítása (H3/3)

- Bér lakás-építés Mosonmagyaróváron (H4/1)
- A zöldfelületek megújítása, területük növelése, fásítása (H4/3)
- Barnamezős ipartelepek hasznosítása (H8/1)
- Alulhasznosított vagy leromlott állapotú értékes épületek felújítása, funkcióval ellátása (H8/2)
- Városi Ifjúsági Sporttelep létrehozása (E4)

V11: Ipari park I. ütem

Az Ipari Park az autópálya-csomóponttól keletre, a 86. sz. főút két oldalán helyezkedik el. Az I. ütem a főúttól délre helyezkedik el, jelenleg csak egy 350 m hosszú feltáró út köti be a közlekedési hálózatba, annak mentén közművesítés is történt, de csak egy-két épület, telephely létesült eddig. A fejlődést gátolja az **infrastruktúra kiépítetlensége**, illetve részben a tulajdonviszonyok is. A megoldást az jelentené, ha megépülne a feltáró út folytatása, illetve a Kenyérgyári úti vasúti felüljáró, amely összekötné a területet a mosoni déli iparterülettel, így az ottani cégek errefelé bővíthetnék tevékenységüket. Fontos, hogy a foglalkoztatás növekedésében a **szakképzett munkaerő** játssza a fő szerepet.

A területi célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Kenyérgyári úti felüljáró és hozzá kapcsolódó út építése Mosonmagyaróváron (KP1/1)
- A zöldfelületek megújítása, területük növelése, fásítása (H4/3)
- Pályaorientációs tevékenység, hálózati együttműködés (H5/1)
- Szakmunkásképző tanműhelyek kialakítása (H5/2)
- A határ mindkét oldalán speciális információk nyújtása a munkavállalók és a munkáltatók számára, melyek megkönnyítik számukra a szomszédos országban a munkavállalást és a foglalkoztatást (H5/3)

V12: Ipari park II. ütem

Az Ipari Park az autópálya-csomóponttól keletre, a 86. sz. főút két oldalán helyezkedik el. A II. ütem a főúttól délre helyezkedik el, a területre 10 éve készült szabályozási terv, előrelépés azóta nem történt, továbbra is mezőgazdasági művelés alatt áll. A fejlődést gátolja az **infrastruktúra kiépítetlensége**, illetve a **szakképzett munkaerő** hiánya.

A területi célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- A zöldfelületek megújítása, területük növelése, fásítása (H4/3)
- Pályaorientációs tevékenység, hálózati együttműködés (H5/1)
- Szakmunkásképző tanműhelyek kialakítása (H5/2)
- A határ mindkét oldalán speciális információk nyújtása a munkavállalók és a munkáltatók számára, melyek megkönnyítik számukra a szomszédos országban a munkavállalást és a foglalkoztatást (H5/3)

V13: Külterület

A külterületek nagy része kiváló termőhelyi adottságú szántó terület, melynek megőrzése fontos feladat. A külterületeken főként a **települési környezet megóvását** célzó fejlesztések vannak tervbe véve, ide értve a belterületek tehermentesítését, illetve a táj és a természeti értékek (pl. folyóvizek) védelmét.

A területi célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Város a vízen kulcsprojekt elemei (KP2/1-4, 6-8, 12, 17)
- Útépitési projektek a mosonmagyaróvári kistérségben, meglévő utak átépítése és felújítása (H1/3)
- Vasfüggöny (EuroVelo 13) és Dunamenti (EuroVelo 6) kerékpárút összekötése (H1/6)
- Kerékpárút Jánossomorja és Mosonmagyaróvár között (H1/7)
- Külterületi, turisztikai célú kerékpárutak építése (H1/8)
- A zöldfelületek megújítása, területük növelése, fásítása (H4/3)
- Tangazdaság területén az öntözéses növénytermesztés feltételeinek megteremtése (H6/4)
- Bio/öko termékek gyártása (H6/5)
- Külszíni bányák környezeti terheinek mérséklése, a természet és a táj rehabilitációja (H7/1)
- Nemzetközi együttműködés a környezeti kárelhárítás területén a magyar-osztrák-szlovák határtérségben (H7/2)
- A szélerő-park továbbfejlesztése (E7)

2.3 A TEMATIKUS ÉS A TERÜLETI CÉLOK KÖZÖTTI ÖSSZEFÜGGÉSEK BEMUTATÁSA

A területi és tematikus célok együttesen segítik elő a településfejlesztési koncepcióban felvázolt átfogó célok és a tervezett jövőkép elérését. A következő táblázat összefoglalóan mutatja be a tematikus és területi célok közötti összefüggéseket.

		V1	V2	V3	V4	V5	V6	V7	V8	V9	V10	V11	V12	V13
T1	Épületenergetikai fejlesztések	■				■	■				■			
T2	A közlekedés környezetbarát fejlesztése	■	■	■		■	■					■		
T3	Rekreációs fejlesztések	■		■	■		■		■		■			■
T4	Közterületek klímaváltozáshoz alkalmazkodó átalakítása	■	■	■		■								■
T5	Bérlakások építése		■			■				■	■			
T6	Hátrányos helyzetű rétegek felzárkóztatása						■							■
T7	Kistérségi szociális ellátórendszer fejlesztése						■							
T8	Oktatási-nevelési intézmények fejlesztése	■	■			■	■				■			
T9	Az egészségügy prevenció és ápolási tevékenységeinek fejlesztése			■		■								
T10	Környezetkímélő és magas hozzáadott értéket előállító vállalkozások ösztönzése							■		■		■	■	
T11	Az egyetem és a gazdasági szereplők közötti együttműködés növelése	■												
T12	Az iparterületek fejlesztése							■		■		■	■	
T13	A turisztikai szolgáltatási háttér fejlesztése	■		■	■									■
T14	A természeti értékek adta lehetőségek kihasználása		■		■		■							■
T15	Az épített örökség hasznosítása	■					■			■	■			
T16	Egészségturizmus szerepének megtartása	■		■		■								
T17	Helyi civil szervezetek támogatása	■				■	■		■		■			
T18	Térségi összefogás megerősítése													
T19	Aktív nemzetközi kapcsolatrendszer, határon átnyúló kezdeményezések	■												

2.3-1. táblázat: Mosonmagyaróvár tematikus és területi céljainak összefüggése

Jelmagyarázat:

■	erős kapcsolat
■	közepes kapcsolat
□	nincs vagy gyenge kapcsolat

3 A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

3.1 A STRATÉGIAI CÉLOK ÉS PROJEKTEK ÖSSZEFÜGGÉSEI

Az ITS, mint operatív jellegű stratégia, tartalmazza azon lényeges fejlesztési jellegű beavatkozások (projektek illetve programok) indikatív listáját, amelyek a célok eléréséhez szükségesek. Az ITS operatív jellege nem jelenti ugyanakkor azt, hogy annak kidolgozottan és részletekbe menően vagy akár, hogy teljes körűen kellene tartalmaznia a kitűzött céljai elérése érdekében megvalósítandó projekteket. Fontos azonban annak szem előtt tartása, hogy a stratégia céljaihoz kapcsolódóan a megvalósítás fázisában reális lehetőség legyen konkrét projektek megvalósítására és hogy az előkészítettség különböző fázisaiban levő projektelképzések egymáshoz optimálisan illeszkedve a lehető leghatékonyabban szolgálják a stratégia céljainak elérését. Az ITS során az alábbi projekttypusokat azonosítottuk:

- A **kulcsprojektek** azok a tervbe vett fejlesztések, amelyek alapvető feltételét képezik valamely (akár több) középtávú városi cél elérésének, tehát, ha a projekt nem valósul meg, valamelyik cél nem vagy csak kismértékben érhető el. A kulcsprojekt megvalósulása előfeltétele egyéb tervezett fejlesztések megvalósulásának vagy azok hatásai érvényesülésének.
- A **hálózatos projekt** több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű projektelemből áll, a város egészére vagy annak jelentős részére kiterjed, valamint a projektelemek egy együttműködő rendszer elemeit képezik. A hálózatos projekt lehet integrált projekt, ez esetben az együttműködő projektelemek különböző jellegűek, más-más megvalósítójuk van.
- Az **akcióterületi projektek** egymással szinergikus hatást fejtenek ki az egybefüggő vonallal körülhatárolt akcióterületen. Az egyes projektelemek segítik más projektek megvalósulását, illetve hatásának kiteljesedését. A projektek az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében kerülnek megvalósításra, és volumenük, valamint várható hatásuk is akkora, hogy érzékelhető változást idéznek elő az akcióterületen.
- **Egyéb projektek:** a fenti kategóriákba nem tartozó, egyéb tervezett fejlesztések, amelyek egy adott városrész vagy a város egésze számára lényegesek.

Az egyes projektek, projektcsomagok és tematikus célok kapcsolatát az alábbi ábra szemlélteti:

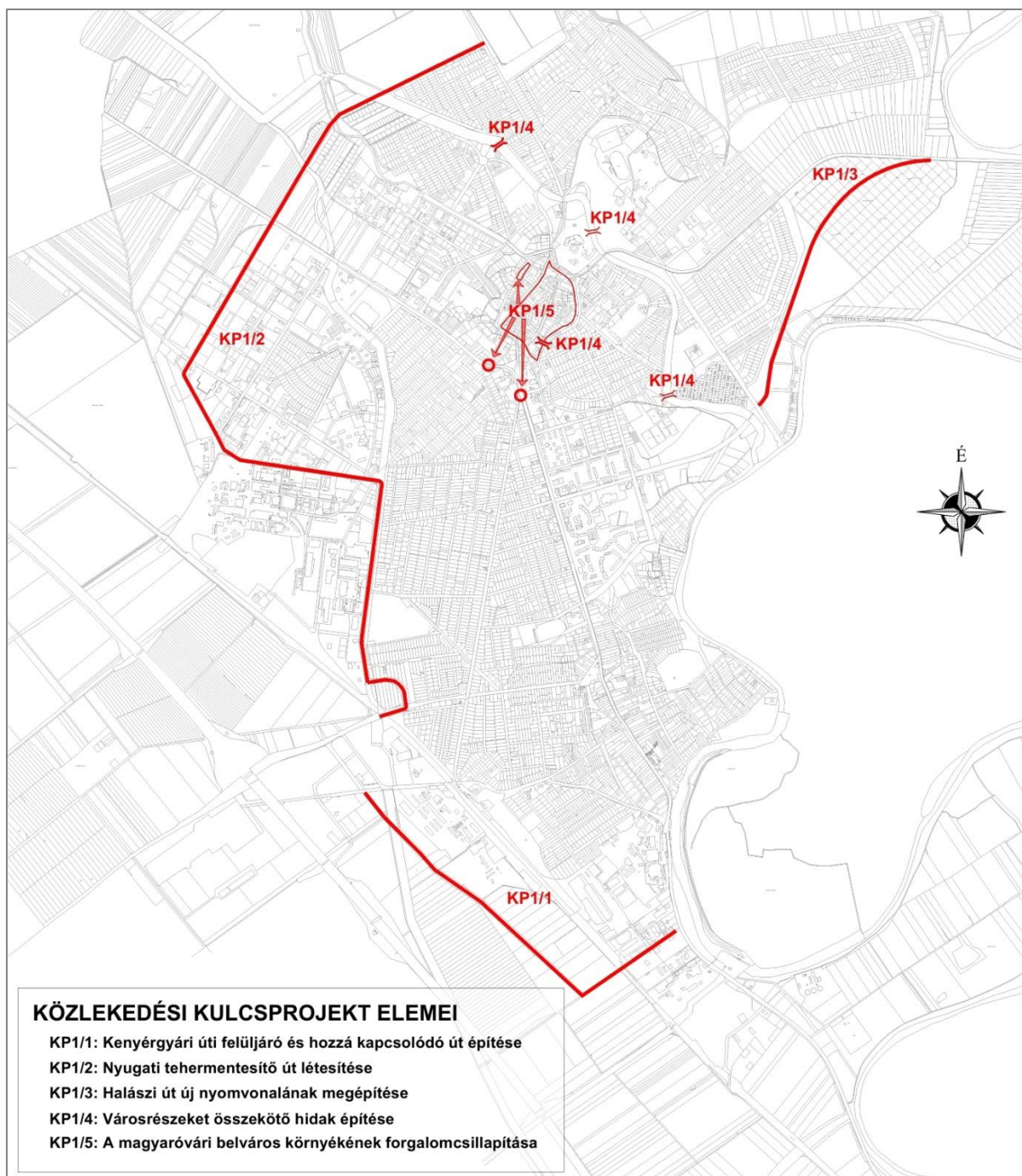
	Tematikus cél	Kulcsprojekt	Hálózatos projektek	Akcióterületi projektek	Egyéb projektek
T1	Épületenergetikai fejlesztések		H2/2; H3/1; H8/2	AT1/2, AT1/4; AT3/2-3	E6
T2	A közlekedés környezetbarát fejlesztése	KP1/1-5, KP2/7	H1/2-8; H2/1	AT3/1, AT4/2	
T3	Rekreációs fejlesztések	KP2/11, 13, 18		AT3/3	E4, E5
T4	Közszerületek klímaváltozáshoz alkalmazkodó átalakítása		H2/3; H4/3; H7/1	AT2/2; AT3/3	
T5	Bérlakások építése		H4/1-2		
T6	Hátrányos helyzetű rétegek felzárkóztatása		H3/2, H3/6-7; H4/2		
T7	Kistérségi szociális ellátórendszer fejlesztése		H3/6-7		
T8	Oktatási-nevelési intézmények fejlesztése		H3/3-4; H5/2		E4, E5
T9	Az egészségügy prevenció és ápolási tevékenységeinek fejlesztése		H3/5-8		
T10	Környezetkímélő és magas hozzáadott értéket előállító vállalkozások ösztönzése	KP1/1-2; KP2/16	H6/5; H8/1		E1, E2, E7
T11	Az egyetem és a gazdasági szereplők közötti együttműködés növelése		H5/1, H5/4; H6/1-4	AT1/5	
T12	Az iparterületek fejlesztése	KP1/1-2	H1/4; H8/1		E1, E2
T13	A turisztikai szolgáltatási háttér fejlesztése	KP2/8-12, 15, 17-18;	H1/7-8; H8/2	AT1/1-3; AT2/1; AT4/1	E3
T14	A természeti értékek adta lehetőségek kihasználása	KP2/1, 3, 8-14, 16	H1/7-8	AT4/1	
T15	Az épített örökség hasznosítása		H8/2	AT1/2-3	
T16	Egészségturizmus szerepének megtartása	KP2/15, 17	H3/8		
T17	Helyi civil szervezetek támogatása		H5/3, H9/2		
T18	Térségi összefogás megerősítése	KP2/5, 10	H1/1, 9; H3/6-7		
T19	Aktív nemzetközi kapcsolatrendszer, határon átnyúló kezdeményezések	KP2/2, 4, 7-8	H1/6; H3/8; H5/3; H7/2; H9/1-2		

3.1-1. ábra: A projektek és a tematikus célok összefüggései

3.2 KULCSPROJEKTEK

3.2.1 A belső területek tehermentesítése a gépjárműforgalomtól (KP1)

Mosonmagyaróvár városfejlesztési beavatkozásai szempontjából kulcsprojektnek tekinthető a város központi részének, illetve egyéb lakóterületeinek a közúti forgalomtól és annak káros hatásaitól való tehermentesítése.

3.2-1. ábra: A belső területek tehermentesítése – a kulcsprojekt helyszínei

A fejlesztés indokoltsága, problémafelvetés

Mosonmagyaróvár településszerkezetéből adódik, hogy a bevezető sugárirányú utak a város központjában futnak össze. Mivel a folyóvizeken kevés híd vezet át, ezért a központi területek elkerülése sok esetben nem lehetséges. Így a műemléki jellegű területeken (magyaróvári és mosoni belváros), illetve a lakóterületek közepén (Kossuth L. u., Királyhida u.-Levél út, Pozsonyi út, Halászi út) folyik a közúti forgalom túlnyomó része, beleértve az erős teherforgalmat is. Ezzel a lakosság a környezeti ártalmaknak (zaj- és légszennyezés, rezgés) különösen ki van téve.

Ugyanakkor a közlekedő járműveknek sem megfelelő a jelenlegi helyzet, hiszen a főbb csomópontokban (pl. a kórház előtt vagy a buszpályaudvarnál) sokszor lassú a haladás.

A fejlesztés célja, elérni kívánt eredmények

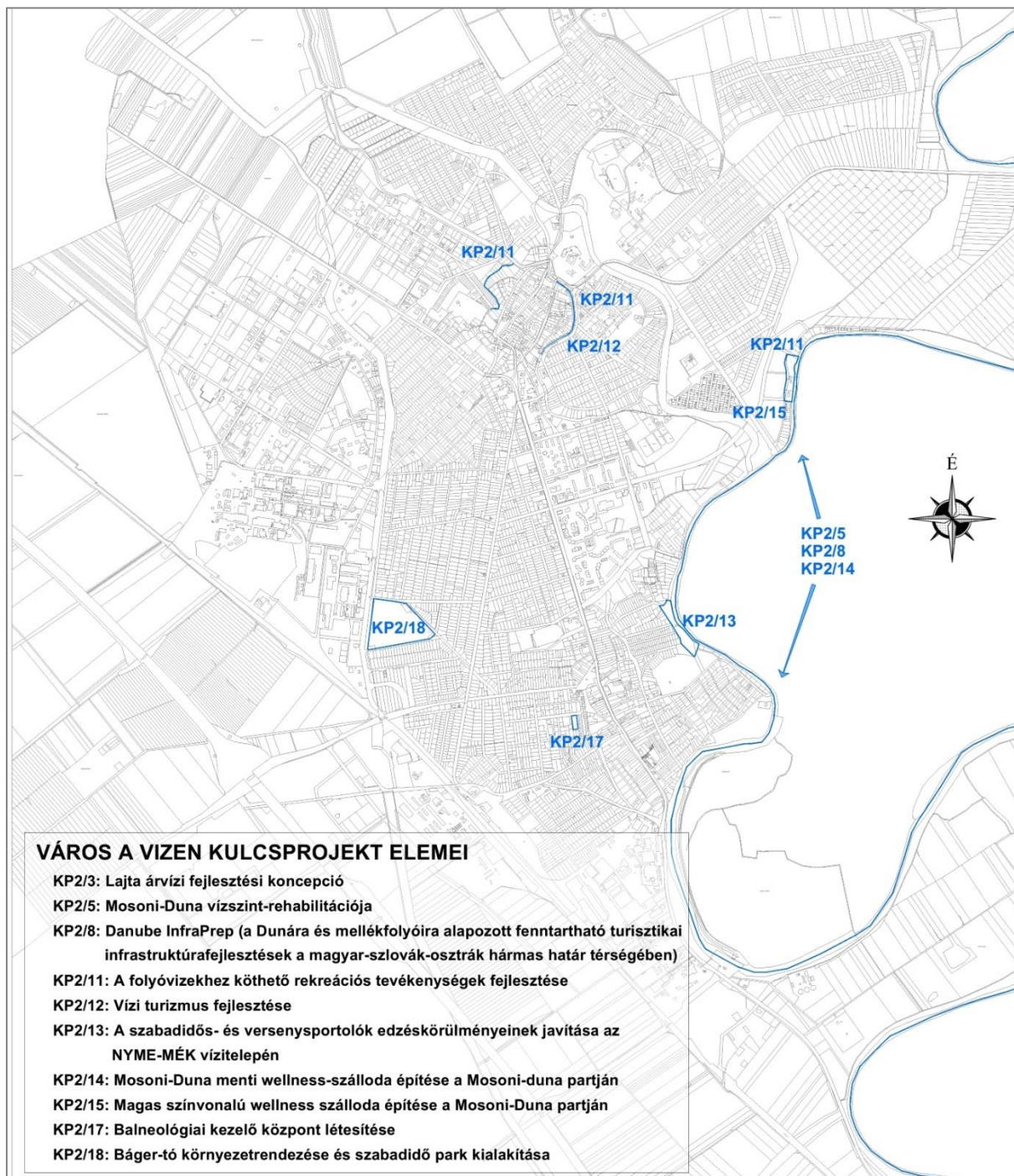
A problémát elsősorban a központokat, lakóövezeteket elkerülő, tehermentesítő elkerülő utakkal lehet feloldani. A település központi területeit, lakóövezeteket elkerülő, tehermentesítő út megépítésével a helyi lakosság túlnyomó részének életminősége, illetve a jelenlegi és tervezett iparterületek elérhetősége is jelentősen javulna. A fejlesztéssel a magyaróvári és mosoni belváros környezete sokkal vonzóbb lenne, ami a közösségi élet és a turizmus fellendülését hozná magával. Az ipari területek felértékelődnének a jobb közlekedési kapcsolatoknak köszönhetően, ez a MILÜP és a MoWinPark fejlesztését is megkönnyítené, és növekedne a munkahelyek száma a településen.

Tervezett projektek

- Kenyérgyári úti felüljáró és hozzá kapcsolódó út építése (KP1/1)
- Nyugati tehermentesítő út létesítése (KP1/2)
- Halászi út új nyomvonalának megépítése (KP1/3)
- Városrészeket összekötő hidak építése (KP1/4)
- A magyaróvári belváros környékének forgalomcsillapítása (KP1/5)

3.2.2 Város a vízen – a felszíni és felszín alatti vizek jobb kihasználása (KP2)

A második kulcsprojekt a város és környékének legnagyobb természeti kincsének, a víznek a lakosságot és gazdaságot a mainál jobban kiszolgáló, fenntartható és környezetbarát felhasználását célozza.

3.2-2. ábra: Város a vízen – a kulcsprojekt helyszínei

A fejlesztés indokltsága, problémafelvetés

A város legfőbb természeti kincse a víz, amely meghatározta a város település- és gazdaság szerkezetét, épített örökségét, kulturális hagyományait. A várost átszelő vízfolyások – a Lajta, a Malom-ági Lajta és a Mosoni-Duna – kiváló adottságok mind turisztikai, arculati, zöldfelületi és klimatikus szempontból. A felszíni vizek jelentős szerepe mellett kiemelkedő a település felszín alatti vízkincs, amely viszont komoly védelmet igényel, a jövőbeni fejlesztéseknél nem hagyható figyelmen kívül.

Ezeknek az adottságoknak a kihasználása az utóbbi években fejlődött (Malom-ági Lajta rehabilitációjának elkezdése, Szigetközi Friss Víz palackozása), ám még mindig óriási lehetőségek előtt áll.

A fejlesztés célja, elérni kívánt eredmények

A vízkincs megőrzése és megóvása, illetve ahol szükséges, a nem megfelelő állapotú élővizek rehabilitációja képezi az első célt. A környezeti egyensúly megőrzése kiemelt szerepet kap a fejlesztések során, így település természeti és lakókörnyezete is jobb minőséget képvisel majd.

A vízkincsnek a település meghatározó arculati elemmé fejlesztésével sokoldalú turisztikai kínálatot lehet megteremteni, több célcsoportot lehet bevonni, illetve az idegenforgalmi szezonaritást is csökkenteni lehet. A gyógyvíz a jelenleg is fontos célcsoportot jelentő egészségmegőrző célú vendégeket vonzza, ez bővíülhet ki a folyóvizeket használó aktív és ökoturistákkal.

Végeredményül a vízkincs természetes állapotában őrződik meg, ugyanakkor a benne rejlő potenciál kihasználásával a vendégéjszakák és a turizmusból származó bevétel nő. A víz rekreációs és gyógyhatásának köszönhetően a helyi lakosság és a turisták egészségi állapota, életminősége is javul.

Tervezett projektek

- Folyóvizek árvízvédelme, rehabilitációja
 - A vízfolyások vízkészletének vizsgálata (KP2/1)
 - Ausztria, Szlovákia és Magyarország találkozásánál az árvízi veszély- és kockázati térképek összehangolása, kockázatértékelési terv készítése (KP2/2)
 - Lajta árvízi fejlesztési koncepció (KP2/3)
 - A Duna mente integrált környezetvédelmi rehabilitációja és katasztrófa-elhárítása (KP2/4)
 - Mosoni-Duna vízszint-rehabilitációja (KP2/5)
 - Belterületi fakadóvíz kezelésének megoldása Duna és Mosoni-Duna menti településeken Szigetköz térségében (KP2/6)
 - Duna-stratégia: folyami utak fejlesztése (KP2/7)
- Vízitourizmus háttérének megteremtése
 - Danube InfraPrep (a Dunára és mellékfolyóira alapozott fenntartható turisztikai infrastruktúrafejlesztések a magyar-szlovák-osztrák hármashatár térségben (KP2/8)
 - Egységes dunai turisztikai desztinációfejlesztés, közös turisztikai desztinációs menedzsment kialakítása, fejlesztése (KP2/9)
 - Regionális TDM-szervezet létrehozása a Fertő-tájon és a Szigetközben (KP2/10)
 - A folyóvizekhez köthető rekreációs tevékenységek fejlesztése (KP2/11)
 - Vízi turizmus fejlesztése (KP2/12)
 - A szabadidős- és versenysportolók edzőkörülményeinek javítása az NYME-MÉK vízitelepén (KP2/13)

- Mosoni-Duna menti közcélú önkormányzati vízi infrastruktúra kiépítése (KP2/14)
- Magas színvonalú wellness-szálloda építése a Mosoni-Duna partján (KP2/15)
- Egyéb vízkincshez kapcsolódó fejlesztések
 - Szigetközi Friss Víz értékesítésének növelése (KP2/16)
 - Balneológiai kezelő központ létesítése (KP2/17)
 - Báger-tó környezetrendezése és szabadidő park kialakítása (KP2/18)

3.3 HÁLÓZATOS PROJEKTEK

Mosonmagyaróvár 2014-2023 közötti időszakra vonatkozó hálózatos projektjei – amelyek több, egymáshoz kapcsolódó, hasonló jellegű projektelemből állnak, és a város jelentős részére, illetve környezetére kiterjednek – az alábbiak:

3.3.1 Közlekedésfejlesztés (H1)

A fejlesztés indokltsága, problémafelvetés

A tehermentesítő úton és a hozzá kapcsolódó forgalomcsillapító beruházásokon kívül két fő hiány tapasztalható a város közlekedésében. Egyrészt a városkörnyéki közösségi közlekedésben Pozsony irányában egyelőre nincsen közvetlen kapcsolat, másrészt a vasúti infrastruktúra észak-déli irányban (Rajka-Csorna között) megújításra szorul. A helyi és helyközi közlekedés összekapcsolódását, integrálódását nehezíti, hogy a vasúti pályaudvar környezete jelenleg nem alkalmazkodik az utazóközönség igényeihez sem a kiszolgálás minőségében (pl. utastájékoztatás), sem mennyiségében (pl. P+R parkolók, kerékpártárolók számában). A környék útjainak rossz állapota is akadályozza a város kapcsolatainak megerősödését.

A városon belül és környékén elkezdődött kerékpáros infrastruktúra kiépítése még nem fejeződött be, a hálózatban hiányos részek, illetve jelentős minőségbeli különbségek vannak, némely szakaszok elmaradnak az előírások által támasztott követelményektől. A kerékpározás népszerű a városi lakosok körében, így a jelenlegi helyzet korrigálása kívánatos. A városon belüli hivatásforgalmi és szabadidős kerékpárút hálózat enyhíthet a tömegközlekedési gondokon és az intézményhálózat egyenlőtlen területi elhelyezkedésének problémáin is.

A fejlesztés célja, elérni kívánt eredmények

A közösségi közlekedésben a hiányzó környéki kapcsolatok (pl. Pozsony felé) létrehozása, a meglévő vasúti és közúti kapcsolatok fejlesztése az infrastruktúra felújításával.

A kerékpárút-hálózatban mutatkozó hiányok pótlása a városon belül (Kossuth L. u., Soproni u.-József A. u., Erkel F. u.) és azon kívül (Levél-Hegyeshalom, Jánossomorja).

Tervezett projektek

- Megyei/Regionális Közlekedési Szövetség megalakítása (H1/1)
- A Hild tér rendezése (H1/2)
- Útépítési projektek a mosonmagyaróvári kistérségben, meglévő utak átépítése és felújítása (H1/3)
- Gyári út korszerűsítése Mosonmagyaróváron (H1/4)
- Belterületi hiányzó kerékpárút elemek és biztonságos tárolók létesítése Mosonmagyaróváron (H1/5)

- Vasfüggöny (EuroVelo 13) és Dunamenti (EuroVelo 6) kerékpárút összekötése (H1/6)
- Kerékpárút Jánossomorja és Mosonmagyaróvár között (H1/7)
- Külterületi, turisztikai célú kerékpárutak építése (H1/8)

3.3.2 A települési infrastruktúra korszerűsítése (H2)

A fejlesztés indokoltsága, problémafelvetés

Mosonmagyaróváron a közművel való lefedettség általában kielégítő, de egyes városrészekben, főként az egyszerre épült telepeken már előregedett távhő-, ivóvíz- és szennyvízvezetékekkel, elosztókkal, illetve egyéb létesítményekkel lehet találkozni.

A csapadékvíz-elvezetés a kertvárosi részekben részben hiányzik (a Fekete István, a Méhbangó, a Mosoni-Duna és a Malom-ági Lajta által határolt terület), részben szikkasztó árkokat mélyítettek ki, változó minőségben, esetleg nem rendszerbe foglalva. A Megyei-csatornát is kisebb mennyiségű csapadékvíz szállítására méretezték, így a globális klímaváltozás hatására egyre gyakrabban előforduló szélsőséges csapadékmennyiségek miatt a mélyfekvésű területeken jellemzőek lehetnek az elöntések. A burkolt utakkal való lefedettség egyes városrészekben szintén javítható.

A fejlesztés célja, elérni kívánt eredmények

Az előregedett infrastruktúra felújítása nem csak az üzembiztonságot javítja, de jelentős költségcsökkentést is eredményez. A hőtermelési rendszerek átalakítása ezen kívül a város környezeti fenntarthatóságát is biztosítja. A csapadékvíz-elvezetés kiépítésével csökken az elöntések veszélye, jelentősen megemeli az épületek és egyéb infrastrukturális létesítmények élettartamát, így ezek értéke is megemelkedik.

Tervezett projektek

- Települési vonalas infrastrukturális elemek felújítása, építése (H2/1)
- Távhőszolgáltatás fejlesztése (H2/2)
- LED-es közvilágítás kiépítése Mosonmagyaróváron (H2/3)

3.3.3 A humán közszolgáltatást szolgáló intézmények fejlesztése (H3)

A fejlesztés indokoltsága, problémafelvetés

Az önkormányzati fenntartású és működtetésű intézmények energiakorszerűsítése az elmúlt időszakban végbement, ennek a kedvező folyamatnak a folytatására van szükség. Különösen a megújuló energiaforrások használatát érdemes támogatni annak klímavédő hatása miatt. Ezen kívül nem csak energiatakarékossági, de egyéb, például víztakarékossági intézkedésekkel is csökkenthetők az üzemeltetési kiadások.

Az intézmények épületei ezen felül sokszor nem felelnek meg a XXI. századi esélyegyenlőségi követelményeknek, az akadálymentesítés elmaradása a fogyatékkal élőket zárja ki a lakossági szolgáltatások igénybe vételéből.

A beköltöző lakosság nagyobb része a fiatalabb korosztályokból kerül ki, így a gondozási-nevelési-oktatási intézményhálózat helyenként kapacitáshiánnyal küzd, főként az újonnan beépülő területek közelében (Duna és Sun lakóparkok).

Az országos előregedési tendencia Mosonmagyaróváron is érezteti hatását, az időseket ellátó szociális és egészségügyi intézmények kapacitása már most sem elégíti ki minden igényt.

A fejlesztés célja, elérni kívánt eredmények

A fejlesztés célja, hogy a városi ellátórendszer épületeinek energia- és vízfogyasztása, és ezzel együtt fenntartási kiadásai csökkenjenek. Szintén fontos cél, hogy az intézmények mindenki számára elérhető legyenek, ezáltal a helyi és térségi lakosság életminősége javuljon.

Mind a legfiatalabb, mind a legidősebb korú lakosság ellátása biztosítva legyen, mind kapacitásában, mind minőségében elégítse ki a jövőben megnövekvő igényeket is.

Tervezett projektek

- Intézmények környezetbarát fejlesztése (H3/1)
- Mosonmagyaróvári intézmények akadálymentesítése (H3/2)
- Lurkóvár óvoda bővítése, felújítása (H3/3)
- Új óvoda és bölcsőde létesítése Majorok városrészben (H3/4)
- Időskorúak ellátásának fejlesztése (H3/5)
- Települési társulás gondozóház bővítése (H3/6)
- Települési társulás hajléktalan szálló, éjjeli menedékhely bővítése, létesítése (H3/7)
- Határon átnyúló betegellátási rendszer megteremtése, a kórházi és egészségügyi funkciók erősítése, a speciális ellátástípusok határon átnyúló összehangolása, a fogászati és gyógyturizmus fejlesztése (H3/8)

3.3.4 A lakókörnyezet élhetőbbé tétele (H4)

A fejlesztés indokltsága, problémafelvetés

A lakosság növekedése már eddig is megterhelte Mosonmagyaróvár és környékének lakásállományát, keresleti piac alakult ki, így a lakások és bérleti díjak ez elmúlt években jelentősen nőttek. Így a beköltözők kevésbé fizetőképes része csak nagyon alacsony komfortfokozatú lakhelyet engedhet magának, a régebbi beépítésű területek hátsó udvaraiban, gazdasági épületekben találnak szállást. Ugyanígy a helyi, tőkével még nem rendelkező fiatalok is nehezen tudnak saját háztartásba költözni.

A lakásállomány mellett a települési környezet egyéb elemei is fontosak az élhető város megteremtéséhez, a zöldfelületek növelése és megújítása pedig a klímaváltozás hatásainak enyhítését is szolgálja. A jelenlegi zöldfelületi rendszer még nem teljes, különösen hiányoznak összekötő zöld és ökológiai folyosók, például az iparterületek körüli vagy a mezővédő erdősávok. Ezen felül a fásítások egy része energiaforrásként is szolgálhat a városi intézmények fűtéséhez. A zöldfelületek másik része pedig rekreációs célokat is szolgál, például közparkként vagy játszótérként.

A fejlesztés célja, elérni kívánt eredmények

A város jelenleg rossz körülmények között él lakói, illetve a jövőben beköltözők számára kb. 2-3 ezer lakás építése szükséges. Ehhez a kiszabályozott területek rendelkezésre állnak a város öt különböző, a beépített területekkel szomszédos részén. Ezzel a lakásállomány minőségben és mennyiségben képes kiszolgálni a megnövekedett lakossági igényeket, az önálló életet kezdő helyi fiatalok és a beköltözők is megtalálják a színvonalban számukra megfelelő lakhatási módot (saját tulajdonú lakások, bérlakások, munkásszállók).

A zöldfelületi fejlesztésekkel a rendszer egyes elemeit összekötő fasorok, fásított folyosók folyamatossága biztosítható, a belterületi zöldterületek és a külterületi erdők kapcsolata erősödik. A fasorok megjelennek az iparterületek körül véderdőként, a városi főutak mentén a gyalogos felületek és a közúti forgalom között elválasztó sávként, az M1 és vasút között energiaerdőként. A játszóterek, rekreációs felületek (pl. BMX-pálya) felújítása megtörténik. Ezen projektek és projektelemek a lakosság bevonásával, CLLD formájában is megvalósíthatók.

Tervezett projektek

- Bérlakás-építés Mosonmagyaróváron (H4/1)
- Munkásszálló továbbépítése (H4/2)
- A zöldfelületek megújítása, területük növelése, fásítása (H4/3)

3.3.5 A gazdaság igényeinek megfelelő munkaerő biztosítása (H5)

A fejlesztés indokoltsága, problémafelvetés

A város gazdasági életében, több ágazatban is tapasztalható módon az egyik legfőbb probléma szakképzett munkaerő hiánya. Ezért a szakképzés átalakítására sürgető szükség van, egyrészt a szakmastruktúrában, másrészt a gyakorlati képzésben is: a szakképző intézményekben a magas szintű oktatás nem valósítható meg korszerű tanműhelyek nélkül. A tanműhelyek kiépítése, pályaorientációs tevékenységek a helyi vállalkozók bevonásával, CLLD formájában valósíthatók meg.

A fejlesztés célja, elérni kívánt eredmények

A hiányszakmák és a helyi nagyfoglalkoztatói igények alapján átalakított szakképzési rendszer biztosítja a tanulók helyben történő sikeres elhelyezkedését, a fiatalok munkaerőpiaci integrációját. A szakképző intézmények a korszerű tanműhelyeik révén piacképes és gyakorlati alapú tudást nyújtanak a tanulóik számára, amely az elhelyezkedést és a foglalkoztatottság növelését is pozitívan befolyásolja.

Tervezett projektek

- Pályaorientációs tevékenység, hálózati együttműködés (H5/1)
- Szakmunkásképző tanműhelyek kialakítása (H5/2)
- A határ mindkét oldalán speciális információk nyújtása a munkavállalók és a munkáltatók számára, melyek megkönnyítik számukra a szomszédos országban a munkavállalást és a foglalkoztatást (H5/3)
- Gyakorlati élelmiszeripari szakemberképzési hálózat létrehozása Győr-Moson-Sopron megyében, képzési rendszer kidolgozása (H5/4)
- Szaktanácsadási tevékenység fejlesztése a Kari Mintagazdasági Hálózatban (H6/1)

3.3.6 A mezőgazdaság tudásintenzív fejlesztése (H6)

A fejlesztés indokoltsága, problémafelvetés

Mosonmagyaróvár fejlődésében sokáig a mezőgazdaság játszotta a főszerepet, ezt mutatja a mezőgazdász akadémia létrehozása is. Ez a szerep mára jelentősen csökkent, de a felsőoktatási potenciál még mindig a városban van, amelynek a gazdasági élet szereplőivel való együttműködése a mainál gyümölcsözőbb is lehet.

A fejlesztés célja, elérni kívánt eredmények

Az egyetemi képzés és kutatás keresletorientált irányú átalakításával az intézmény olyan K+F projektekben vesz részt, amely a hallgatók gyakorlati ismereteinek jelentős növelése mellett közvetlen gazdasági hasznot is hajt. Ezzel az egyetemi képzés elismertsége nő, finanszírozása biztos alapokon áll majd.

Tervezett projektek

- Szaktanácsadási tevékenység fejlesztése a Kari Mintagazdasági Hálózatban (H6/1)
- Sárga magyar tyúk hizlalási technológiájának kidolgozása a korszerű és minőségi gasztronómiai igényeknek megfelelően (H6/2)
- Lajta menti potenciális gyepterületek új típusú hasznosítása történelmi példák alapján: árasztásos öntözés és folyóvízi hordalékkal történő tápanyag-visszapótlás módszereinek kidolgozása és adaptációja (H6/3)
- Tangazdaság területén az öntözéses növénytermesztés feltételeinek megteremtése (H6/4)
- Bio/öko termékek gyártása (H6/5)

3.3.7 Tájrehabilitáció, környezetvédelem (H7)

A fejlesztés indokoltsága, problémafelvetés

A Szigetközben Közép-Európa legnagyobb és legtisztább ivóvízbázisa található, ezért fokozott figyelmet kell fordítani a mélyben tárolt vízkészlet vízminőségének a védelmére. A felszíni kavicsbányászat okozta tájsebek a vizuális konfliktusforrások arányát is növelik, amely amúgy is magas a településen.

A fejlesztés célja, elérni kívánt eredmények

A felszíni kavicsbányászat okozta tájsebek rekultiválása csökkenti a haváriák bekövetkeztének esélyét, illetve a tájkép is jelentősen kedvezőbb lesz. A zöldfelületi rendszer tengelyét a Lajta partja mentén a Mosoni-Dunáig tartó zöldfolyosó kell képezze, ehhez a Lajta-ágak közötti kavicsbánya területének rekultivációja is szükséges.

Tervezett projektek

- Külszíni bányák környezeti terheinek mérséklése, a természet és a táj rehabilitációja (H7/1)
- Nemzetközi együttműködés a környezeti kárelhárítás területén a magyar-osztrák-szlovák határtérségben (H7/2)

3.3.8 Az épített környezet új funkciókkal való ellátása (H8)

A fejlesztés indokoltsága, problémafelvetés

A város jelentékeny része az ipar fejlődésének lenyomatát viseli, azonban a régebbi iparterületek egy része jelenleg kihasználatlan. Ilyenek a mosoni városrészben a volt Kaiser-üzem, és a fémhulladék-telep, a nyugati iparterületen a kötöttárugyár és elsősorban a műemléki védelem alatt álló lőporgyár. A mosoni városrészben ezek lakóterületek között találhatók, ez a helyzet mindenképpen megszüntetendő. A lőporgyár a város kapujában található, romos épülete így jelentősen rontja a látképet.

A lőporgyáron kívül a város frekvenciáltabb helyein is vannak olyan műemléki vagy egyéb értékes épületek (Pálffy-villa, mosoni kastély, Hanság Múzeum), amelyek felújításra szorulnak.

A fejlesztés célja, elérni kívánt eredmények

A leromlott állapotú területek és épületek felújításával, hasznosításával a településkép jelentős javulása érhető el, amely a helyi lakosság életminőségében mutatkozik meg. Ezen kívül nagyon fontos gazdasági hatás, hogy az idegenforgalom közvetetten (a településkép miatt) és közvetlenül (a felújított épületek látogatása miatt) fellendül. A barnamezős iparterületek felújítása után pedig új gazdasági szereplők jelenhetnek meg az üres területeken.

Tervezett projektek

- Barnamezős ipartelepek hasznosítása (H8/1)
- Alulhasznosított vagy leromlott állapotú értékes épületek felújítása, funkcióval ellátása (H8/2)

3.3.9 Határon átnyúló kapcsolatok erősítése (H9)

A fejlesztés indokoltsága, problémafelvetés

A város a környező három nagyváros (Bécs, Pozsony, Győr) vonzáskörzetének árnyékában fekszik, beavatkozás nélkül várható, hogy ezek vonzása és az alvóvárosi jelleg erősödik Mosonmagyaróváron és környékén.

A fejlesztés célja, elérni kívánt eredmények

Mosonmagyaróvár és a környező határmenti települések összefogásával, funkcióik egymást erősítő bővítésével a három nagyváros vonzása ellensúlyozható. Így Mosonmagyaróvár a város jelenlegi vonzáskörzetét, településhálózati szerepét megtartja és a környező településekkel erősebb kapcsolatot alakít ki. Ugyanakkor a kapcsolatokban az egyenlő partneri szereppel a három nagyváros dinamikájának kihasználása is lehetővé válik. A települések összefogásában szerepet CLLD formájában megvalósítható, szoft projektek is.

Tervezett projektek

- Kisvárosok Szövetsége a Hármashatár mentén: Magyarország-Ausztria-Szlovákia. A városok hálózatának létrehozása, a jó gyakorlatok átadása, városi funkciók bővítése, szolgáltatások minőségfejlesztése, a gazdasági kapcsolatok kiszélesítése. (H9/1)
- Szigetköz-Csallóköz határon átnyúló kapcsolatok erősítése (H9/2)

3.3.10 Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területrészek fizikai megújítása és társadalmi integrálása (H10)

(A beavatkozás részletes leírását a Hiba! A hivatkozási forrás nem található.. fejezet tartalmazza)

A fejlesztés indokoltsága

A leszakadást olyan külső társadalmi-gazdasági folyamatok erősíthetik, melyek esetében a város mozgásterülete korlátozott lehet. Ilyen például a gazdasági válság, amely a hátrányos helyzetben

élőket érintette a legerősebben. Különösen nehéz helyzetbe kerültek a szegregátumokban élők, akik alacsony iskolai végzettségük miatt egyre nehezebben találnak munkát.

A fejlesztés célja

A szegregátumokban és a veszélyeztetett térségekben területi alapú beavatkozásokat kell tervezni, amelyek eszközei közé az alacsony státuszú népesség koncentrációjának csökkentése, a társadalmi integráció erősítése, a munkaerő-piac, oktatás, szociális, társadalmi kirekesztettség mértékének csökkentése tartoznak.

Tervezett projektek

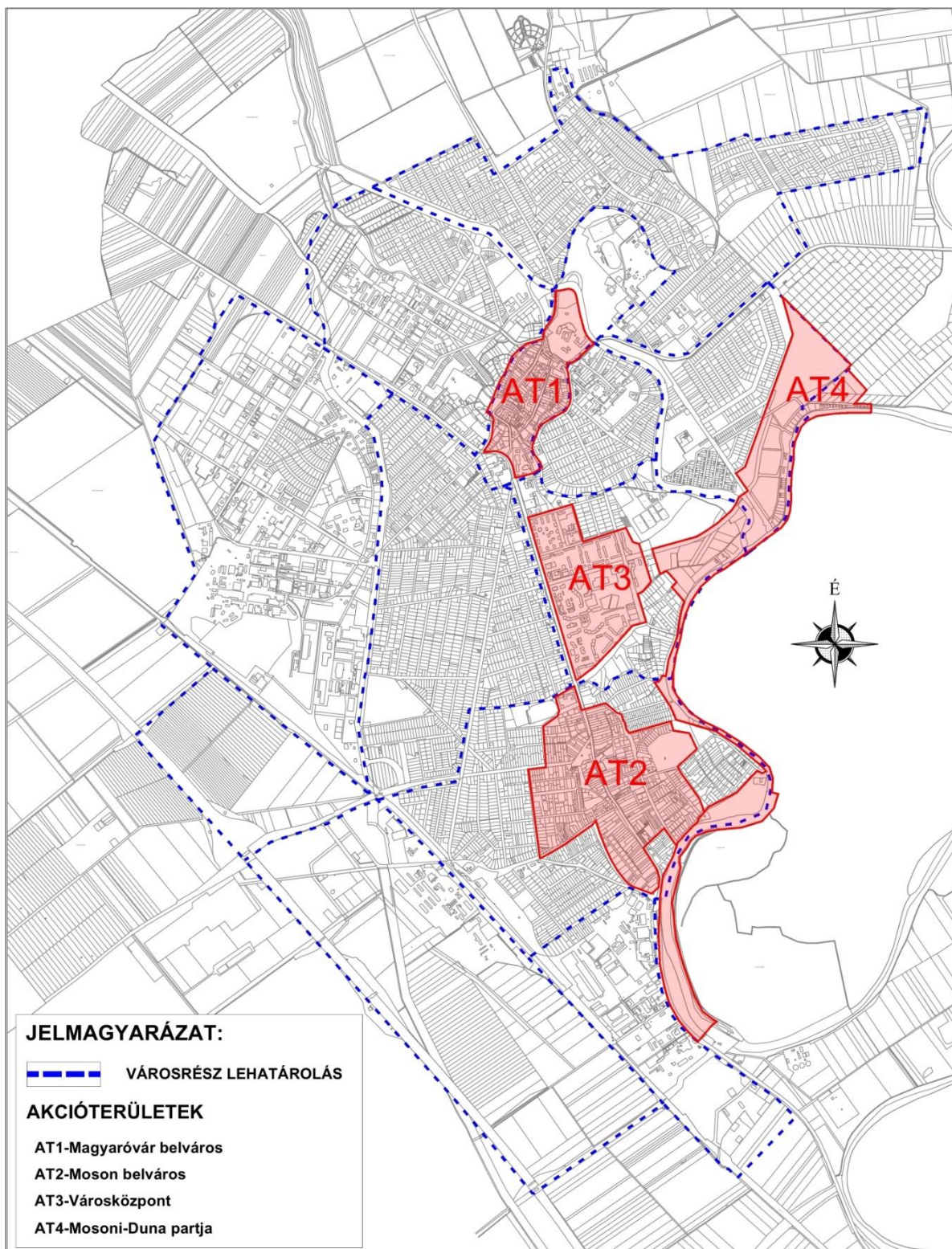
- Antiszegregációs program
- SNI gyerekek ellátási minőségének javítása

Az antiszegregációs programot javasolt CLLD keretei között véghez vinni.

3.4 AKCIÓTERÜLETI PROJEKTEK

3.4.1 Akcióterületek kijelölése

Mosonmagyaróváron 4 darab akcióterület került kijelölésre: a magyaróvári belváros (AT1), a mosoni belváros (AT2), a városközpont (AT3) és a Mosoni-Duna menti területek (AT4).

3.4-1. ábra: Az akcióterületek elhelyezkedése Mosonmagyaróváron

Az akcióterületek Mosonmagyaróvár három központját foglalják magukba, amelyek területek már az IVS-ben is akcióterületként szerepeltek.

A **magyaróvári belváros** akcióterület által lefedett terület az IVS-ben lehatárolt akcióterület kibővítésével jött létre. Az IVS-ben a prioritási rangsor ötödik helyén szerepelt, ennek megfelelően az ott elhatározott céloknak csak kis része teljesült. Ezért továbbra is a fő cél, hogy a **belvárosi utcák-terek megteljenek élettel**, például a belvárosi kereskedelem újjáélesztésével, találkozóhelyként szolgáló közösségi terek kialakításával, a lakosságot és a turistákat vonzó programok rendezésével.

A **mosoni belvárosban** végrehajtott városrehabilitációs projekt szép eredményeket ért el, ám néhány fejlesztés nem ment végbe, illetve az IVS elkészülte után merült fel lehetőségként. Ezért a megkezdett munkát folytatni kell, a **központi funkciók további bővítésével** és a lakhatás feltételeinek javításával.

A **városközpontban** főként a **lakókörnyezet további fejlesztése** a cél, így a lakásállomány korszerűsítésén és növelésén kívül a közterületeket is az ott élők kényelmének növelése érdekében kell átalakítani (pl. parkolóhelyek számának, illetve a zöldfelületeknek a mikroklíma-javító növelésével).

Végül a **Mosoni-Duna partját** meg kell nyitni a helyi lakosság és a turisták előtt, a rendelkezésre álló **rekreációs lehetőségeket** (fürdés, evezés, interaktív tanulás stb.) a jelenleginél sokkal jobban kihasználva.

3.4.2 Az egyes akcióterületeken a megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása

3.4.2.1 Magyaróvár belváros (AT1)

Lehatárolás:

Az akcióterület Poszonyi út, Lajta, Cserháti Sándor u., Malom-ági Lajta, Vízpart u., Csaba u., Régi Vámház tér, Királyhidai u., Szent Imre u., Városkapu tér, Ady Endre u. által határolt területet foglalja magában.

A fejlesztés célja, elérni kívánt eredmények

A fejlesztés célja a magyaróvári belváros fizikai állapotának javítása, ideértve az épületeket, az úthálózatot és egyéb infrastruktúrát is. Az akcióterületen megvalósuló projektek nagyobb része kulcsprojektben vagy hálózatos projektben szerepel, de a magyaróvári belváros fejlődését is segíti. Ilyenek a vízi turisztikai és rekreációs fejlesztések a Malom-ági Lajtán, a belső területek tehermentesítése, vagy a települési infrastruktúra korszerűsítése (H2) és a humán közszolgáltatások fejlesztése (H3).

A fejlesztések révén magyaróvári belváros vonzereje helyreáll, a turizmus minőségi ágai visszatérnek a belvárosba, így az megtelik élettel, és a helyi közösség találkozási helyévé válik. A beruházási jellegű tevékenységek mellett megjelennek a „szoft” jellegű tevékenységek, rendezvények is.

3.4-2. ábra: Magyaróvár belváros akcióterületén (AT1) tervezett projektek elhelyezkedése

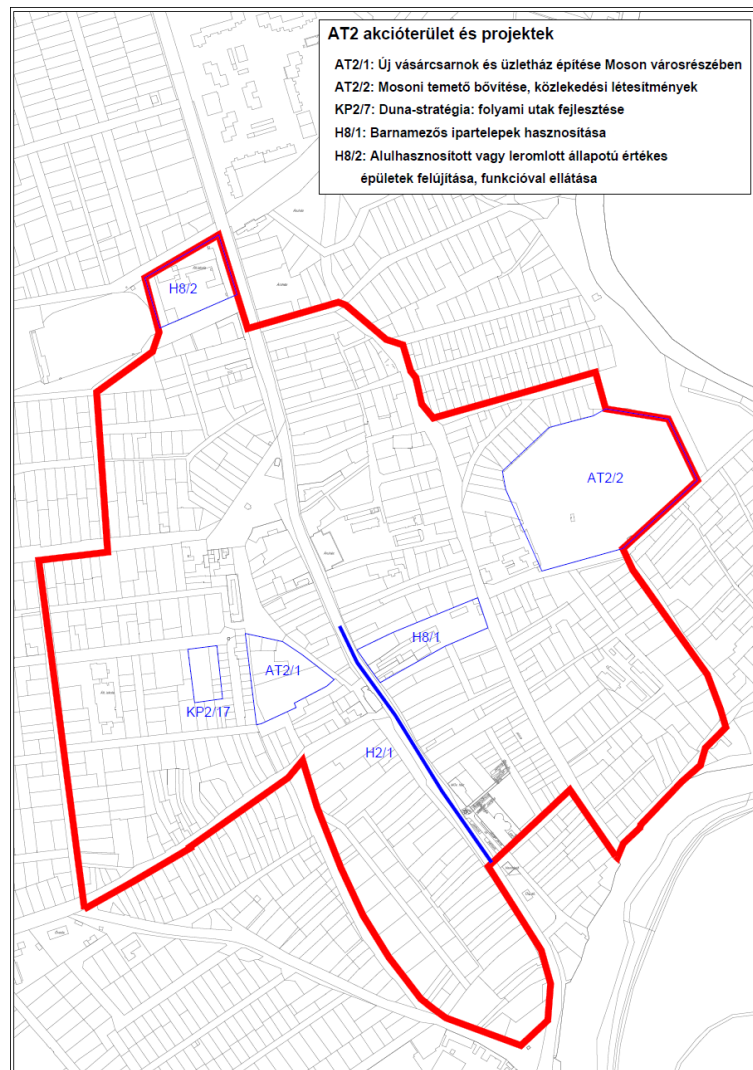
Tervezett projektek

- Mosonmagyaróvár belváros rekonstrukciója (AT1/1)
- Alulhasznosított vagy leromlott állapotú értékes épületek felújítása, funkcióval ellátása a magyaróvári belvárosban (AT1/2)
- A mosonmagyaróvári vár látogatóbarát turisztikai fejlesztése (AT1/3)
- Mosonmagyaróvár Polgármesteri Hivatal energetikai korszerűsítése (AT1/4)
- Könyvtárfejlesztés, "Nyitott könyvtár" megteremtése a Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karon (AT1/5)

3.4.2.2 Moson belváros (AT2)

Lehatárolás:

Az akcióterület Szent István király út, Petőfi Sándor u., Aranyossziget u., Felsőötház u., mosoni temető határa, Rév u., Vágóhíd u., Partos u., Aranyossziget u., Magtár u., Szent István király út, József Attila u., Hajós u., Soproni u., Fuváros u., Ostermayer u., Munkácsy Mihály u., Család sor, árpád u., Határsor által határolt területet foglalja magában.

3.4-3. ábra: Moson belváros akcióterületen (AT2) tervezett projektek elhelyezkedése

A fejlesztés célja, elérni kívánt eredmények

A mosoni belváros a 2007-2013 közötti programozási időszakban átesett egy városrehabilitációs projekten, amely jó eredményekkel büszkélkedhet, ugyanakkor a rehabilitáció folytatására, illetve befejezésére van szükség. A fejlesztés célja, hogy a mosoni belváros funkciói még inkább egy városközpont-hoz méltóak legyenek, így a terület visszanyerje vonzerejét. Ez elsősorban a központi funkciók erősítésben (pl. új vásárcsarnok) nyilvánul meg, részben olyan akcióterületen megvalósuló projektek révén, amelyek kulcsprojektkben vagy hálózatos projektben szerepelnek. Ilyenek a belső területek tehermentesítése (KP1) vagy az épített környezet új funkciókkal való ellátása (H8).

A fejlesztések révén mosoni belváros még inkább megtelik élettel, a turisták még szívesebben térnek ki pl. a piacra. Az építési jellegű projektelemek mellett a „szoft” tevékenységek is kiveszik a részüket a városrész arculatának újraépítésében.

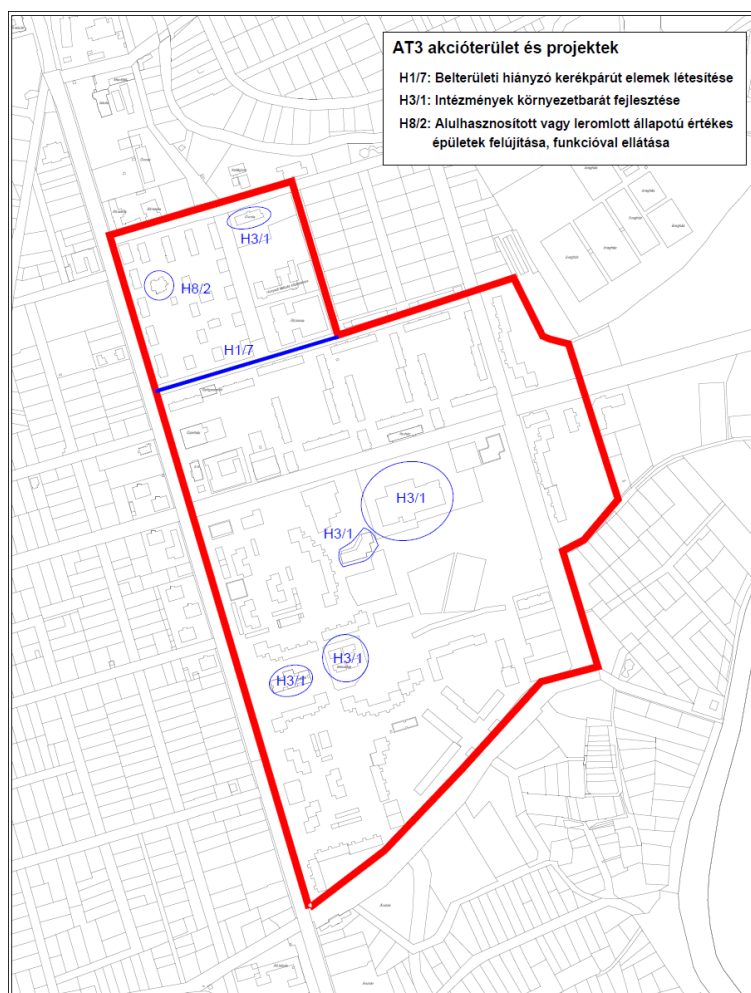
Tervezett projektek

- Új vásárcsarnok és üzletház építése Moson városrészében (AT2/1)
- Mosoni temető bővítése, közlekedési létesítmények (AT2/2)

3.4.2.3 Városközpont (AT3)

Lehatárolás:

Az akcióterület Szent István király út, Gulyás Lajos u., Sattler János u., Móra Ferenc u., Károly út, Mosoni Mihály u. által határolt területet foglalja magában.

3.4-4. ábra: Városközpont akcióterületen (AT3) tervezett projektek elhelyezkedése

A fejlesztés célja, elérni kívánt eredmények

A városközpontban végrehajtandó projektek célja az előregedett épületállomány, közműhálózat, területhasználati szerkezet megújítása. A lakások energiakorszerűsítése már jó eredményeket ért el, a panelprogramot tehát folytatni kell. Az előregedett közműveket szintén fel kell újítani, csakúgy,

ahogyan a zöldfelületeket is, hogy a klímaváltozás negatív hatásait mérsékelni lehessen. A túlszűfolt parkolók nem elegendők, ezért azok számát mindenképpen növelni kell.

A fejlesztések révén a városi hősziget negatív hatásai csökkennek, az árnyékolás és a víz visszatartása csökkenti a nyári csúcshőmérsékletet, így energiamegtakarítást eredményez, csakúgy, mint a lakóházak épületenergetikai felújítása. A parkolók számának növelésével a helykeresési és gyaloglási idő, ezzel együtt a gépjárművek környezetszennyezése is csökken.

Tervezett projektek

- Parkolóépítések a városközponti lakótelepen (AT3/1)
- Lakóházak energiamegtakarítást eredményező felújítása (AT3/2)
- Városközponti lakótelep környezeti humanizálása (AT3/3)

3.4.2.4 Mosoni-Duna partja (AT4)

Lehatárolás:

Az akcióterület a Mosoni-Duna, Tűzliliom u., Csermelyciprus u., Kálnoki út, Kiserdő út, Tiszavirág u., a szabadstrand határa, Rév u., Partos u., Szent István király út, Gabonarakpart által határolt területet foglalja magában.

A fejlesztés célja, elérni kívánt eredmények

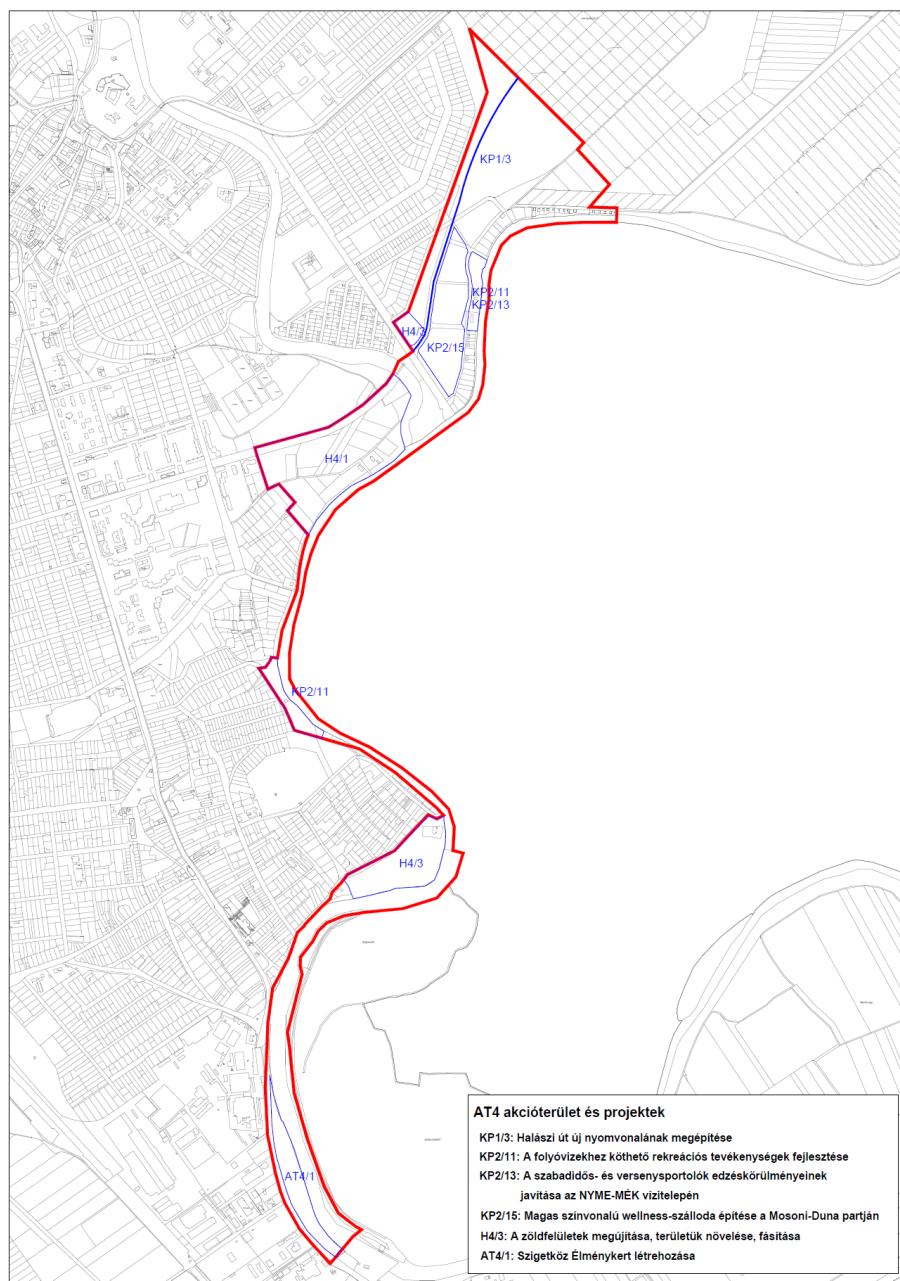
A Mosoni-Duna a maga egyedülálló természeti környezetével jelenleg kevésbé kihasznált a városban. A fő cél, hogy olyan fejlesztések menjenek végbe a folyó partján, amelyek a természeti környezet megőrzése, fejlesztése mellett a helyi lakosság és az ide látogató vendégek számára rekreációs lehetőségek széles skáláját nyújtja.

A fentiek miatt az akcióterületen javasolt projektek jó része a „város a vízen” kulcsprojekt része, így a vízi sportközpont létesítése, wellness-szálló, a mosoni szabad strand fejlesztése. A területek egy részén a lakókörnyezet fejlesztési is cél lehet, amely pedig a lakókörnyezet élhetőbbé tétele (H4) hálózatos projektben jelenik meg.

Végeredményben a vízparti élet fellendül, a turizmusnak köszönhetően a vendégéjszakák és az idegenforgalmi bevételek nőnek. A helyi lakosság körében a rekreációs lehetőségeknek köszönhetően terjed az egészségtudatosság, javul az egészségi állapot és a lakókörnyezettel való elégedettség.

Tervezett projektek

- Szigetköz Élmenykert létrehozása (AT4/1)
- Lajta Kis híd (Kiserdő úti híd) második forgalmi sávval történő bővítése és a hozzá kapcsolódó út és kerékpárút utépítése (AT4/2)

3.4-5. ábra: Mosoni-Duna partja akcióterületen (AT4) tervezett projektek elhelyezkedése

3.5 AZ AKCIÓTERÜLETEKEN KÍVÜL VÉGREHAJTANDÓ, A TELEPÜLÉS EGÉSZÉ SZEMPONTJÁBÓL JELENTŐS FEJLESZTÉSEK ÉS EZEK ILLESZKEDÉSE A STRATÉGIA CÉLJAIHOZ

A kulcsprojektek, hálózatos, illetve akcióterületi projekteken kívül azonosításra kerültek egyéb, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések.

A város továbbfejlődése szempontjából az egyik legfontosabb, hogy a gazdaság jelenlegi húzóágazatának, az **iparnak a megtelepedését megfelelő körülmények biztosításával** segítse. Ezt hivatott szolgálni a „MOWINPARK II-es ütem ipari park fejlesztés” (E1) és az „Újabb inkubátorház építése Mosonmagyaróváron” (E2) című projektek. Az első keretében ipari telephelyek céljára alkalmas telkek, út,- és közműhálózat alakítanak ki, a másodikban újonnan alakult vállalkozások

fejlődését segítik a város nyugati szélén, az Ipartelepek – Lőporgyár és környéke városrészben. A két beruházás célja, hogy az újabb vállalatok megtelepedésével, illetve létrejöttével a helyi foglalkoztatás tovább bővüljön, a helyi adóbevételek növekedjenek.

A másik gazdaságfejlesztő projekt a **kulturális örökséget gyarapító, idegenforgalmilag** is jelentős beruházás, a „Világörökség, LIMES (Mosonmagyaróvár)” (E3) című. A római limes magyarországi szakasza (Ripa Pannonica) mintegy 200 lelőhelyen 80 önkormányzatot érint, közte Mosonmagyaróvárt is. A limes a kulturális örökség részeként az UNESCO világörökségi címét várhatóan néhány éven belül elnyeri, jelenleg várományosi listáján szerepel. A projekt keretében a limes nyomvonalán régészeti feltárások végeznének, majd látogató központot alakítanának ki. A beruházás, illetve a hozzá kapcsolódó ismeretterjesztő projektek (javasolt CLLD keretében megvalósítani) célja, hogy az idegenforgalom új szintre lépjen a városban, ezzel a helyi adóbevételek növekedését támogatja.

Részen szintén a város idegenforgalmi vonzerejét növelő, ugyanakkor a helyi lakosság **sportolási lehetőségeit segítő** beruházás a „Városi Ifjúsági Sporttelep létrehozása” (E4). A sportnegyed a Lajta partján, a magyaróvári belváros közvetlen közelében helyezkedne el, a Kossuth Lajos Gimnázium mögötti területen. Itt foglalna helyet egy multifunkciós sportcsarnok, amely egyrészt méltó körülményeket biztosítana sportesemények (például a női kézilabdacsapat NB I-es mérkőzéseinek, de a diáksportnak is), másrészt pedig egyéb kulturális rendezvények lebonyolítására is. A mellette fekvő tanuszoda lenne a város egyetlen, 50 m-es, úszásoktatásra és versenyek rendezésére is alkalmas uszodája. Ezt egészítené ki a városi kollégiumból kialakított sportszálló, amely a többnapos sporteseményeken kívüli időszakokban normál szállodaként üzemelne. A „Bauer Rudolf Sportcsarnok utánpótlás-, szabadidős, tömeg- és versenysport feltételeinek javítása” (E5) című projekt keretében az egyetemi sportcsarnok kerülne felújításra, amely az előbbi sportnegyedet egészítené ki, a főként diáksportra (értelemszerűen elsősorban az egyetemistákra) koncentrálna. Szintén az egyetemi negyedben folya le „Cserháti Sándor kollégium és Gazdász Hotel épületkomplexum felújítása és fejlesztése” (E6).

A település **megújuló energiával való ellátásának** egyik módja lehet a meglévő szélenergia kapacitások számának növelése „A szélenergia-park továbbfejlesztése” (E7) projekt keretében. Igaz, ez főként az állami szabályozástól, új engedélyek kiadásától függ, de az EU 2020 céljainak megvalósulásához nagyban hozzájárulna.

3.6 A FEJLESZTÉSEK ÜTEMEZÉSE

2014-2020 között a városfejlesztési beavatkozások finanszírozása elsősorban az európai uniós területi és ágazati operatív programokon keresztül valósulhat meg. A tervezett fejlesztések megvalósítása 2015-2023 között történhet meg azzal a kitételrel, hogy a projekteket legkésőbb 2020 év végéig meg kell kezdeni. 2021-2023 között már csak a megkezdett projektek befejezésére, lezárására van lehetőség.

Az ütemezés a fejlesztések egymásra épülése, az önkormányzat forrásainak várható rendelkezésre állása alapján lett kialakítva, három szakaszra (2015-2016, 2017-2018, 2019-2020) bontva.

A tervezett beavatkozások között számos olyan található, amelynek ütemezése a teljes tervezési időszakot felöleli, ilyenek például a hálózatos projektek, valamint a kulcsprojektek. A tervezett beavatkozások indikatív ütemezését a következő alfejezet összefoglaló táblázata tartalmazza.

3.7 A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI AKCIÓK ÖSSZEHANGOLT, VÁZLATOS PÉNZÜGYI TERVE

A stratégia alapját az európai uniós forrásokra épülő operatív programok céljai meghatározzák, ugyanakkor a stratégiakészítés idején még nem ismertek, hogy mikor és milyen pályázati források válnak elérhetővé, mely kedvezményezetteknek, s milyen kritériumrendszernek kell megfelelni. Így csak azon projektek költségbeclése adott, ahol az előkészítés már előrehaladott stádiumban van, a többi projektnél a pályázati felhívások megjelenését követően kerülhet meghatározásra a pontos projekttervezés és költségvetés. A stratégia kitér a magán befektetőkkel való szervezett és strukturált együttműködés lehetőségeire, de esetükben még inkább bizonytalan a források és kritériumok ismerete nélkül a várható beruházások ütemezése és volumene.

A 2014-2020 közötti EU-s támogatási időszakban a város szempontjából is kiemelt figyelmet érdemel a TOP (Terület és Településfejlesztési Operatív Program) források új eljárás szerinti felhasználása, melynek értelmében a 272/2014 (XI.05.) Korm. rendeletben meghatározott területi kiválasztási eljárásrend szerint a megyék Integrált Területi Programjuk (ITP) alapján történik a források lehívása a 1702/2014. (XII.3) Korm. határozatban rögzített forráskeret felhasználásával. (A 2014-2020 közötti programozási időszakban a Terület és Településfejlesztési Operatív Program tervezésének egyes szempontjairól, valamint az operatív programokhoz tartozó megyék megyei önkormányzatai és megyei jogú városok önkormányzatai tervezési jogkörében utalt források megoszlásáról szóló 1702/2014. (XII.3) Korm. határozat). A Kormányhatározat értelmében Győr-Moson-Sopron megye (a megyei jogú Győr és Sopron kivételével) 2014-2020 között 23,35 milliárd forintot használhat fel, amelynek prioritásait és intézkedésenkénti megoszlását az alábbi táblázat foglalja össze:

Prioritás	Intézkedés	Megyei forráskeret (Mft)	Megyei forráskeret (%)
1. Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére	1.1 Helyi gazdasági infrastruktúra fejlesztése (ERFA)	3 343	14,32
	1.2 Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés (ERFA)	2 085	8,93
	1.3 A gazdaságfejlesztési és munkaerő-mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés (ERFA)	1 495	6,40
	1.4 Foglalkoztatás segítése és az életminőség javítása családbarát munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével (ERFA)	1 802	7,72
2. Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés	2.1 Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés (ERFA)	4 321	18,51
3. Alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken	3.1 Fenntartható települési közlekedésfejlesztés (ERFA)	2 201	9,43
	3.2 Önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energia felhasználás arányának növelése (ERFA)	3 675	15,74

Prioritás	Intézkedés	Megyei forráskeret (Mft)	Megyei forráskeret (%)
4. A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése	4.1 Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése (ERFA)	629	2,69
	4.2 A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése (ERFA)	500	2,14
	4.3 Leromlott városi területek rehabilitációja (ERFA)	677	2,90
5. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés	5.1 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi együttműködések (paktumok) – (ESZA)	1 937	8,30
	5.2 A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok (ESZA)	0 252	1,08
	5.3 Helyi közösségi programok megvalósítása (ESZA)	0 433	1,85
Mindösszesen		23 350	100,00

3.7-1. táblázat: Győr-Moson-Sopron megye TOP forrásai intézkedésenként 2014-2020 között

Az előző tervezési ciklusban a Térképtér adatai alapján (<http://terkepter.palyazat.gov.hu/>) Mosonmagyaróváron 27,3 milliárd forint értékben kötöttek támogatási szerződést. A város célja a 2007-13 időszakban megszerzett források mennyiségének elérése.

A 2014-2020 között megvalósítani tervezett projektek jelenleg ismert forrásigénye közel 70 milliárd Ft, igaz, ennek fele nagyobb térségekre vonatkozó projekt (a két legjelentősebb a „Mosoni-Duna vízszint-rehabilitációja” és az „Útépítési projektek a mosonmagyaróvári kistérségben, meglévő utak átépítése és felújítása”).

A fentiekből mintegy 21,8 milliárd forintnyi olyan projekt tartozhat a Terület és Településfejlesztés Operatív Program (TOP) fókuszába, amelyben Mosonmagyaróvár önkormányzata a projektgazda vagy partner. Ezen túlmenően a város további TOP források lehívását kívánja megcélozni, amelynek forrásnagysága 2,7 milliárd forintra tehető.

A tervezett fejlesztések, projektek ismeretében Mosonmagyaróvár a TOP forrásain túl a következő operatív programok bevonását, forrásfelhasználását tervezi:

- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (**GINOP**) egyik legfontosabb célkitűzése Magyarország foglalkoztatási rátájának 75%-ra való emelése. Ehhez egyrészt új munkahelyeket kell létesíteni, másrészt a munkát vállalni akarók képességeit kell fejleszteni. A program további két fontos célkitűzése az ország innovációs képességeinek és kapacitásainak, valamint a magyar ipari és szolgáltató szektor fókuszált fejlesztése.
- A Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (**KEHOP**) célkitűzése, hogy a magas hozzáadott értékű termelésre és a foglalkoztatás bővülésére épülő gazdasági növekedés az emberi élet és a környezeti elemek – hosszú távú változásokat is figyelembe vevő – védelmével összhangban valósuljon meg.
- Az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (**EFOP**) fő célja, hogy a humán tőke és a társadalmi környezet javításával járuljon hozzá a társadalmi felzárkózási és népesedési kihívások kezeléséhez. Az EFOP a gyakorlatban nemcsak a szegénység elleni küzdelemből fogja kivenni a részét, de hangsúlyt helyez a társadalmi kohézió erősítésére, az egészségügyi

beruházásokra, a köznevelés minőségének fejlesztésére, kiemelt tekintettel a korai iskolaelhagyás csökkentésére, a felsőfokú végzettséggel rendelkezők számának növelésére és a kutatás-fejlesztésre.

- Az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program (**IKOP**) elsődleges célja a közlekedés hálózatának és infrastruktúrájának fejlesztése, a transzeurópai közlekedési hálózaton keresztül a városi közlekedésen át, egészen a környezetbarát megoldásokig.
- A határon átnyúló programok (magyar-osztrák, magyar-szlovák, magyar-osztrák-szlovák) elsősorban a határ két oldalán rendelkezésre potenciál összekapcsolását kívánja elősegíteni, illetve a transznacionális szintű problémák kezelését támogatja. Ilyenek például a gazdasági kapcsolatok fejlesztése (K+F, marketing), a természeti és kulturális örökség megőrzése, a regionális központok összekapcsolódása.

Mindezekon túlmenően a város további operatív programokat (pl. Közigazgatás- és Közszolgáltatás Fejlesztési Operatív Program; Magyar Halászati Operatív Program; Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program stb.), illetve egyéb EU-s és nemzetközi támogatásokat (pl. Duna Operatív Program) is bevonhat a fejlesztési elképzeléseik megvalósításába.

Mivel az elérhető források összetétele nem ismert még pontosan, az ITS ténylegesen végrehajtásra kerülő beavatkozásai sem azonosíthatóak. Az elérhető forrásokhoz kapcsolódó feltételek folyamatos figyelése, lehetőség szerinti alakítása és ez alapján a végrehajtandó projektek kiválasztása az ITS menedzselésének részét képezi.

Projekt azonosító	Fejlesztés megnevezése Projektek	Projektgazda	Projektköltség (Mft)	Finanszírozás forrása	Indikatív ütemezés
Kulcsprojekt – KP1 – A belső területek tehermentesítése a gépjárműforgalomtól					
KP1/1	Kenyérgyári úti felüljáró és hozzá kapcsolódó út építése Mosonmagyaróváron	Önkormányzat	500	TOP 1.3.	2015-2016
KP1/2	Nyugati tehermentesítő út létesítése Mosonmagyaróváron	Önkormányzat	1 750	TOP 1.3.	2015-2016
KP1/3	Halászi út új nyomvonalának megépítése	Önkormányzat	300	TOP 1.3.	2017-2018
KP1/4	Városrészeket összekötő hidak építése	Önkormányzat	700	TOP 1.2., TOP 1.3., GINOP 7.	2017-2018
KP1/5	A magyaróvári belváros környékének forgalomcsillapítása	Önkormányzat	450	TOP 1.3., TOP 3.1.	2017-2018
KP1	Összes forrásigény		3 700		
KP1	Ebből TOP forrás		3 700		
Kulcsprojekt – KP2 – Város a vízben					
KP2/1	A vízfolyások vízkészletének vizsgálata	ÉDUVIZIG	n. a.	ATHU	n. a.
KP2/2	Ausztria, Szlovákia és Magyarország találkozásánál az árvízi veszély- és kockázati térképek összehangolása, kockázatértékelési terv készítése	ÉDUVIZIG	n. a.	HUSK	n. a.
KP2/3	Lajta árvízi fejlesztési koncepció	ÉDUVIZIG	200	ATHU	n. a.
KP2/4	A Duna mente integrált környezetvédelmi rehabilitációja és katasztrófa-elhárítása	ÉDUVIZIG, érintett Katasztrófavédelmi Igazgatóságok	n. a.	HUSK, KEHOP 1.6.	n. a.
KP2/5	Mosoni-Duna vízszint-rehabilitációja	ÉDUVIZIG	19 000	KEHOP 1.3.	n. a.
KP2/6	Belterületi fakadóvíz kezelésének megoldása Duna és Mosoni-Duna menti településeken Szigetköz térségében	ÉDUVIZIG (partner: Szigetköz- Felső Duna mente" Térségi Fejlesztési Tanács)	620	KEHOP 1.4.	n. a.
KP2/7	Duna-stratégia: folyami utak fejlesztése		n. a.	DunaOP, IKOP 2.	n. a.
KP2/8	Danube InfraPrep (a Dunára és mellékfolyóira alapozott fenntartható turisztikai infrastruktúrafejlesztések a magyar-szlovák-osztrák hármashatár térségben)	Szigetköz - Felső- Duna mente	n. a.	ATHUSK, GINOP 7.	n. a.

Projekt azonosító	Fejlesztés megnevezése Projektek	Projektgazda	Projektköltség (Mft)	Finanszírozás forrása	Indikatív ütemezés
		Térségi Fejlesztési Tanács			
KP2/9	Egységes dunai turisztikai desztinációfejlesztés, közös turisztikai desztinációs menedzsement kialakítása, fejlesztése	érintett TDM-ek	120	HUSK, GINOP 7.	n. a.
KP2/10	Regionális TDM-szervezet létrehozása a Fertő-tájon és a Szigetközben	érintett TDM-ek	60	GINOP 7.	2015-2016
KP2/11	A folyóvizekhez köthető rekreációs tevékenységek fejlesztése	Önkormányzat	130-240	GINOP 7., TOP 1.2., TOP 2.1.	2015-2016
KP2/12	Vízi turizmus fejlesztése	Önkormányzat	450	GINOP 7., TOP 1.2., TOP 2.1.	2015-2016
KP2/13	A szabadidős- és versenysportolók edzőkörülményeinek javítása az NYME-MÉK vízitelepén	NYME MÉK	50	EFOP 4.2.	n. a.
KP2/14	Mosoni-Duna menti közcélú önkormányzati vízi infrastruktúra kiépítése	ÉDUVIZIG (partner: Szigetköz- Felső Duna mente" Térségi Fejlesztési Tanács)	186	KEHOP 4.	n. a.
KP2/15	Magas színvonalú wellness-szálloda építése a Mosoni-Duna partján	Vállalkozás	2 000-3 200	GINOP 7.	2017-2018
KP2/16	Szigetközi Friss Víz értékesítésének növelése	Panta Aqua Zrt.	40	GINOP 1.	2017-2018
KP2/17	Balneológiai kezelő központ létesítése	Önkormányzat	280	GINOP 7., TOP 4.1.	2015-2016
KP2/18	Báger-tó környezetrendezése és szabadidő park kialakítása	VÜF Kft.	100	TOP 2.1.	2015-2016
KP2	Összes forrásigény		min. 23 236		
KP2	Összes forrásigény – csak városi projektek		min. 3 050		
KP2	Ebből TOP forrás		510		
Akcióterület – AT1 – Magyaróvár belváros					
AT1/1	Mosonmagyaróvár belváros rekonstrukciója	Önkormányzat	450	TOP 1.3., TOP 2.1., TOP 3.2.	2017-2018

Projekt azonosító	Fejlesztés megnevezése Projektek	Projektgazda	Projektköltség (Mft)	Finanszírozás forrása	Indikatív ütemezés
AT1/2	Alulhasznosított vagy leromlott állapotú értékes épületek felújítása, funkcióval ellátása a magyaróvári belvárosban	Vállalkozás és/vagy önkormányzat	2 500-4 000	GINOP 7., TOP 1.2., TOP 7.1.	2019-2020
AT1/3	A mosonmagyaróvári vár látogatóbarát turisztikai fejlesztése	NYME MÉK	300-1 000	GINOP 7., TOP 1.2., EFOP 4.2.	2017-2018
AT1/4	Mosonmagyaróvár Polgármesteri Hivatal energetikai korszerűsítése	Önkormányzat	500	KEHOP 5.2., TOP 3.2.	2015-2016
AT1/5	Könyvtárfejlesztés, "Nytott könyvtár" megteremtése a Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karon	NYME MÉK	80	EFOP 4.2.	2017-2018
AT1	Összes forrásigény		min. 3 830		
AT1	Ebből TOP forrás		min. 3 780		
Akcióterület – AT2 – Moson belváros					
AT2/1	Új vásárcsarnok és üzletház építése Moson városrészében	Önkormányzat	1 300	TOP 1.1., TOP 7.1.	2017-2018
AT2/2	Mosoni temető bővítése, közlekedési létesítmények	Önkormányzat	90	TOP 2.1., TOP 3.1.	2017-2018
AT2	Összes forrásigény		1 390		
AT2	Ebből TOP forrás		1 390		
Akcióterület – AT3 – Városcsokor					
AT3/1	Parkolóépítések a városcsokori lakótelepen	Önkormányzat	500-700	TOP 2.1.	2015-2016
AT3/2	Lakóházak energiamegtakarítást eredményező felújítása	Lakosság és Önkormányzat	750-1 000	KEHOP 5.2.	2015-2016
AT3/3	Városcsokori lakótelep környezeti humanizálása	Önkormányzat	300-500	TOP 2.1.	2015-2016
AT3	Összes forrásigény		min. 1 550		
AT3	Ebből TOP forrás		min. 800		
Akcióterület – AT4 – Mosoni Duna partja					
AT4/1	Szigetköz Élmenykert létrehozása	Önkormányzat	295	GINOP 7., TOP 1.2.	2017-2018

Projekt azonosító	Fejlesztés megnevezése Projektek	Projektgazda	Projektköltség (Mft)	Finanszírozás forrása	Indikatív ütemezés
AT4/2	Lajta Kis híd (Kiserdő úti híd) második forgalmi sávval történő bővítése és a hozzá kapcsolódó út és kerékpárút utépítése	Önkormányzat	500	TOP 1.3., TOP 3.1.	2017-2018
AT4	Összes forrásigény		795		
AT4	Ebből TOP forrás		795		
Hálózatos projektek					
Közlekedésfejlesztés - H1					
H1/1	Megyei/Regionális Közlekedési Szövetség megalakítása	Érintett önkormányzatok, közlekedési vállalatok	20	IKOP 3.	n. a.
H1/2	A Hild tér rendezése	MÁV Zrt.	500-600	IKOP 3.	2017-2018
H1/3	Útépítési projektek a mosonmagyaróvári kistérségben, meglévő utak átépítése és felújítása	Magyar Közút	14 000	TOP 1.3.	2015-2016
H1/4	Gyári út korszerűsítése Mosonmagyaróváron	Önkormányzat	350	TOP 1.3.	2015-2017
H1/5	Belterületi hiányzó kerékpárút elemek és biztonságos tárolók létesítése Mosonmagyaróváron	Önkormányzat	250	TOP 3.1.	2016-2017
H1/6	Vasfüggöny (EuroVelo 13) és Dunamenti (EuroVelo 6) kerékpárút összekötése	Érintett önkormányzatok	200-300	GINOP 7., TOP 1.2.	2017-2018
H1/7	Kerékpárút Jánossomorja és Mosonmagyaróvár között	Jánossomorja Város Önkormányzata, Magyar Közút	500	GINOP 7., TOP 3.1.	2017-2018
H1/8	Külterületi, turisztikai célú kerékpárutak építése	KKK	600	GINOP 7., TOP 1.2.	2017-2018
H1	Összes forrásigény		min. 16 420		
H1	Összes forrásigény – csak városi projektek		600		
H1	Ebből TOP forrás		600		
A települési infrastruktúra korszerűsítése – H2					
H2/1	Települési vonalas infrastrukturális elemek felújítása, építése	VÜF Kft.	530-800	KEHOP 2.1., KEHOP 2.2., TOP 2.1.	2017-2018

Projekt azonosító	Fejlesztés megnevezése Projektek	Projektgazda	Projektköltség (Mft)	Finanszírozás forrása	Indikatív ütemezés
H2/2	Távhőszolgáltatás fejlesztése	Mosonmagyaróvári Geotermikus Rendszer Kft.	2 700	KEHOP 5.3., TOP 3.2.	2017-2018
H2/3	LED-es közvilágítás kiépítése Mosonmagyaróváron	Önkormányzat	150	TOP 3.2.	2015-2016
H2	Összes forrásigény		min. 3 380		
H2	Ebből TOP forrás		min. 3 380		
A humán közszolgáltatást szolgáló intézmények fejlesztése – H3					
H3/1	Intézmények környezetbarát fejlesztése	VÜF Kft.	100	IKOP 5.3., TOP 3.2.	2015-2016
H3/2	Mosonmagyaróvári intézmények akadálymentesítése	Önkormányzat	80	EFOP 4.1., TOP 4.1., TOP 4.2.	2016-2017
H3/3	Lurkóvár óvoda bővítése, felújítása	Önkormányzat	140	EFOP 4.1., TOP 1.4.	2015-2016
H3/4	Új óvoda és bölcsőde létesítése Majorok városrészben	Önkormányzat	500	EFOP 4.1., TOP 1.4.	2015-2016
H3/5	Időskorúak ellátásának fejlesztése	Önkormányzat	100-150	TOP 4.2.	2017-2018
H3/6	Települési társulás gondozóház bővítése	Mosonmagyaróvár Térségi Társulás	180	TOP 4.2.	2015-2016
H3/7	Települési társulás hajléktalan szálló, éjjeli menedékhely bővítése, létesítése	Mosonmagyaróvár Térségi Társulás	200	TOP 4.2.	2015-2016
H3/8	Határon átnyúló betegellátási rendszer megteremtése, a kórházi és egészségturisztikai funkciók erősítése, a speciális ellátástípusok határon átnyúló összehangolása, a fogászati és gyógyturizmus fejlesztése	n. a.	n. a.	ATHU	n. a.
H3	Összes forrásigény		min. 1 300		
H3	Ebből TOP forrás		min. 1 300		
A lakókörnyezet élhetőbbé tétele – H4					
H4/1	Bérlakás-építés Mosonmagyaróváron	Önkormányzat	500	Saját forrás	2017-2018
H4/2	Munkásszálló továbbépítése	VÜF Kft.	500	TOP 2.1., saját forrás	2017-2020

Projekt azonosító	Fejlesztés megnevezése Projektek	Projektgazda	Projektköltség (Mft)	Finanszírozás forrása	Indikatív ütemezés
H4/3	A zöldfelületek megújítása, területük növelése, fásítása	VÜF Kft.	350-500	IKOP 4.1., TOP 2.1.	2017-2018
H4	Összes forrásigény		min. 1 350		
H4	Ebből TOP forrás		max. 1 000		
A gazdaság igényeinek megfelelő munkaerő biztosítása – H5					
H5/1	Pályaorientációs tevékenység, hálózati együttműködés	Mosonmagyaróvár és Vidéke Ipartestület	30	GINOP 5.	2015-2016
H5/2	Szaktanácsadó tanműhelyek kialakítása	Vállalkozások, szakképző intézmények és fenntartók	40	EFOP 4.1., GINOP 6.	2015-2016
H5/3	A határ mindkét oldalán speciális információk nyújtása a munkavállalók és a munkáltatók számára, melyek megkönnyítik számukra a szomszédos országban a munkavállalást és a foglalkoztatást	Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ	n. a.	ATHUSK	n. a.
H5/4	Gyakorlati élelmiszeripari szakemberképzési hálózat létrehozása Győr-Moson-Sopron megyében, képzési rendszer kidolgozása	NYME MÉK	120	EFOP 3.6.	n. a.
H5	Összes forrásigény		min. 190		
H5	Ebből TOP forrás		0		
A mezőgazdaság tudásintenzív fejlesztése – H6					
H6/1	Szaktanácsadási tevékenység fejlesztése a Kari Mintagazdasági Hálózatban	NYME MÉK	66	GINOP 5.	n. a.
H6/2	Sárga magyar tyúk hizlalási technológiájának kidolgozása a korszerű és minőségi gasztronómiai igényeknek megfelelően	NYME MÉK	90	EFOP 3.5.	n. a.
H6/3	Lajta menti potenciális gyepterületek új típusú hasznosítása történelmi példák alapján: árasztásos öntözés és folyóvízi hordalékkal történő tápanyag-visszapótlás módszereinek kidolgozása és adaptációja	NYME MÉK	120	EFOP 3.5.	n. a.
H6/4	Tangazdaság területén az öntözéses növénytermesztés feltételeinek megteremtése	NYME MÉK	500	EFOP 4.2.	n. a.

Projekt azonosító	Fejlesztés megnevezése Projektek	Projektgazda	Projektköltség (Mft)	Finanszírozás forrása	Indikatív ütemezés
H6/5	Bio/öko termékek gyártása	Önkormányzat	100	GINOP 1., TOP 7.2.	2015-2016
H6	Összes forrásigény		876		
H6	Ebből TOP forrás		max. 100		
Tájrehabilitáció, környezetvédelem – H7					
H7/1	Külszíni bányák környezeti terheinek mérséklése, a természet és a táj rehabilitációja	Nyugat-Magyarországi Egyetem Kooperációs Kutatási Központ Nonprofit Kft.	n. a.	HUSK	n. a.
H7/2	Nemzetközi együttműködés a környezeti kárelhárítás területén a magyar-osztrák-szlovák határtérségben	érintett Katasztrófavédelmi Igazgatóságok	n. a.	DunaOP, KEHOP 1.6.	n. a.
H7	Összes forrásigény		n.a.		
H7	Ebből TOP forrás		n.a.		
Az épített környezet új funkciókkal való ellátása – H8					
H8/1	Barnamezős ipartelepek hasznosítása	Vállalkozás és/vagy önkormányzat	2 000-3 000	TOP 1.1., TOP 2.1.	2015-2016
H8/1	Alulhasznosított vagy leromlott állapotú értékes épületek felújítása, funkcióval ellátása	Vállalkozás és/vagy önkormányzat	450-900	GINOP 7., TOP 1.2., TOP 7.1.	2017-2018
H8	Összes forrásigény		min. 2 450		
H8	Ebből TOP forrás		min. 2 450		
Határon átnyúló kapcsolatok erősítése – H9					
H9/1	Kisvárosok Szövetsége a Hármashatár mentén: Magyarország-Ausztria-Szlovákia. A városok hálózatának létrehozása, a jó gyakorlatok átadása, városi funkciók bővítése, szolgáltatások minőségfejlesztése, a gazdasági kapcsolatok kiszélesítése	Érintett önkormányzatok	n. a.	ATHUSK	2015-2020
H9/2	Szigetköz-Csallóköz határon átnyúló kapcsolatok erősítése	SZIGETKÖZ - Felső-Duna mente TFT	n. a.	HUSK	2015-2020

Projekt azonosító	Fejlesztés megnevezése Projektek	Projektgazda	Projektköltség (Mft)	Finanszírozás forrása	Indikatív ütemezés
H9	Összes forrásigény		n.a.		
H9	Ebből TOP forrás		0		
Egyéb projektek					
E1	MOWINPARK II-es ütem ipari park fejlesztés	Önkormányzat	500	GINOP 1., TOP 1.1.	2017-2018
E2	Újabb inkubátorház építése Mosonmagyaróváron	Önkormányzat	150	GINOP 1., TOP 1.1.	2017-2018
E3	Világörökség, LIMES (Mosonmagyaróvár)	Önkormányzat	140	GINOP 7., TOP 1.2.	2017-2018
E4	Városi Ifjúsági Sporttelep létrehozása	Önkormányzat	1 500-1 700	EFOP 4.1., TAO	2015-2016
E5	A Bauer Rudolf Sportcsarnok utánpótlás-, szabadidős-, tömeg- és versenysport feltételeinek javítása	NYME MÉK	200	EFOP 4.2., TOP 2.1., TAO	n. a.
E6	A Cserhádi Sándor kollégium és Gazdász Hotel épületkomplexum felújítása és fejlesztése	NYME MÉK	1 000	EFOP 4.2.	n. a.
E7	A szélerő-park továbbfejlesztése	Vállalkozás	n. a.	IKOP 5.1.	n. a.
E	Összes forrásigény		min. 3 490		
E	Ebből TOP forrás		max. 990		

A várost érintő, részben vagy egészben TOP-ból finanszírozható projektek forrásigénye a következőképpen alakulhat (figyelmen kívül hagyva a bizonytalan költségű projekteket):

Prioritás	Intézkedés	Megyei forráskeret (Mft)	A városra jutó forráskeret ¹ (Mft)	A projektek maximális forrásszükséglete (Mft)
1. Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére	1.1 Helyi gazdasági infrastruktúra fejlesztése	3 343	417	3 450
	1.2 Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	2 085	260	6 315
	1.3 A gazdaságfejlesztési és munkaerő-mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés	1 495	186	4 250
	1.4 Foglalkoztatás segítése és az életminőség javítása családbarát munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével	1 802	225	640
2. Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés	2.1 Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés	4 321	538	4 855
3. Alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken	3.1 Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	2 201	274	745
	3.2 Önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energia felhasználás arányának növelése	3 675	458	3 600
4. A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése	4.1 Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	629	78	40
	4.2 A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése	500	62	570
	4.3 Leromlott városi területek rehabilitációja	677	84	0
5. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés	5.1 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi együttműködések (paktumok)	1 937	241	0
	5.2 A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	252	31	0
	5.3 Helyi közösségi programok megvalósítása	433	54	0
Mindösszesen		23 350	2 909	24 465

3.7-2. táblázat: Mosonmagyaróvár TOP finanszírozású projektjeinek forrásigénye intézkedésenként

¹ Lakosságarányosan: a megye népessége Győr és Sopron nélkül 260,2 ezer fő, Mosonmagyaróváré 32,4 ezer fő, azaz 12,4% (2014. évi adatok).
Pro Városi Kft. 1034 Budapest, 5. emelet, 14. sz. szoba

Mint látható, a várost érintő projektek a jó néhány intézkedés esetében a teljes megyei forrást leköthetnék. A TOP-ra nehezedő forrásnyomás azonban a fenténél jelentősen kisebb is lehet, mert a projekteket teljes költségükkel TOP-forráshoz rendeltük, de jó részük más operatív programból is finanszírozható.

3.8 A VÁROS VONZÁSKÖRZETÉRE KIHATÁSSAL LÉVŐ FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK (PROJEKTJAVASLATOK)

Az előző fejezetben felsorolt projektek többsége közvetlenül vagy közvetve hatást gyakorol Mosonmagyaróvár térségére.

Ilyenek a kifejezetten a települési kapcsolatok erősítésére szolgáló Határon átnyúló kapcsolatok erősítése (H9) című hálózatos projektcsoomagok elemei. Ezen kívül sok olyan projekt van, amelyik a környező településeket fizikailag is érinti, főként a közlekedési hálózatokhoz és a környezeti tényezőkhöz kötődő fejlesztések.

A közlekedésben ilyenek a nagyobb térséget érintő vasútfejlesztések (H1/2), valamint a környező településeket bekötő út- (H1/3) és kerékpárút-építések (H1/6-8). Kiemelendő a szigetközi forgalom bejutását megkönnyítő Halászi úti fejlesztés, kiegészítve a Lajta Kiserdő úti hídjával (KP1/3 és AT4/2).

A környezeti elemek természeténél fogva szintén több olyan projekt van, amelyik a környező településeket is érintik. Ilyenek például a folyóvizekhez, főként a Mosoni-Dunához kapcsolódó kulcsprojektek (KP2/1-7, 14), illetve a környezeti rehabilitációval, kárelhárítással foglalkozó hálózatos projektek (H7). Mivel a turisztikai projektek egy része is az aktív ökoturizmusra épít, így természetesen ezek is területileg integráltak kell, hogy megvalósuljanak (KP2/8-10).

A projektek egy része olyan, amely ugyan fizikailag Mosonmagyaróváron valósul meg, de a használók a kistérség többi településéről, esetleg még tágabb körből érkeznek. Ilyenek a kistérségi működtetésben, fenntartásban lévő szociális intézmények, illetve minden olyan egyéb intézmény, amelyet a környező települések lakossága is használ. Ezek „A humán közszolgáltatást szolgáló intézmények fejlesztése” (H3) hálózatos projekt elemei (H3/1-2, H3/5-8).

A gazdaság igényeinek megfelelő munkaerő biztosítása (H5) hálózatos projekt minden eleme olyan, amelyik kisebb-nagyobb területen fejti ki hatását. A járásban a pályaorientációs tevékenység és a szakmunkásképző tanműhelyek kialakítása; a megyében az egyetemi szakemberképzés, a határon átnyúlva pedig a szomszédos országokban a munkavállalást és a foglalkoztatást megkönnyítő speciális információk nyújtása lehet ilyen.

4 ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM

4.1 BEVEZETÉS

Az Anti-szegregációs Terv a szegregációs folyamatok szempontjából vizsgálja az esélyegyenlőségi problémák meglétét egy adott településen. Célja, hogy a város javítsa azon területeinek helyzetét, ahol:

- a szegregációnak már jelei mutatkoznak, illetve
- a népesség egy része szegregáltan él.

A szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület olyan egybefüggő terület, amelyen az alacsony társadalmi státuszú családok koncentráltan élnek együtt vagy a társadalmi státuszcsökkenés jelei tapasztalhatók, ezért a területen közösségi beavatkozás szükséges. Szegregációval veszélyeztetett terület lehet egy önálló településrész, de részét képezheti egy vagy több településrésznek is.

A lehatárolás a 314/2012-es Kormányrendelet 10. mellékletében meghatározott szegregációs mutató alapján történik. A lehatárolás során a település területén belül olyan területileg egybefüggő tömbök kiválasztása történik meg, amelyekre együttesen jellemző, hogy a szegregációs mutató határértékének megfelelnek.

Azon területek tekinthetők szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül eléri, illetve meghaladja az adott településtípusokra vonatkozó határértéket.

Mosonmagyaróvárra a következő szegregációs mutatók érvényesek:

- Szegregált terület, amelynél a szegregációs mutató értéke: nagyobb egyenlő, mint 35 %
- Szegregációval veszélyeztetett terület, amelynél a szegregációs mutató értéke: nagyobb egyenlő, mint 30 %, de kisebb, mint 35 %

A kormányrendelet azt is meghatározta, hogy szegregátumnak, illetve szegregációval veszélyeztetett területnek azok az egybefüggő területek tekintendők, melyek megfelelnek a fenti mutatók egyikének, és a terület lakónépességének száma eléri az 50 főt.

A 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet különböző típusú antiszegregációs intézkedéseket különböztet meg:

1. a szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések,
2. a fejlesztések szegregációs hatásának kivédésére hozott intézkedések,
3. a szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések.

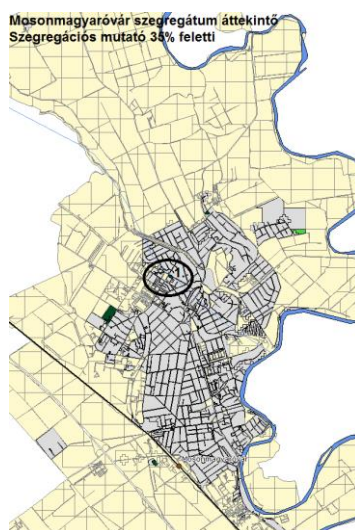
4.2 A TELEPÜLÉS SZEGREGÁTUMAINAK ÉS SZEGREGÁCIÓ ÁLTAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEINEK BEMUTATÁSA

Az Anti-szegregációs Intézkedési Terv készítése során Mosonmagyaróvár felmérte azokat a területeket, melyeken a szegregáció előrehaladott, illetve ahol a szegregátumok kialakulásának veszélye jelentős,

e mellett kidolgozta a szegregáció oldásához, és újabb szegregátumok kialakulásának megakadályozásához szükséges programok irányelveit.

Az Anti-szegregációs Terv készítése során a helyzetfeltárás megállapításaira támaszkodva csak azok a szegregációval veszélyeztetett területek kerültek figyelembe vételre, ahol a problémák jelentősebb számú lakosságot érintenek.

A Megalapozó vizsgálat helyzetértékelés részében (3.3.2. fejezet) a KSH 2011-es népszámlálásra támaszkodó adatszolgáltatása alapján került sor a szegregációval veszélyeztetett területek, illetve a szegregátumok beazonosítására és lehatárolására. E szerint Mosonmagyaróváron a szegregációs mutató (a 8 általános iskolai osztálynál nem magasabb iskolai végzettségű és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező lakosság aránya az aktív korúakon belüli) értéke alapján egy városszövetbe ágyazott (1-es jelű) és egy külterületen elhelyezkedő **szegregátum** (2-es jelű) található. Mosonmagyaróvár 2008-ban készült Integrált Városfejlesztési Stratégiájában korábban nem került a KSH által megadott kritériumok alapján szegregátum beazonosításra, ám 2008-ban a helyzetelemzés készítői néhány városrészben beazonosítottak néhány veszélyeztetett területet. Ezek területileg kis kiterjedésűek, népességük is csekély számú. A veszélyeztetett részek közé elsősorban a mosoni belváros néhány tömbje, illetve az ipari park környezete tartozik. Az itt élők, illetve a külterületen lakók társadalmi elszigeteltsége magas fokú. A szociálisan veszélyeztetettek aránya az Új udvar, a MOFÉM városrész, a mosoni belváros, valamint a Lőporgyár és környékén szintén kiemelkedő volt.

4.2-1. ábra: Szegregátumok Mosonmagyaróváron (KSH)

1. szegregátum (Lajtaszer - Dobó Katica u. - Névtelen u. - Szekeres Richárd utca által határolt terület), az Integrált Városfejlesztési Stratégiában 10. számú „MOFÉM” – Lajta lakókert városrészként megnevezett területen található. A városrészre a vegyes beépítés jellemző, a terület az utóbbi időben átalakulóban van. A rosszabb helyzetű házak a Lajtaszer és a Névtelen utca mentén koncentrálnak. A Dobó Katica utca és a Terv utca által határolt részen – az ábrán jelzett részéhez képest – további három ház is ehhez a területhez lenne sorolható, bár nem szerepel a KSH lehatárolásában.

A szegregációs mutató értéke 47,5 %, ami jóval alacsonyabb mint a külterületi szegregátum esetében mért érték. A komfort nélküli, félkomfortos vagy szükséglakások aránya 13,8 %, ami a városi átlaghoz (2,6 %) képest rendkívül magas. A terület 31 lakásában 62 fő él. Az itt élő 15 és 64 év közöttiek

foglalkoztatási aránya 45,7 %, a munkanélküliségi ráta 18,5 %, ami 2,8-szor magasabb a városi átlagnál (6,6 %). Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya (81,8 %). A tartós munkanélküliek (legalább 360 napos munkanélküliek) aránya 3,7 százalék. Az itt élők alacsonyan iskolázottak, a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül rendkívül magas, 62,5 %.

2. szegregátum a külterületen a Jánossomorjai út mentén található. A KSH adatai szerint a terület lakásállománya 17 darab, amelynek közel negyede alacsony komfortfokozatú. Az egyszobás lakások aránya 21,4 %. A területen 62 fő lakik. A 0-14 éves korú gyermekek aránya 37,1 %, ami közel 2,5-szer akkor mint a városi átlag (15,2 %). A 60 éves vagy annál idősebbek aránya rendkívül alacsony (6,5 %). Az itt élők között a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül igen magas, 62,9 %, ez ötször nagyobb mint a városi átlag. A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 36,1 %. Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya (84,6 %) kétszerese a városi átlagnak (41,3 %). A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül 62,9 %, a munkanélküliségi ráta 13,3 %.

4.3 AZ IVS-BEN SZEREPLŐ ANTISZEGREGÁCIÓS TERVBEN FOGLALT INTÉZKEDÉSEK ÉRTÉKELÉSE

Az Anti-szegregációs program kidolgozásának első lépéseként át kell tekinteni, hogy a 2008-ban az IVS részeként elkészített Antiszegregációs Terv intézkedései az elképzeléseknek megfelelően valósultak-e meg.

ASZT célkitűzése	Megvalósulás mértéke (igen/nem/részben)	Értékelés
A társadalmi integráció, a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés elősegítése	igen	A Gyermejjóléti és Családsegítő Szolgáltató Központ feladata annak vizsgálata, hogy a közszolgáltatásokat a hátrányos helyzetű lakosság a teljes lakossághoz képest egyenlő eséllyel éri-e el. Amennyiben ezen a téren hiányosságot tapasztal, információval, személyi segítséssel avatkozik be.
Az iskolázottsági szint emelése	részben	Gyermejjóléti és Családsegítő Szolgáltató Központ, a Munkaügyi Központ, a város területén működő civil szervezetek és a Cigány Kisebbségi Önkormányzat együttműködése a felnőttképzésbe, át- és szakképzésbe kapcsolódáshoz szükséges információ áramlását segíti
A foglalkoztatás javítása	igen	Gyermejjóléti és Családsegítő Szolgáltató Központ, a Munkaügyi Központ, és a Cigány Kisebbségi Önkormányzat akciótervet dolgoz ki a munkaképes korú alacsony státuszú lakosok elsődleges munkaerőpiaci reintegrációjának

		előmozdítása érdekében.
A szegregált területen élők területi koncentrációjának csökkentése	igen	Önkormányzat az alacsony státuszú lakosok térbeli koncentrációját a lakásgazdálkodás eszközeivel oldani igyekszik. Megüresedett bérlakást nem utal ki alacsony státuszú lakosnak.
Lakásellenőrzési Munkacsoport	igen	A munkacsoport félévente beszámol a Szociális és Egészségügyi Bizottság ülésein

4.3-1. táblázat: A 2008-as Antiszegregációs Terv intézkedéseinek megvalósulása

A 2008 évi Antiszegregációs Tervben vállalt feladatok jelentős része olyan, melynek megvalósulásával a feladat nem szűnik meg, annak ellátására a továbbiakban is szükség van. Az akkori feladatok néhány mikro-szegregációval veszélyeztetett területre vonatkoztak. Az azóta eltelt időben egy belterületi és egy külterületi szegregátum került kijelölésre és továbbra is megmaradt néhány kisebb szegregációval veszélyeztetett terület. Mindezek miatt a már megvalósult feladatokat a továbbiakban is feladatként kell kezelni.

4.4 A SZEGREGÁCIÓ MÉRSÉKLÉSÉT VAGY MEGSZÜNTETÉSÉT CÉLZÓ INTÉZKEDÉSEK

A szegregátumokban és a veszélyeztetett területeken területi alapú beavatkozásokat kell tervezni, amelyek eszközei közé az alacsony státuszú népesség koncentrációjának csökkentése, a társadalmi integráció erősítése, a munkaerő-piac, oktatás, szociális, társadalmi kirekesztettség mértékének csökkentése tartoznak.

Lakhatási problémák kezelése

A szegregátumok gyakori jellemzője a kedvezőtlen összetételű lakásállomány (leromlott fizikai állapotú, alacsony komfortfokozatú, gyakran egészségre veszélyes házak koncentrált megjelenése).

Amennyiben a helyzet még kezelhető, az egyik lehetséges módszer a lakásállomány részbeni vagy teljes megtartása, a lakókörnyezet rehabilitációja.

Ebben az esetben a cél a rossz minőségű lakásállomány felszámolása, illetve a jobb minőségű lakások esetében azok komfortosítása, korszerűsítésének elősegítése, melynek eredményeként a területen élők lakhatási körülményei közelebb kerülnek a városi átlaghoz.

A leromlott területeken lévő lakások rehabilitációjának elméletben négy útja lehet:

- az ott élők támogatások, pályázatok és önerő segítségével rendbe hozzák házaikat.
- az önkormányzat kivásárolja az ott élők egy részét, akik a város más részein lakást vásárolnak maguknak. Ehhez az önkormányzat segítséget nyújt, koordinál, és igyekszik megakadályozni, hogy a város más részén lévő leromlott területen koncentrálódjanak újra a szegregátumból kiköltözők. Majd a terület rehabilitációja előtt vagy után értékesíti a telkeket/lakásokat.
- az önkormányzat a magántulajdonú lakásért cserébe jobb állapotú és/vagy magasabb komfortfokozatú önkormányzati bérlakást ajánl fel a város más területén (megfelelő lakbér elengedéssel, készpénzbeli kompenzációval). Az így tulajdonába került ingatlant

felújítja, vagy elbontja, esetleg újat épít helyette. Majd azt önkormányzati bérlakásként piaci alapon adja bérbe, esetleg értékesíti. Ez természetesen függ az ingatlan nagyságától és fizikai állapotától.

- a területen lévő néhány bérlakást az önkormányzat felújítja (esetleg lebontja, és újat épít helyette), majd bérbe adja.

Mosonmagyaróvár esetében a korábbi rehabilitációs munkák során, a felsorolt eszközök közül többet sikeresen használt az önkormányzat. Házak bontásakor az önkormányzati tulajdonú bérlakásból a város más területén lévő bérlakásba költöztettek át családokat. Előfordult, hogy a lebontott magántulajdonú ingatlan helyett újat vásároltak.

Az Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában vállalta, hogy a szegregált területeken élő alacsony státuszú lakosok térbeli koncentrációját a lakásgazdálkodás eszközeivel igyekszik oldani.

Szegregátumok kialakulása ellen hat az önkormányzat alacsony komfortfokozatú lakások megszüntetésére illetve komfortfokozatuk emelésére irányuló törekvése is. Megüresedett, félkomfortos ill. komfort nélküli lakásokba az önkormányzat felújítási, átépítési munkák után helyez új bérlőket vagy felújítási kötelezettséggel értékesíti (ez vegyes tulajdonnál jellemző). Az Önkormányzat 1999. óta kiemelt figyelmet fordít az alacsony komfort fokozatú lakások komfortosítására, illetve az ilyen lakások megszüntetésére. Ennek módjai:

- a lakás kiürítését követően annak lebontása;
- a lakás kiürítését követően annak értékesítése felújítási kötelezettséggel;
- a lakás felújítását követően ismételt szociális célú bérbeadása.

Integrált környezetbe költözés

A szegregált területek esetében egyik fontos cél a szegregált területen élő hátrányos helyzetű családok koncentrációjának csökkentése, illetve megszüntetése. Ennek egyik eszköze az ún. mobilizációs program lehet, melynek keretében a mobilizálható, költözni hajlandó családok integrált környezetbe, legalább komfortos lakásokba költözhetnek.

A program végrehajtásánál külön figyelmet kell fordítani egyrészt arra, hogy a területről elköltöző családok helyére újabb – akár más környező vagy távolabbi településekről érkező családok – ne költözhesse be (vagyis a szegregáció ne nőjön tovább). Másrészt arra, hogy az elköltöző családok integrált környezetbe kerüljenek, és ne alakuljon ki a város más területén szegregált, telepszerű lakókörnyezet. Mosonmagyaróvár esetében ez a cél már a 2008-as IVS készítése idején zajló munkálatok esetében is sikeresen megvalósításra került. Az Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában továbbra is vállalta, hogy a szegregált területeken élő alacsony státuszú lakosok térbeli koncentrációját a lakásgazdálkodás eszközeivel igyekszik oldani.

A munkaerőpiaci integráció

A foglalkoztatási lehetőségek bővítése és a foglalkoztathatósághoz szükséges készségek és képességek kialakítása, fejlesztése, a munkaerőpiaci integráció a szegregátumok felszámolásának, a szegregált területen élők helyzetének javításához kapcsolódó egyik kulcskérdés. A szegregált és veszélyeztetett

területen élő – főként roma népesség – munkaerő-piaci integrációjának elősegítésére, elsősorban szakképzéssel és új munkahelyek teremtésével van mód.

Az elhelyezkedés elősegítéséhez olyan információkra van szükség, melyek a tartósan munkanélküliekhez általában nem jutnak el. Az információ áramlást jelenleg a Foglalkoztatási Információs Pont (FIP) szolgálja. Az információs ponton mindenképpen legalább egy olyan szociális területen járatos tanácsadót javasolt tartósan alkalmazni, aki ismeri a szegregátumban élőket, és kapcsolatot tart velük, tájékoztatja őket a lehetőségekről. E mellett személyre szabott konzultációval segíti elő az elhelyezkedést, ha szükséges a képzések kiválasztását, a tanulmányok megkezdését.

A fiatalok közül igen sokan válnak ún. pályakezdő munkanélkülivé. Az ő számukra, már az iskolai tanulmányaik befejezésének évében karriertervezést javasolt biztosítani. Ehhez az FIP munkatársai személyre szabottan az iskolákba kitelepülve nyújthatnak segítséget.

A munkaerőpiacra történő visszavezetésnek egyik első lépése lehet a városrehabilitáció folyamata során a munkanélküliek, illetve a szegregátumokban élők aktív bevonása. Az Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában vállalta, hogy jövőbeni fejlesztések eseté törekszik arra, hogy a jelenleg alacsony státusú területen lakók minél nagyobb részben vonódjanak be a városban zajló fejlesztési programok megvalósításában (különös tekintettel az építési, felújítási munkákra).

Ebbe a munkába bevonják az érintett civil szervezeteket és a helyi Cigány Kisebbségi Önkormányzatot. Ezen cél megvalósítása érdekében az Önkormányzat vállalja, hogy a pályázatok kiírásában szerepelteti azt a feltételt, hogy azon pályázók előnyben részesülnek, akik a megvalósítás során a városban lakó alacsony státuszú lakosságot bevonják a kivitelezési munkák végrehajtásába. Az Önkormányzat több módon kívánja bevonni a folyamatba az érintett lakossági csoportokat is:

Az önkormányzat mellett a szükség van más foglalkoztatók - a helyi befektetők és civil szervezetek - munkahelyteremtésének ösztönzésére is. Egyik lehetséges út, az új vállalkozások adókedvezménnyel történő segítése. A másik olyan koordináló szerep, mely a pályázati lehetőségek koordinálásán keresztül vonja be a szervezeteket a programba. Az önkormányzatnak tehát ezen a területen főleg koordináló, szervező szerep jutna.

Oktatási és képzési programok indítása

A munkaerőpiaci integráció egyik jelentős gátja az alacsony képzettségi szint. A képzési programok kialakításánál figyelembe kell venni a munkanélküliek, a szegregátumban és környékén élők jelenlegi iskolázottsági színvonalát és tanulási potenciálját. Első lépésként meg kell ismerni, hogy milyen tudásszinttel, munkatapasztalattal és tanulási kedvvel, érdeklődéssel rendelkeznek a szegregátumok és a szegregációval veszélyeztetett területén élők.

Az előzetes tapasztalatok szerint különböző szintű képzések indítása javasolt a felnőttképzés területén. Az általános iskolai végzettséggel sem rendelkezők esetében támogatni kell az alapfokú végzettség megszerzését, az olvasás-írás, számítógép használat elsajátítását. Az alapfokú végzettségűek esetében szakmaszerzés javasolt.

Javasolt olyan szakképzési programok indítása, melyek Mosonmagyaróváron és környékén nagy munkaerőigénnyel rendelkeznek, vagy hiányszakmaként jelentkeznek. Ehhez az önkormányzat felmérést készített a helyi vállalkozók bevonásával a járásban jelentkező hiányszakmákról. Felméri

továbbá, hogy ezek oktatásához milyen kapacitások (szellemi, infrastrukturális) állnak rendelkezésre. Tervet készít a szükséges szervezeti átalakításokhoz, hogy a hiányszakmákat az iskolarendszerű oktatásban, és pl. a tanoda program keretében eltérő konstrukciókban is lehessen oktatni.

4.5 A FEJLESZTÉSEK SZEGREGÁCIÓS HATÁSÁNAK KIVÉDÉSÉRE HOZOTT INTÉZKEDÉSEK

Mosonmagyaróvár elkötelezett a szegregáció mérséklésének irányában, ezért arra törekszik, hogy a tervezési időszak fejlesztései semmiképpen ne erősítsék a szegregációt.

A településen zajló rehabilitációs programo(ka)t úgy kell kidolgozni, hogy a szegregátumok és szegregált területek lakóinak aktív bevonását elősegítse. Fel kell mérni a hátrányos helyzetben, szegregáltan élők képzettségét és gyakorlatát, és személyes tervet kell készíteni bevonhatóságuk szintjére és mértékére, melyben a Családsegítő Szolgálat és a CKÖ munkatársainak aktív részvételére van szükség.

Arra kell törekedni, hogy az előző alfejezetben megfogalmazott intézkedések lehetőség szerint minél nagyobb arányban jelenjenek meg a tervezett fejlesztésekben. Akár anti-szegregációs tartalmú projektek-elemek kidolgozásával, akár nagyobb volumenű akcióterületi vagy tematikus projektként.

A projektek előkészítésénél hangsúlyt kell fektetni a társadalmi párbeszédre, a partnerség kialakítására és megerősítésére. Fontos, hogy a partnerség túllépjen a szokásos formákon, és valóban aktív együttgondolkodás jöjjön létre (ezáltal megakadályozható a vélt vagy valós társadalmi konfliktusok manifesztálódása).

A fejlesztések közül elsősorban a lakásépítéseknek azon szegmense jöhet szóba, amely az alacsonyabb státuszú népesség számára nyújt hajlékot (szociális bérlakások és munkásszálló A lakókörnyezet élhetőbbé tétele hálózatos projekt keretében). Ezen kívül a mosoni belváros akcióterületen végrehajtott fejlesztéseknél kell figyelemmel lenni a még meglévő, leromlott állapotú lakások felújítása során a szegregációval fenyegető folyamatok megfelelő kezelésére.

4.6 A SZEGREGÁCIÓT OKOZÓ FOLYAMATOK MEGVÁLTOZTATÁSÁRA, HATÁSUK MÉRSÉKLÉSÉRE TEENDŐ INTÉZKEDÉSEK

A leszakadást olyan külső társadalmi-gazdasági folyamatok erősíthetik, melyek esetében a város mozgásterülete korlátozott lehet. Ilyen például a gazdasági válság, mely a hátrányos helyzetben élőket érintette a legerősebben. Különösen nehéz helyzetbe kerültek a szegregátumokban élők, akik alacsony iskolai végzettségük miatt egyre nehezebben találnak munkát. Ezt a helyzetet a város célzott célzott munkaerő-piaci beavatkozásokkal oldhatja.

A válsághoz köthető, az utóbbi időben növekvő forráshiány jelentős mértékben az oktatást, a szociális és egészségügyi ellátást érintette. Ezek azok a területek, melyeken meghozott intézkedéseknek igen jelentős szerepe lehetne a szegregáció mérséklésében. Mindezek miatt az önkormányzatnak lehetőségein belül igyekeznie kell a feladatok elvégzéséhez szükséges külső (pl. pályázati források) felderítésére és becsatornázására.

A külső folyamatok mellett a város belső folyamatai is elindíthatják vagy éppen megállíthatják a szegregáció terjedését.

A városrészek fizikai állapotának változása, egyes területek hirtelen romlása fokozhatja a szegregációval veszélyeztetett területek kialakulását. Ennek elkerülésére az önkormányzat monitoringgal és szükség esetén kisebb beavatkozásokkal vagy azok elősegítésével akadályozhatja meg a helyzet további romlását.

Spontán folyamat eredményeként megjelenhetnek szolgáltatáshiányos városrészek. Ha ennek fennáll az veszélye, akkor az önkormányzatnak át kell gondolnia, hogy mely helyben elérhető közszolgáltatásokra van igény a lakosság körében, illetve hogy esetlegesen milyen támogatásokkal tudja helyben tartani a vállalkozásokat.

A város egyes területeire (városon kívüli részekre, más települések felül a városba) irányuló migráció átalakíthatja a térbeni-társadalmi szerkezetet. Az önkormányzat tudatos várospolitikával, a fejlesztések megtervezésével, hatásainak térbeli elemzésével ellene hathat a meglévő szegregátumok területi növekedésének, új szegregációval veszélyeztetett területek kialakulásának.

Problémák	Tervezett fejlesztés, beavatkozás, eszköz	Várható hatások	Bevonandó partnerek, felelősök
Szegregált lakókörnyezet	Külső források feltérképezése mobilizációs program kidolgozásához	Lazuló szegregáció	Mosonmagyaróvári Önkormányzat, Cigány Nemzetiségi Önkormányzat
Szegregált lakókörnyezet	Szegregáció oldása a lakásgazdálkodás eszközeivel	Lazuló szegregáció	Mosonmagyaróvári Önkormányzat
Alacsony fokú munkaerőpiaci integráltság	Közmunka-programok keretében évi legalább 20-30 fő alacsony státuszú lakos részére munkalehetőség biztosítása	Javuló munkaerőpiaci integráltság	Városfejlesztési és Fenntartási osztály vezetője
Kevés, a szegregátumban élők képzettségi szintjének megfelelő számú munkahely	A városban induló rehabilitációk esetében a szegregátumban élők számára munkalehetőség biztosítása	Javuló képzettségi szint	Mosonmagyaróvári Önkormányzat, Cigány Nemzetiségi Önkormányzat
Munkaerőpiaci pozíció erősítésének szükségessége	ESZA támogatott képzési és közösségi programok előkészítése, pályázati lehetőségek felmérése, pályázatok benyújtása	Javuló munkaerőpiaci integráltság	Mosonmagyaróvári Önkormányzat

4.6-1. táblázat: A szegregációs problémák kezelésére javasolt beavatkozások

4.7 AZ ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁNAK NYOMON KÖVETÉSE – MONITORING

Az Anti-szegregációs Intézkedési Tervben foglaltak teljesülését hosszabb távon vizsgálni szükséges. A monitoring tevékenység nem csak a célok teljesülésének vizsgálatát foglalja magában, hanem a célok relevanciájának vizsgálatát is. Mivel a terv programelemeinek kidolgozása jelentős mértékben a népszámlálás adatain alapult, néhány év múlva az önkormányzatnál rendelkezésre álló aktuális

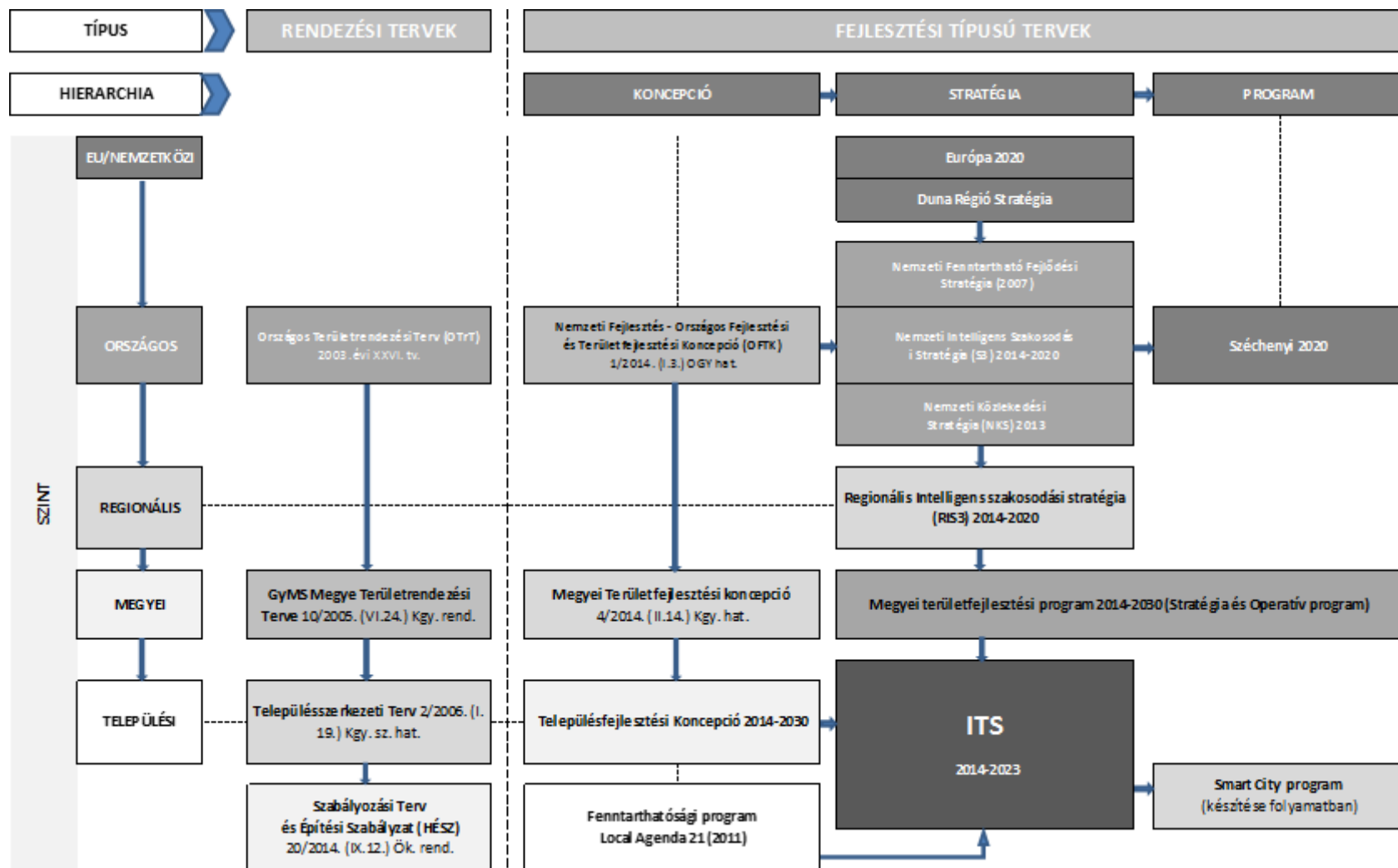
adatokra támaszkodó felülvizsgálatára lesz szükség. A fizikai és társadalmi környezet folyamatos változása ugyanis elengedhetetlenné teszi a helyzetfelmérés időszakos megismétlését és a programelemek ártértékelését, átdolgozását is.

Ezt a felülvizsgálatot össze kell kötni az ITS-ben foglaltak felülvizsgálatával, és a két dokumentumot egyidőben, egyszerre kell aktualizálni. Javasolt egy monitoring bizottság felállítása, mely tervet készít a felülvizsgálatra és felel az eredmények feldolgozásáért. A bizottság tagjai közé az önkormányzat képviselőin kívül javasolt beválasztani a Cigány Nemzetiségi Önkormányzat, a Családsegítő Szolgálat és a szegregátumokhoz köthető tevékenységet végző alapítványok, illetve civil szervezetek képviselőit is.

Mosonmagyaróvár Város Önkormányzata a fennhatósága alatt álló valamennyi terület egészére nézve kötelezettséget vállal az Anti-szegregációs Intézkedési Tervben foglaltak érvényesítésére. A fennhatósága, felügyelete alá tartozó szervek és intézmények tekintetében kötelezővé teszi, hogy döntéseik, tevékenységük során a kialakult területi és/vagy etnikai szegregációs folyamatok megfordítására kell törekedjenek, azok a szegregációt semmilyen formában nem segíthetik elő.

5 A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

5.1 KÜLSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK

5.1-1. táblázat: A stratégia helye a fejlesztési és rendezési tervek rendszerében

5.1.1 A stratégia és a rendezési tervek összhangja

Mosonmagyaróvár Integrált Településfejlesztési Stratégiája az Országos Területrendezési Tervvel összhangban van, annak minden elemét figyelembe veszi. Az OTv és a stratégia időtávjai azonban eltérnek, ennek köszönhetően néhány, az országos tervben szereplő létesítmény megvalósulásával (M1 és 1- sz. főút közötti átkötés a várostól délre, illetve nagysebességű vasútvonal) a stratégia saját, 2023-ig tartó időtávjában nem számol.

A megyei és a városi területrendezési tervben szereplő, 1., 86. és 150. sz. főutakat összekötő, a várost keletről elkerülő új főútszakasz a fenti okok miatt szintén nem része az ITS-nek. A város településszerkezeti tervén jelentősebb változtatások nem indokoltak, mivel a szerkezeti tervben lefektetett területfelhasználási elvek és településfejlesztési célok igen jól illeszkednek az ITS céljaihoz.

A műszaki infrastruktúra fő elemei közül a tervezett tehermentesítő út nyomvonala tér el egyes helyeken a megyei területrendezési és a helyi településszerkezeti tervben feltüntetettől:

- A 86. sz. főúttól északra a Fertő sor-Timföldgyári út-Éger utca nyomvonal javasolt az eddig tervezett, a várostól távolabb húzódó nyomvonal helyett.
- A tehermentesítő utat és a Szolnoki utat az Alkotmány utca folytatásában összekötő út is tervezett fejlesztés.

A városnak a településszerkezeti tervben javasolt területfelhasználása szintén összhangban van a település középtávú céljaival. Mindössze néhány kisebb módosítás javasolható:

- A városközpontban településközponti vegyes területbe sorolt, jelenleg kihasználatlan terület további hasznosítása még bizonytalan, a lakófunkció is lehetséges felhasználási mód.
- A Kiserdő utcától délre rögzített funkciójú különleges terület hasznosítása a jelenlegi célok alapján lakóterületként adható meg.
- A mosoni városrészben a volt Kaiser-üzem területe a szerkezeti tervben kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területként szerepel, de a tervezett barnamezős rehabilitáció után más besorolásba kerül majd.

A megyei területrendezési és a településszerkezeti tervben szereplő egyéb területfelhasználási javaslatok, településszerkezetet, zöldfelületi rendszert, tájrendezést és természetvédelmet érintő intézkedések megfelelőek a stratégia céljainak megvalósításához.

5.1.2 A stratégia és a fejlesztési tervek összhangja

5.1.2.1 A stratégia illeszkedése az Európai unió fejlesztéspolitikájához (Európa2020 és az Európai Unió Duna Régió Stratégiája)

Átfogó cél	Tematikus cél		(1) a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése;	(2) az IKT-hoz való hozzáférésnek, azok használatának és minőségének a javítása;	(3) a kkv-k, (az EMVA esetében) a mezőgazdasági, illetve (az ETHA esetében) a halászati és akvakultúra-ágazat versenyképességének a növelése;	(4) az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban;	(5) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés és -kezelés előmozdítása;	(6) a környezet megóvása és védelme és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása;	(7) a fenntartható közlekedés előmozdítása és szűk keresztmetszetek megszüntetése a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrákban;	(8) a fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása;	(9) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem;	(10) az oktatásba, és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében;	(11) a hatóságok és az érdekelt felek intézményi kapacitásának javítása és hatékony közigazgatáshoz történő hozzájárulás.
1. A települési környezet közösség-formálónak és természet-baráttá alakítása megtartásával, bővítésével	T1	Épületenergetikai fejlesztések											
	T2	A közlekedés környezetbarát fejlesztése											
	T3	Rekreációs fejlesztések											
	T4	Közterületek klímaváltozáshoz alkalmazkodó átalakítása											
2. A növekvő népesség ellátásának biztosítása	T5	Bérlakások építése											
	T6	Hátrányos helyzetű rétegek felzárkóztatása											
	T7	Kistérségi szociális ellátórendszer fejlesztése											
	T8	Oktatási-nevelési intézmények fejlesztése											

Átfogó cél	Tematikus cél		(1) a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése;	(2) az IKT-hoz való hozzáférésnek, azok használatának és minőségének a javítása;	(3) a kkv-k, (az EMVA esetében) a mezőgazdasági, illetve (az ETHA esetében) a halászati és akvakultúra-ágazat versenyképességének a növelése;	(4) az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban;	(5) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés és -kezelés előmozdítása;	(6) a környezet megóvása és védelme és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása;	(7) a fenntartható közlekedés előmozdítása és szűk keresztmetszetek megszüntetése a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrákban;	(8) a fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása;	(9) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem;	(10) az oktatásba, és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében;	(11) a hatóságok és az érdekelt felek intézményi kapacitásának javítása és hatékony közigazgatáshoz történő hozzájárulás.
	T9	Az egészségügy prevenció és ápolási tevékenységeinek fejlesztése											
3. Gazdasági versenyképesség	T10	Környezetkímélő és magas hozzáadott értéket előállító vállalkozások ösztönzése											
	T11	Az egyetem és a gazdasági szereplők közötti együttműködés növelése											
	T12	Az iparterületek fejlesztése											
4. Aktív és egészségmegőrző turizmus	T13	A turisztikai szolgáltatási háttér fejlesztése											
	T14	A természeti értékek adta lehetőségek kihasználása											
	T15	Az épített örökség hasznosítása											
	T16	Egészségturizmus szerepének megtartása											
5. Széleskörű partnerség	T17	Helyi civil szervezetek támogatása											

Átfogó cél		Tematikus cél													
	T18	Térségi összefogás megerősítése			(1) a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése;	(2) az IKT-hoz való hozzáférésnek, azok használatának és minőségének a javítása;	(3) a kkv-k, (az EMVA esetében) a mezőgazdasági, illetve (az ETHA esetében) a halászati és akvakultúra-ágazat versenyképességének a növelése;	(4) az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban;	(5) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés és -kezelés előmozdítása;	(6) a környezet megóvása és védelme és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása;	(7) a fenntartható közlekedés előmozdítása és szűk keresztmetszetek megszüntetése a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrákban;	(8) a fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása;	(9) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem;	(10) az oktatásba, és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében;	(11) a hatóságok és az érdekelt felek intézményi kapacitásának javítása és hatékony közigazgatáshoz történő hozzájárulás.
	T19	Aktív nemzetközi kapcsolatrendszer, határon átnyúló kezdeményezések													

Jelmagyarázat:

	erős kapcsolat
	közepes kapcsolat
	nincs vagy gyenge kapcsolat

5.1.2.2 A stratégia illeszkedése az OFTK-hoz

OFTK specifikus célok	Mosonmagyaróvári tematikus célok																		
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19
Szakpolitikai																			
Versenyképes, innovatív gazdaság																			
Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság																			
Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszer-feldolgozóipar fejlesztése																			
Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I																			
Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom																			
Jó állam, szolgáltató állam és biztonság																			
Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme																			
Területi																			
Az ország makro-regionális szerepének erősítése																			
A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat																			
A vidéki térségek népességeltartó erejének növelése																			
Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése																			
Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése																			
Összekapcsolt terek: az elérhetőség és a mobilitás biztosítása																			

	erős kapcsolat
	közepes kapcsolat
	nincs vagy gyenge kapcsolat

5.1.2.3 A stratégia illeszkedése a Győr-Moson-Sopron megye Területfejlesztési Koncepciójához és Programjához

Győr-Moson-Sopron megye területfejlesztési koncepció – Stratégiai célok (2014-2020)	Mosonmagyaróvár tematikus célok																		
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19
Jedlik Ányos stratégiai fejlesztési cél – Kreatív humán erőforrások																			
A szakképzés fejlesztése																			
A vállalkozási kultúra terjesztése és a vállalkozási aktivitás																			
A felsőoktatás és a gazdaság kapcsolata																			
Kühne Károly stratégiai fejlesztési cél – Innováció a gazdaságban																			
Helyi gazdaságfejlesztés és innováció																			
A turisztikai kínálat feltételeinek javítása																			
Mezőgazdasági és élelmiszeripari termelés, értékesítés ösztönzése																			
Baross Gábor stratégiai fejlesztési cél – Elérhetőség, megközelítés																			
A közlekedési kapcsolatok javítása																			
A centrumok elérhetősége																			
Timaffy László stratégiai fejlesztési cél – Környezet kultúra és életminőség																			
Környezeti adottságok hasznosítása																			
Táj, település, ember, értékmegővés																			
Életminőség javítása																			
Társadalmi felzárkóztatás segítése																			
Göcsei Imre stratégiai fejlesztési cél – Belső kohézió, centrumok és perifériák																			
Rábaköz Fejlesztési Program																			

Győr-Moson-Sopron megye területfejlesztési koncepció – Stratégiai célok (2014-2020)	Mosonmagyaróvár tematikus célok																		
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19
Helyzetbe Hozás Programja																			
Győri Járműipari Körzet Program																			
Centrumok és Térségük Integrációs Program																			
Eszterházy János stratégiai fejlesztési cél – Együttműködés a szomszédokkal																			
A CENTROPE-kezdemenyezés térszervező hatásainak kiaknázása																			
Az országhatár menti együttműködések fejlesztése																			
Megyehatáron átnyúló városi/települési kapcsolatok - a vonzáskörzetek rehabilitációja																			

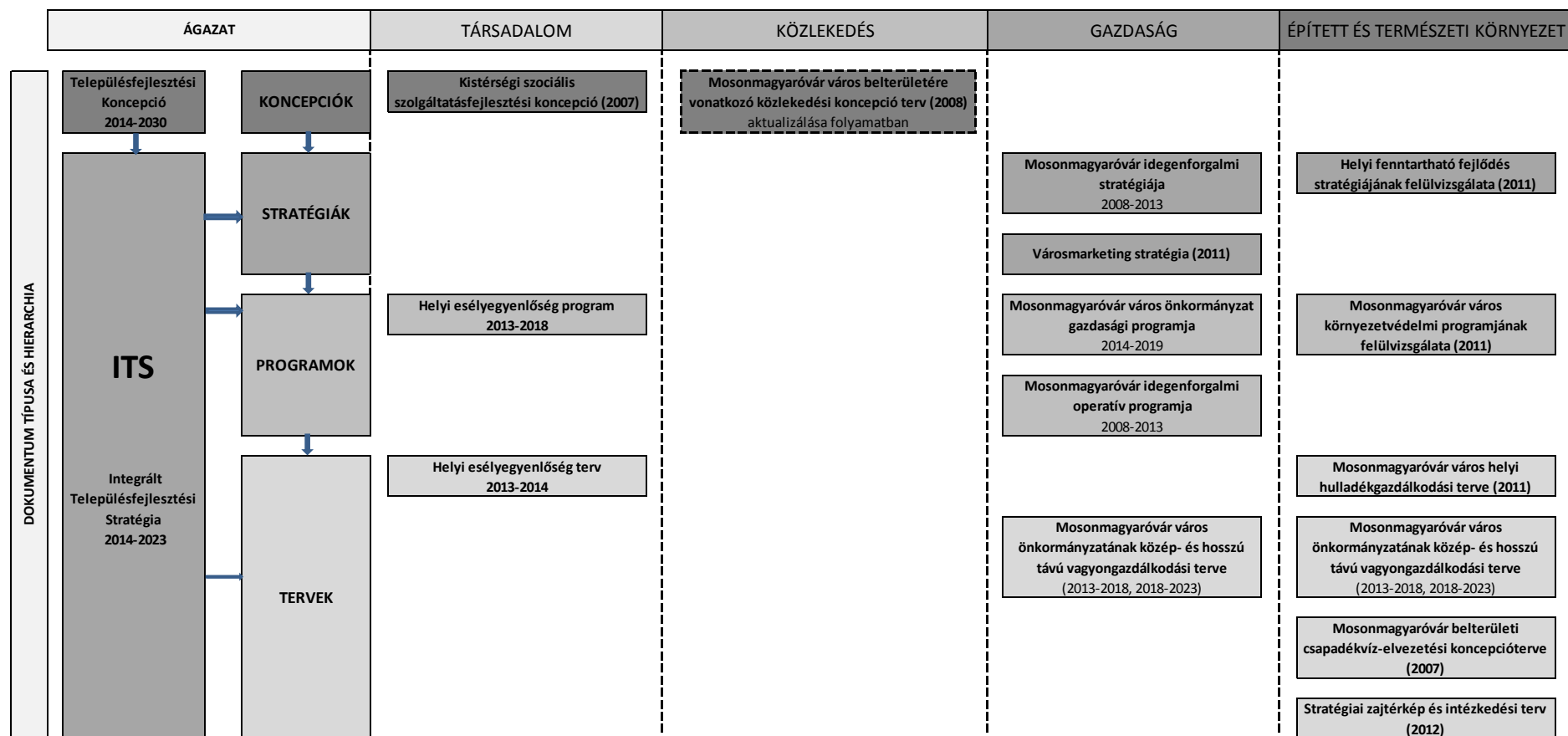
erős kapcsolat
közepes kapcsolat
nincs vagy gyenge kapcsolat

5.1.2.4 A stratégia illeszkedése a településfejlesztési koncepcióhoz

Mivel a koncepció a stratégiát megelőzően, egy tervezési folyamat keretében készült el, ezért a két dokumentum teljes körűen illeszkedik egymáshoz.

	T1 Épületenergetikai fejlesztések	T2 A közlekedés környezetbarát fejlesztése	T3 Rekreációs fejlesztések	T4 Közterületek klímaváltozáshoz alkalmazkodó átalakítása	T5 Bérlekások építése	T6 Hátrányos helyzetű rétegek felzárkóztatása	T7 Kistérségi szociális ellátórendszer fejlesztése	T8 Oktatási-nevelési intézmények fejlesztése	T9 Az egészségügy prevenció és ápolási tevékenységeinek fejlesztése	T10 Környezetkímélő és magas hozzáadott értéket előállító vállalkozások ösztönzése	T11 Az egyetem és a gazdasági szereplők közötti együttműködés növelése	T12 Az iparterületek fejlesztése	T13 A turisztikai szolgáltatási háttér fejlesztése	T14 A természeti értékek adta lehetőségek kihasználása	T15 Az épített örökség hasznosítása	T16 Egészségturizmus szerepének megtartása	T17 Helyi civil szervezetek támogatása	T18 Térségi összefogás megerősítése	T19 Aktív nemzetközi kapcsolatrendszer, határon átnyúló kezdeményezések
É1 A városi környezet fenntarthatóvá tétele																			
É2 A természeti értékek megóvása																			
É3 A helyi közlekedés környezetbarát fejlesztése																			
B1 Befogadó társadalom, lokálpatriotizmus, pozitív városimázs																			
B2 A helyi humán szolgáltatások fejlesztése																			
B3 A lakhatási problémák kezelése, bérlekások építése																			
B4 A várostérségi kapcsolatok erősítése																			

	T1 Épületenergetikai fejlesztések	T2 A közlekedés környezetbarát fejlesztése	T3 Rekreációs fejlesztések	T4 Közterületek klímaváltozáshoz alkalmazkodó átalakítása	T5 Bérletek építése	T6 Hátrányos helyzetű rétegek felzárkóztatása	T7 Kistérségi szociális ellátórendszer fejlesztése	T8 Oktatási-nevelési intézmények fejlesztése	T9 Az egészségügy prevenció és ápolási tevékenységeinek fejlesztése	T10 Környezetkímélő és magas hozzáadott értéket előállító vállalkozások ösztönzése	T11 Az egyetem és a gazdasági szereplők közötti együttműködés növelése	T12 Az iparterületek fejlesztése	T13 A turisztikai szolgáltatási háttér fejlesztése	T14 A természeti értékek adta lehetőségek kihasználása	T15 Az épített örökség hasznosítása	T16 Egészségturizmus szerepének megtartása	T17 Helyi civil szervezetek támogatása	T18 Térségi összefogás megerősítése	T19 Aktív nemzeti közti kapcsolatrendszer, határon átnyúló kezdeményezések
V1 Magas hozzáadott értéket előállító vállalkozások, a K+F szektor súlyának növekedése																			
V2 Vonzó infrastruktúra, diverzifikált gazdaság																			
V3 Magas szintű, a kereslethez alkalmazkodó oktatás, szakképzés																			
V4 Helyi-térségi gazdaság fejlesztése a városkörnyéki települések együttműködésében																			
Víz1 A turisztikai háttérszolgáltatások fejlesztése																			
Víz2 Aktív ökoturizmus																			
Víz3 Egészség- és szépségmegőrző turizmus																			
Víz4 Pénzgyő kulturális élet																			

5.1-1. ábra: A stratégia és az ágazati dokumentumok rendszere

5.1.3 A stratégia illeszkedése a társadalmat érintő ágazati tervekhez

A **Helyi Esélyegyenlőségi Programban** és **Tervben** rögzítésre kerültek az esélyegyenlőség megvalósulása érdekében elvégzendő feladatok. A HEP küldetesként fogalmazza meg a település területén élő hátrányos helyzetű csoportoknak a segítségét, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye korlátozott lenne a hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül. A HEP megállapítja, hogy az egyenlő bánásmód megsértése elsősorban a fogyatékos személyeket, a nőket és a romákat, érintő jelenség, mely e csoportok esetében a hátrányos helyzettel és szegénységgel is erőteljesen összefügg. A programban és a tervben szereplő intézkedések erőteljesen kapcsolódnak a stratégia Hátrányos helyzetű rétegek felzárkóztatása (T6) és a Kistérségi szociális ellátórendszer fejlesztése (T7) című céljainak beavatkozásaihoz, valamint az antiszegregációs tervben foglalt intézkedésekhez.

Az integrált településfejlesztési stratégia egyik átfogó célja a növekvő népesség ellátásának biztosítása. Az ehhez tartozó tematikus célok majdnem mindegyike, különösen a Kistérségi szociális ellátórendszer fejlesztése (T7) cél (T6-tól T9-ig) támogatja a **Kistérségi szociális szolgáltatásfejlesztési koncepcióban** megfogalmazott tennivalók megvalósítását. Így a működő kapacitáshiányos szolgáltatások fejlesztése, tényleges elérhetővé tételét vagy a szükségletalapú szolgáltatások új szolgáltatások megszervezése, meglévők szükség szerinti átszervezését is.

A **Helyi fenntartható fejlődés stratégiájának felülvizsgálatában** több olyan intézkedés is megjelenik, amely az ITS tematikus céljaival és beavatkozásaival összhangban van. Ilyenek például a civil szervezetek támogatása (T17-es cél), az egészséges életmódra nevelés, a lakosság egészségtudatos szemléletének kialakítása (T9-es cél). Infrastrukturális beruházásokat is ide sorol a stratégia: a szabadidős lehetőségek megteremtését, amely az ITS rekreációs tematikus céljához kötődik (T3), illetve a közintézmények akadálymentességének biztosítását, amely pedig a Hátrányos helyzetű rétegek felzárkóztatása (T6) céljaival egyezik meg.

5.1.4 A stratégia illeszkedése a gazdaságot érintő ágazati tervekhez

Mivel az önkormányzat **gazdasági programját** az ITS készítését közvetlenül megelőző időszakban fogadta el a képviselőtestület, ezért az abban szereplő célok felhasználásra kerültek az ITS célrendszerének meghatározásakor is. Ennek köszönhetően a stratégiában minden olyan célkitűzés megjelenik, amely a gazdasági program céljai között szerepelt.

Az ipari parkok infrastrukturális fejlesztése a **Helyi fenntartható fejlődés stratégiájának felülvizsgálatában** kap szerepet, ami lényegét tekintve hasonló eredményt akar elérni, mint az ITS-ben Az iparterületek fejlesztése (T12) című tematikus cél.

Az idegenforgalom terén **Mosonmagyaróvár idegenforgalmi stratégiája és operatív programja** jelölt ki négy stratégiai célt. Ezeket (a turisztikai mutatók javítása, térségi központi szerepkör, idegenforgalmi imázs, hatékony szervezeti kooperáció) A turisztikai szolgáltatási háttér fejlesztése (T13) ITS-ben megfogalmazott tematikus cél segíti a leginkább, de az Aktív és egészségmegőrző turizmus átfogó cél további három tematikus célja (T14-16) is ide sorolható.

A **Városmarketing stratégiában** megjelenő tematikus célok és programok majdnem mindegyike kapcsolódik az ITS Aktív és egészségmegőrző turizmus átfogó céljának valamely tematikus céljához.

Városmarketing stratégia – stratégiai célok és programok	T3	T4	T13	T14	T15	T16	T18
Turizmus fellendítése							
Turizmus arculatának kialakítása							
Szálláshelyfejlesztés							
Kerékpáros közlekedés infrastrukturális feltételeinek javítása							
Vízi turizmus infrastrukturális feltételeinek fejlesztése							
Gyógyturizmus infrastrukturális feltételeinek fejlesztése							
Együttműködés a szigetközi településekkel							
Város ismertségének javítása							
Helyi tájékoztatás erősítése							
Városkép javítása							
Internetes közösségi oldalakon való megjelenés							
Átfogó médiakampány szervezése							
Népszerűsítő kiadványok szerkesztése							
Mosonmagyaróvár a Habsburgok városa							
Fenntarthatóság és élhetőség							
Helyi lakosok szemléletformálása							
„Helyi termékek piaca”							
„Zöld” Mosonmagyaróvár marketing							
Helyi termékek promóciója							
Mosonmagyaróvár cégére							

5.1-2. táblázat: A Városmarketing stratégia és az ITS céljainak összefüggése

5.1.5 A stratégia illeszkedése a közlekedést érintő ágazati tervekhez

A **Stratégiai zajtérkép és intézkedési terv**ben többféle fejlesztési javaslattal éltek a tervezők, melyek mindegyike illeszkedik az ITS céljaihoz. A tehermentesítő út déli és nyugati részének megépítése egyaránt segíti a környezetbarát közlekedést (T2) és a gazdaság (T10), az iparterületek (T12) fejlesztését. Ugyancsak a környezetbarát közlekedést támogatja a Szigetközbe vezető új útkapcsolat, a városi közúti és gyalogos hidak építése, a tömegközlekedési kapcsolatok fejlesztése, a parkolási rend újraszervezése, különösen a magyaróvári belváros környékén. A „Zöld belváros” koncepciónak megfelelő gyalogos és kerékpáros fejlesztések (pl. gyalogos övezet kiterjesztése) pedig a közterületek átalakításához (T4) kapcsolódik. **Mosonmagyaróvár város környezetvédelmi programjának felülvizsgálata** lényegében ugyanezeket a közlekedési témájú intézkedéseket tartalmazza.

A **közlekedési koncepció terv**ben ezek mellett megjelennek egyéb javaslatok is, például a kórház előtti csomópontok fejlesztése, új autópálya-csomópont kialakítása és a kerékpárforgalmi hálózat kiterjesztése. A **Helyi fenntartható fejlődés stratégiájának felülvizsgálatában** is megjelennek a közlekedést érintő javaslatok, így például a kistérségi közösségi közlekedésében a szolgáltatási színvonal javítása, az úthálózat, járdák fejlesztése és felújítása. Mindkét terv céljai a környezetbarát közlekedést (T2), illetve részben a közterületek átalakítását (T4) támogatják.

Mosonmagyaróvár város önkormányzatának közép- és hosszú távú vagyongazdálkodási tervében sok olyan beavatkozás megjelenik, amely az ITS részét is képezi. Közlekedési szempontból az aszfaltozott lakóterületi utak rekonstrukcióját, a kerékpárút-hálózat bővítését, a Kiserdő úti Lajta-híd

két sávossra történő bővítését, a 86-os sz. út és a tehermentesítő út nyomvonala közötti összekötőág megépítését és a városi belső tehermentesítő út építését támogatja az ITS A közlekedés környezetbarát fejlesztése (T2) célja.

5.1.6 A stratégia illeszkedése az épített és természeti környezetet érintő ágazati tervekhez

A **Helyi fenntartható fejlődés stratégiájának felülvizsgálata** kiemelt feladatként kezeli a természeti értékek, környezeti elemek védelmét, megőrzését, javítását, ami összhangban van az ITS-nek A természeti értékek adta lehetőségek kihasználása (T14) című céljával. Szintén fontos környezeti feladatként jelenik meg az önkormányzati intézmények és a panelházak energiahatékonysági fejlesztése, amely pedig a stratégia Épületenergetikai fejlesztések (T1) céljának felel meg. Ugyanezen cél a **Mosonmagyaróvár város önkormányzatának közép- és hosszú távú vagyongazdálkodási tervében** megjelenő Intézmények energetikai korszerűsítése című beavatkozást is támogatja. A vagyongazdálkodási tervben több, az épített környezet fejlesztését célzó intézkedés is található: Mosoni belváros rehabilitáció folytatása, a volt határőr laktanya mögötti lakóterület, a Kálnoki út és az Itató melletti területek, a Kiserdő és a Mosoni Duna közötti területek, valamint a MowinPark területeinek hasznosítása. Ezek a bérletépítési (T5), az iparterület-fejlesztési (T12) és a turisztikai háttér megteremtését szolgáló (T13) ITS-célokkal függnek össze. A zöldterületek minőségi felújítása és a városi sportcsarnok építése rekreációs (T3) célokkal egyezik meg.

A **Mosonmagyaróvár város helyi hulladékgazdálkodási tervében** megfogalmazott célok túlnyomórészt teljesültek, vagy folyamatban vannak. Ugyanakkor a **Mosonmagyaróvár belterületi csapadékvíz-elvezetési koncepciótervében** megfogalmazott, a város egészében azonos szinten kiépült infrastruktúra még nem készült el, a Közterületek klímaváltozáshoz alkalmazkodó átalakítása (T4) cél segíti a megvalósulását. **Mosonmagyaróvár város környezetvédelmi programjának felülvizsgálata** a csapadékvíz-elvezetésén kívül a folyó- és állóvizek (Mosoni-Duna, Malom-ági Lajta, Báger-tó, kavicsbánya-tavak) rehabilitációját, a zöldfelületek növelését, illetve a meglévő zöldfelületek megújítását javasolja, ami szintén a T4-es, illetve a T14-es ITS-céllal függ össze.

5.2 BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK

5.2.1 A célok logikai összefüggései

Jövőkép	2030-ra Mosonmagyaróváron a fejlett, környezetkímélő ipari vállalkozások, illetve a természeti és épített örökségre épülő egészségmegőrző turizmus megerősödésével a lakosság életminőségét meghatározó közlekedési, környezeti és lakhatási állapot is javul, ennek köszönhetően a város népességének moderált/dinamikus növekedése mellett a helyi társadalom szerkezete kedvező irányban mozdul el, kohéziója erősödik				
Hosszútávú átfogó célok	Élhető város	Befogadó város	Versenyképes város	Város a vízen	
Középtávú átfogó célok	A települési környezet közösségformálónak és természetbarátnak alakítása	A növekvő népesség ellátásának biztosítása	Gazdasági versenyképesség	Aktív és egészségmegőrző turizmus	Széleskörű partnerség
Városi szintű tematikus célok	T1 Épületenergetikai fejlesztések	T5 Bérházak építése	T10 Környezetkímélő és magas hozzáadott értéket előállító vállalkozások ösztönzése	T13 A turisztikai szolgáltatási háttér fejlesztése	T17 Helyi civil szervezetek támogatása
	T2 A közlekedés környezetbarát fejlesztése	T6 Hátrányos helyzetű rétegek felzárkóztatása	T11 Az egyetem és a gazdasági szereplők közötti együttműködés növelése	T14 A természeti értékek adta lehetőségek kihasználása	T18 Térségi összefogás megerősítése
	T3 Rekreációs fejlesztések	T7 Kistérségi szociális ellátórendszer fejlesztése	T12 Az iparterületek fejlesztése	T15 Az épített örökség hasznosítása	T19 Aktív nemzetközi kapcsolatrendszer, határon átnyúló kezdeményezések
	T4 Közterületek klímaváltozáshoz alkalmazkodó átalakítása	T8 Oktatási-nevelési intézmények fejlesztése T9 Az egészségügy prevenció és ápolási tevékenységeinek fejlesztése		T16 Egészségturizmus szerepének megtartása	
Városrészi célok	V1: A magyaróvári belváros rehabilitációja, vonzerejének visszaállítása				
	V2: A tovább terjeszkedő lakóterületek népességének ellátása				
	V3: A városrész turisztikai vonzerejének növelése				
	V4: Vízi turisztikai központ létrehozása				
	V5: A 30-40 éves épületállomány, közműhálózat, területhasználati szerkezet megújítása				
	V6: A városrész rehabilitációjának folytatása				
	V7: A Kenyérgyári út folytatásában a vasúti felüljáró megépítése				
	V8: A városrészt átszelő utakat mentesíteni kell				
	V9: A volt ipari üzemek barnamezős felújítása és a növekvő népesség lakhatásának megoldása				
	V10: Multifunkciós városi sportcsarnok (tanuszodával és sportszállóval kiegészítve)				
	V11: Az infrastruktúra fejlesztésével nagy hozzáadott értékű és szakképzett munkaerőre épülő ipar				
	V12: Az infrastruktúra fejlesztésével nagy hozzáadott értékű és szakképzett munkaerőre épülő ipar				
Beavatkozások	V13: A települési környezet megóvása				
	Kulcsprojekt				
	Hálózatos projekt				
	Akcióterületi projekt				
	Egyéb projekt				

5.2-1. ábra: A célrendszer összefüggései

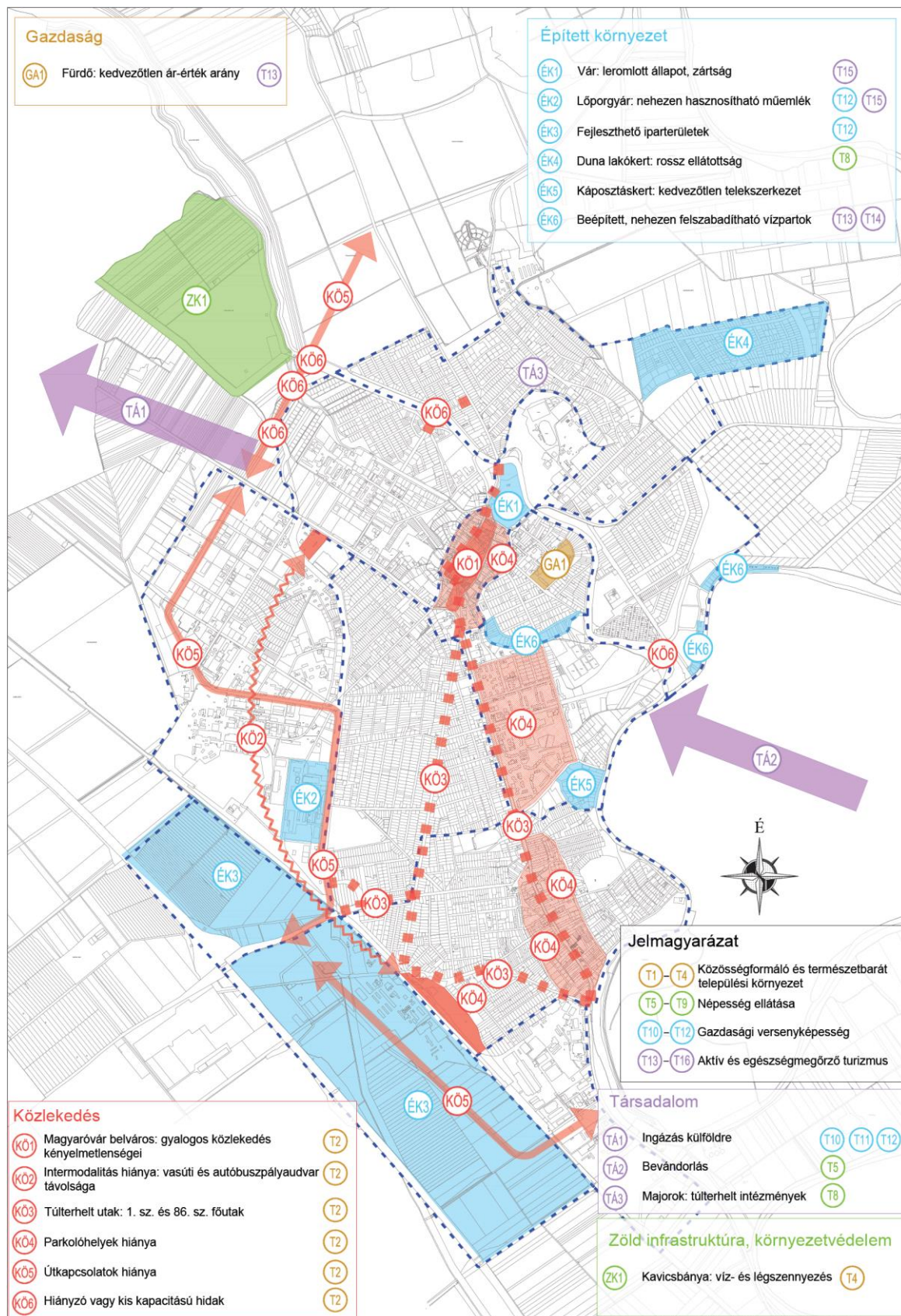
A négy középtávú átfogó célba illesztett tematikus célok lefedik a városfejlesztés legfontosabb tématerületeit, és együttesen hozzájárulnak a hosszú távú átfogó célok, illetve a város jövőképeinek megvalósításához. A városrészi célok egy-egy terület fejlesztésének irányait jelölik ki, és hozzájárulnak a tematikus és átfogó célok eléréséhez. A megvalósítást szolgáló beavatkozások és projektek e célrendszerbe kerültek besorolásra.

A tematikus, városrészi célok és projektek egymással szoros összefüggését, egymásra épülését az alábbi táblázat foglalja össze.

Városrészi cél	V1: A magyaróvári belváros rehabilitációja, vonzerejének visszaállítása	V2: A tovább terjeszkedő lakóterületek népességének ellátása	V3: A városrész turisztikai vonzerejének növelése	V4: Vízi turisztikai központ létrehozása	V5: A 30-40 éves épületállomány, közműhálózat, területhasználati szerkezet megújítása	V6: A városrész rehabilitációjának folytatása	V7: A Kenyérgyári út folytatásában a vasúti felüljáró megépítése	V8: A városrészt átszelő utakat mentesíteni kell	V9: A volt ipari üzemek barmamezős felújítása és a növekvő népesség lakhatásának megoldása	V10: Multifunkcionális városi sportszarnok (tanuszodával és sportszállóval kiegészülve)	V11: Az infrastruktúra fejlesztésével nagy hozzáadott értékű és szakképzett munkaerőre épülő inar	V12: Az infrastruktúra fejlesztésével nagy hozzáadott értékű és szakképzett munkaerőre épülő inar	V13: A települési környezet megóvása
Illeszkedés a tematikus célokhoz	T1, T2, T3, T4, T6, T8, T11, T13, T15, T16, T17, T19	T4, T5, T8, T14	T4, T6, T13, T16	T3, T4, T14	T1, T2, T3, T4, T5, T6, T9, T16, T17, T19	T3, T4, T6, T7, T9, T10, T13, T15, T16, T17, T19	T2, T4, T11, T12	T2, T4, T6, T8	T2, T4, T5, T6, T10, T12, T15	T2, T3, T4, T8	T10, T11, T12	T10, T11, T12	T6, T14, T18
Illeszkedés a projektekhez	KP1/1-5, KP3/3,9,10,12, AT1/1-5, H2/1, H/3, H3/5, H3/8, H4/3, H5/4	KP1/3, K1/4, KP2/6, H2/1, H2/3, H3/4, H4/1, H4/3	KP1/1, KP2/3, KP2/6, KP2/12, H2/1, H2/3, H4/4	KP1/1,3,4, KP2/5,11, 13,15, AT4/2, H2/1, H2/3, H4/3	KP1/3,4, KP2/3,5,6, AT3/1-3, AT4/2, H1/5, H2/1-3, H3/1, H4/1,3,H8/2, E3	PK1/1,2, KP2/5,6,1 1,17, AT2/1-2, H1/2,5, H2/1, H3/1,6, H4/3, H8/1,2	KP1/1, KP2/5,6, AT4/1, H2/3, H4/3, H5/1, H5/2	KP1/2, KP2/18, H1/5, H2/3, H4/3	KP1/2, H2/4, KP2/3,11, H2/1,3, H3/1,3, H4/1,3, H8/1,2, E4	KP1/2,4, KP2/3,11, H2/1,3, H3/1,3, H4/1,3, H8/1,2, E4	KP1/1, H4/3, H5/1, H5/2, H5/3	H4/3, H5/1-3	KP2/1-4,6-8,12,17, H1/3,6,7, 8, H4/3, H6/4,5,7, H7/2, E7

5.2-1. táblázat: A városrészi célok illeszkedése a tematikus célokhoz és projektekhez

5.2.2 A célok és a helyzetértékelésben beazonosított problémák

5.2-2. ábra: A problémák és a megoldásukat célzó tematikus célok összefüggése

5.2.3 A stratégia megvalósíthatósága, a célok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatása

A stratégia tematikus céljainak egymásra gyakorolt hatásait az alábbi ábra foglalja össze. A táblázatban az egyes cellák azt mutatják, hogy a vízszintesen lévő cél milyen hatást fejt ki a függőlegesen lévő cél elérésére.

		T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19
T1	Épületenergetikai fejlesztések																			
T2	A közlekedés környezetbarát fejlesztése																			
T3	Rekreációs fejlesztések																			
T4	Közterületek klímaváltozáshoz alkalmazkodó átalakítása																			
T5	Bérlakások építése																			
T6	Hátrányos helyzetű rétegek felzárkóztatása																			
T7	Kistérségi szociális ellátórendszer fejlesztése																			
T8	Oktatási-nevelési intézmények fejlesztése																			
T9	Az egészségügy prevenció és ápolási tevékenységeinek fejlesztése																			
T10	Környezetkímélő és magas hozzáadott értéket előállító vállalkozások ösztönzése																			
T11	Az egyetem és a gazdasági szereplők közötti együttműködés növelése																			
T12	Az iparterületek fejlesztése																			
T13	A turisztikai szolgáltatási háttér fejlesztése																			
T14	A természeti értékek adta lehetőségek kihasználása																			
T15	Az épített örökség hasznosítása																			
T16	Egészségturizmus																			
T17	Helyi civil szervezetek támogatása																			
T18	Térségi összefogás megerősítése																			
T19	Aktív nemzetközi kapcsolatrendszer, határon átnyúló kezdeményezések																			

	erős kapcsolat
	közepes kapcsolat
	nincs vagy gyenge kapcsolat

6 A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI

A megvalósíthatóság kockázatainak elemzésénél először a főbb kockázatokat kell számba venni azok valószínűsíthető bekövetkeztével és a városra gyakorolt hatásának mértékével. Ezek után a rájuk adható válaszok felkutatása, majd ezek várható pozitív és negatív kimenetelét szükséges elemezni. A táblázatos felsorolás segíti mindezek áttekintését. A célok megvalósításához a fejlesztésekkel elért eredmények fenntartása különösen fontos. Az ezekhez tartozó kockázatok külön kiemelésre kerültek.

Kockázati tényező	Valósz. (1-10)	Hatás (1-10)	Kockázat kezelésének módja
Belső tényezők			
Társadalmi tényezők			
Társadalom egyes csoportjai közötti ellentmondás a település fejlesztési irányait illetően	1	10	A város jövőképeinek meghatározása és a fejlesztések is a lakossággal való folyamatos egyeztetések során alakulnak ki, a társadalmi igényekkel teljes konszenzusban kerülnek kijelölésre a települési célok.
Társadalom egyes csoportjai kiszorulnak a fejlődésből	3	7	Különösen az alacsonyabb státuszú lakosság számára jelent kockázatot, hogy a magas ingatlanárak miatt az ipari és külterületekre szorulnak. Ezeken a területeken a szolgáltatásokhoz való hozzáférés gyengébb, így ezek a csoportok kiszorulhatnak a társadalomból. A város szociális hálózata azonban kiemelten kezeli e csoportokat, és a településfejlesztési stratégia megvalósítása során a negatív társadalmi folyamatok ellen ható különböző szoft tevékenységeket alkalmaz.
A lakosság nagy része külföldön vállal munkát, helyi kötődése lazul és ezért érdektelenné válik a település közös jövőképeinek meghatározását és megvalósítását illetően	5	8	A keresletre alapozott oktatással és a helyi vállalkozások megerősödésével nő a helyben foglalkoztatott munkaerő aránya. A város a helyi identitás kialakítására és fenntartására, valamint a külső imázs meghatározására nagy hangsúlyt fektet. Ez leginkább szoft tevékenységek keretében történik.
Gazdasági tényezők			
Az iparterületek infrastrukturális ellátatlansága miatt nem érkeznek újabb befektetők, az itt lévők nem tudnak bővíteni.	4	9	A tehermentesítő út megépítésével a MILÜP elérhetősége jelentősen javul, csakúgy, mint a déli iparterületé és a MoWinParké. A már itt lévő vállalkozások és az önkormányzat és cégei összefogásával a területek közművesítése is megtörténik.

Kockázati tényező	Valósz. (1-10)	Hatás (1-10)	Kockázat kezelésének módja
Az összefogás hiányában a térségi, integrált turizmus minőségi fejlődése elmarad	6	3	A várost és térségét integráló, egységes turisztikai stratégia kidolgozásával, a TDM-szervezet megerősítésével a helyi és környéki szereplők összefogása biztosítható.
Környezeti veszélyek			
Megújuló közterületek lakosság általi nem rendeltetésszerű használata	2	1	Társadalmi probléma, melyet a folyamatos karbantartás és a figyelemfelkeltés tud csökkenteni.
Közterületek megújítása elmarad a városban	2	7	Amennyiben a közterületek megújítása elmaradna, azzal a város lemaradna a városversenyben, mivel nem csak a turisták számára fontos, hogy vonzó környezetben tölthessék szabadidejüket, hanem a helyben élők számára is. A város közterületeinek a leromlása, levándorláshoz, illetve hosszabb távon a beruházások elmaradásához és a gazdasági versenyképesség csökkenéséhez is vezethet. A város vezetése ennek csökkentésére számos, egymásra épülő közterület rehabilitációs tervet dolgozott, és dolgoztat ki. Továbbá a lakókörnyezet megújításába a helyi lakosságot is aktívan be kívánja vonni.
Közlekedési konfliktusok növekednek	3	8	A közterületek minden szempontból átgondolt rehabilitációjával, illetve az tehermentesítő út megépítésével és a belső területek forgalomcsillapításával kívánja a város visszaszorítani a gépjárműforgalmat, így kerülendő el, hogy ebből konfliktusok alakuljanak ki.
Lakások komfortfokozata, műszaki színvonala romlik	2	8	Amennyiben a lakosság anyagi javai tovább csökkennek, a lakingatlanok karbantartása elmaradhat, mely a lakóingatlan állomány műszaki degradációjához vezethet. Ezt megelőzendő a város a munkanélküliség elkerülése mellett érdekelt. Ennek érdekében szorosan együttműködik a helyi vállalkozásokkal azok céljainak megvalósításában, illetve a közmunka programot is támogatja. Így a lakosság anyagi javainak csökkenése elkerülhetővé válik.
Külső tényezők			

Kockázati tényező	Valósz. (1-10)	Hatás (1-10)	Kockázat kezelésének módja
Szabályozási környezet			
Változó támogatási rendszer	5	10	A város fejlesztései során nem csupán a támogatásokra épít, hanem a vállalkozásokkal való együttműködés széles skálájára is. Amennyiben a támogatási rendszer negatív irányba hatna a város számára, akkor a gazdasági szereplőkkel együttműködve képes lesz külső források bevonására céljai elérése érdekében.
A közszolgáltatások állami támogatásának normatíva-rendszeréből származó bevételek a be nem jelentett lakóhellyel rendelkezők magas száma miatt nem elegendők	8	5	A város intézményhálózatát igényeinek megfelelően alakítja ki, azt nem méretezi túl, illetve alul. Az ingatlanok fenntartását csökkenti energetikai célú felújításokkal. Mindezekkel a kiadások féken tarthatók, tervezhetők maradnak.
Gazdasági változások			
A három környező nagyváros vonzása erősödik, Mosonmagyaróvár alvóvárosi jellegűvé válik	5	6	Jelen stratégiában a város meghatározta az elérendő közép és hosszú távú céljait. Ezeket reálisan mérte fel, összhangban a magasabb területi szintű tervekkel és törekvésekkel. A város emeltet gazdasági programjának megvalósítása mellett teljesen elkötelezett, illetve a marketingstratégiájában számos gazdaságfejlesztési elem is található. Emellett a helyi vállalkozásokkal szorosan együttműködve a település- és gazdaságfejlesztési célokat is közösen valósítják meg.
Magyarország gazdasága lemarad a környezetétől, mely a városra is általánosan negatívan hat	4	3	A város fejlődéséhez nem kizárólag a külső tényezőkre épít. Helyette leginkább saját erősségeit igyekszik kihasználni, mely függetleníteni tudja valamelyest az országos trendektől. A határon átnyúló kapcsolatok erősödésével hazánk fejlődésénél gyorsabb, nagyobb mértékű növekedésre lesz képes a település.
Társadalmi változások			
A gazdasági válság okozta társadalmi válság miatt átalakuló igények	3	2	A gazdasági válság társadalomra kifejtett hatása mára egyre ismertebb. Ez a várost is jelentősen érintette, így a helyi döntéshozók, társadalmi élet aktív szervezői is e tapasztalatok

Kockázati tényező	Valósz. (1-10)	Hatás (1-10)	Kockázat kezelésének módja
			birtokában képesek alakítani a város társadalmát. Ehhez különböző szoft tevékenységekre nyílik lehetőség. Évente kerülnek ezek meghatározásra, így rugalmasan, a változó igényekhez képes alkalmazkodni a város.
Általánosan előregedő társadalom – növekvő terhek	5	8	A város lakossága, az országos tendenciákhoz hasonlóan öregszi. Ezt megelőzni próbálja a város azzal, hogy attraktív településképpel, prosperáló gazdasággal, széleskörű kulturális élettel fiatalabb korosztályt vonz a településre. A problémát pedig az idősgazdaság, valamint a szociális ellátórendszer fejlesztésével igyekszik kezelni.
A városversenyben való lemaradás okozta munkahelyteremtés elmaradása, illetve munkahelyek megszűnése, munkanélküliség emelkedése	2	8	Ahhoz, hogy a település a városversenyben a legjobbak közt szerepelhessen városmarketing stratégiát alakít ki, illetve a gazdasági élet szereplőit partnerként kezeli, hogy minden érdekelt fél a lehető legnagyobb hasznot élvezze az együttműködésből.
Az elért eredmények fenntartáshoz kapcsolódó veszélyek			
Társadalmi tényezők			
A szoft projektekkel bevont lakosság a projektek elmaradása esetén nem alakít ki saját közösségi programokat	6	3	Annak érdekében, hogy hosszútávon is sikeres legyen a lakosság bevonása a város életébe, a város az egyes szoft projektelemek megvalósítását követően is számos eseményt szervez, illetve támogatja ezek szervezését.
Az oktatási és társadalmi integrációs programokban résztvevők elhagyják a várost, illetve hosszú távú integrációjuk a település életébe sikertelen lesz	4	10	Az oktatáshoz kapcsolódó fejlesztések a helyi vállalkozói igényeknek megfelelően kerül kialakításra, így a fenntartás során is várható, hogy aki ilyen képzésben vesz részt, az helyben helyezkedik el, majd hosszabb távon is itt dolgozik. Folyamatos nyomonkövetés zajlik a társadalmi integráció terén, így, amennyiben beavatkozás szükséges, egyes elmaradó személyek, csoportok esetében, azt idejében meg lehet tenni.
Gazdasági tényezők			
Az önkormányzat likviditása veszélybe kerül a fejlesztések miatt	2	7	A fejlesztések egymásutániségének tervezésével, egymásra épülésével mindez elkerülhető, mivel a város csak a pénzügyi keretének megfelelően

Kockázati tényező	Valósz. (1-10)	Hatás (1-10)	Kockázat kezelésének módja
			vállalja a beruházások önrészét. Ezenfelül a beruházások során a város kiemelt figyelmet fordít arra, hogy jövedelemtermelő fejlesztéseket hajtson végre.
A vállalkozások a vártnál kevesebb szakképzett munkaerőt találnak és elhagyják a várost, vagy csökkentik a termelésüket	5	9	Amennyiben ez történne, annak jelentős hatása lenne a város társadalmára, illetve a város gazdálkodására is. Ennek érdekében a az oktatási intézmények, a város és a helyi vállalkozások között széleskörű kooperáció zajlik, hogy az igények és a célok között összhang legyen mindhárom fél részéről.
Környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos tényezők			
A fejlesztések során a természeti környezet sérül, melynek mértéke a tolerálható szintnél magasabb és a természet ezt nem képes helyreállítani	3	9	A turisztikai fejlesztések során a természet „kapacitásait” figyelembe veszi a város, valamint az idegenforgalmi adó bevételeinek egy részét a környezeti károkozások enyhítésére fordítja. A beruházások során az engedélyek kiadása, és az ellenőrzések során a környezeti szempontok kiemelt szempontot képviselnek.

7 A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE

7.1 A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ FEJLESZTÉSI ÉS NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK

A fejezet azon önkormányzat által végzett tevékenységeket foglalja össze, amelyek segítik, támogatják az integrált településfejlesztési stratégiában, valamint más, stratégiai jellegű dokumentumokban megjelölt fejlesztési célok elérését. A város biztosíthatja ezt a megfelelő keretek előteremtésével, valami szabályozó, rendeletalkotó tevékenységével. Ideális esetben ez a két típusú tevékenység együtt jelenik meg és az elérni kívánt célok irányába egyszerre hatnak.

7.1.1 Fenntartható Energia Akcióprogram (SEAP)

Magyarországon az üvegházhatású gázok kibocsátása az elmúlt 25 évben mintegy 40 százalékkal csökkent, elsősorban a nehézipar leépülése és az agrártermelés visszaesése miatt. A globális éghajlat-változási folyamat azonban tovább gyorsult és ezek a hatások a medence-jelleg miatt Magyarországot erőteljesebben érintik, mint Európa más földrajzi térségeit. A szakértői vizsgálatok szerint az ipar és a mezőgazdaság területén már csak kis dekarbonizációs lehetőség mutatkozik Magyarországon, ugyanakkor az energiatermelésben és -elosztásban, valamint az épületenergetika, továbbá a közlekedés területén van még mód az üvegházhatású gázok kibocsátásának érdemi csökkentésére.

Az önkormányzatok döntő szerepet játszanak a klímaváltozás hatásainak enyhítésében, főleg ha figyelembe vesszük, hogy az energiafogyasztás és a CO₂-kibocsátás 80%-a városi tevékenységhez kapcsolódik. Az Európai Unió klíma- és energiacsomagjának 2008-ban történt elfogadását követően az Európai Bizottság által létrehozott Polgármesterek Szövetsége támogatja a helyi önkormányzatok fenntartható energiapolitika megvalósítása során tett erőfeszítéseit és a helyi és regionális szereplőket az uniós célkitűzések teljesítése érdekében mozgósítja.

A Fenntartható Energia Akcióprogram (SEAP) kulcsfontosságú konkrét intézkedéseket és projekteket tartalmaz. Az energia-megtakarításon kívül a SEAP egyéb eredményeket eléréséhez is hozzájárul, mint például:

- helyváltoztatást nem igénylő szakmunkák és stabil munkahelyek létrehozása;
- egészségesebb környezet és életminőség;
- jobb gazdasági versenyképesség és az energiától való nagyobb függetlenség.

A SEAP lehetőséget biztosít az anyag- és energiatakarékos technológiák alkalmazásával az ipar, az állattenyésztési ágazatok és az ahhoz kapcsolódó élelmiszeripar fejlesztésére is. A SEAP-okban a helyi önkormányzatok önkéntesen kötelezettséget vállalnak az energiahatékonyság javítására és a megújuló energiaforrások fokozott hasznosítására azért, hogy Magyarország elérje az Európai Unió irányába 2020-ra kitűzött 10%-os CO₂-kibocsátás csökkentését.

A SEAP alapján a TOP támogatást biztosít az önkormányzati tulajdonú épületállomány energiahatékonyság központú rehabilitációjára és a megújuló energiaforrások alkalmazására. Az energiamenedzsmentet pedig önkormányzati kedvezményezett esetén a TOP támogatja.

7.1.2 *Fenntartható városi mobilitási terv (SUMP)*

A fenntartható városi mobilitási terv olyan új koncepció, amely alapvetően az EU által meghatározott klímavédelmi és energiahatékonysági célokat segíti. Az újdonságot a korábbi közlekedéstervezési gyakorlathoz képest az jelenti, hogy:

- nagyobb hangsúlyt helyez a lakosság és a különböző érdekcsoportok bevonására,
- a különböző szakpolitikai területek összehangolására (pl. közlekedés, területfejlesztés, gazdaságfejlesztés, környezetvédelem, szociális ügyek, egészségvédelem, közbiztonság, energetika, stb.), valamint
- a térségi/agglomerációs kooperációra.

A városi mobilitási terv legfontosabb hozzáadott értéke a költségmegtakarítás az önkormányzat és a városi szereplők számára, a személyre szabott közlekedési megoldások a várost használó csoportok számára, valamint a jobb, élhetőbb városi környezet. A fenntartható városi mobilitástervezés során mód van akár egyének (iskolások, mozgáskorlátozottak, idősek, stb.), akár vállalkozások számára a multimodális, ajtótól ajtóig való közlekedési megoldások kidolgozására. A mobilitástervezés a közúti infrastruktúra fejlesztése helyett olyan kiegyensúlyozott intézkedéscsomagban gondolkodik, amelyben jelentős szerepet kapnak a mérsékelt költségvonzatú közlekedésszervezési intézkedések. Az integrált tervezési megközelítés segíti a környezetbarát ágak, megoldások felé való átrendeződést, ami azért is fontos, mert a városnak sokszor egymásnak versengő jogi kötelezettségnek kell megfelelniük (pl. levegőminőség javításával, zajterhelés csökkentésével, stb. kapcsolatos országos és EU-s elvárások.) A Fenntartható Városi Mobilitási Terv funkcionális városban gondolkodik, a tervezés az együttműködésre alapoz.

7.1.3 *Helyi klímastratégia*

Magyarország kitettsége és sérülékenysége az éghajlatváltozás várható hatásainak szempontjából globális és európai mércével mérve is jelentős. Vizsgálatok támasztják alá, hogy az országon belüli, a klímaváltozás hatásaival szembeni térségi sérülékenység is igen nagy eltéréseket mutat. A klímaváltozás kiváltó okainak megfékezése, csökkentése globális összefogást kíván, ugyanakkor a várható negatív hatásokra való hatékony felkészülés – lokális tervezést és helyi megoldásokat kíván. Ezért fontos az éghajlatváltozás hatásaira való felkészülést és az alkalmazkodást elősegítő a települési szintű klímastratégiák és programok kidolgozása.

7.1.4 *„Város a vízen” brand*

A brand elősegíti Mosonmagyaróvár integrált szemléletmódú, komplex fejlesztését (a kapcsolódó "szoft" projektelemekkel) és üzemeltetését. A tevékenységek célja, hogy a meglévő természeti kincsek adottságai a jelenleginél jobban ki legyenek használva. A brand létrehozása lehetővé teszi az aktív ökoturisták és a gyógy- vagy egészségmegőrző turizmust igénybe vevők célzott megszólítását, lehetőséget nyújt az Önkormányzat és a vállalkozások közötti együttműködések kialakítására, munkahelyeket teremt és növeli a vállalkozási kedvet.

7.1.5 A város közterületeinek közösségi használata és a helyi identitástudat növelése – a *boldog város*

A jól működő városok felé elvárás, hogy az aktív és kulturált pihenéshez, szórakozáshoz, kikapcsolódáshoz, művelődéshez szorosan kötődő szolgáltatásokat is nyújtson, amelyek nemcsak a lakosság igényeit elégítik ki, hanem kiemelkedő szerepet játszhatnak az új (gazdasági, szolgáltatási, innovációs) fejlesztések megtelepedésében is.

E feladat magában foglalja a városi parkok és zöldterületek karbantartását, a vendéglátás, művelődési intézmények eltérő lakossági-, és turista-igényekhez igazodó összehangolt és ötletes fejlesztését, támogatását is. Kiemelten érdemes támogatni a szabadidő értékes eltöltésével, a sporttal, az egészségtudatra neveléssel összefüggő piaci és civil kezdeményezéseket.

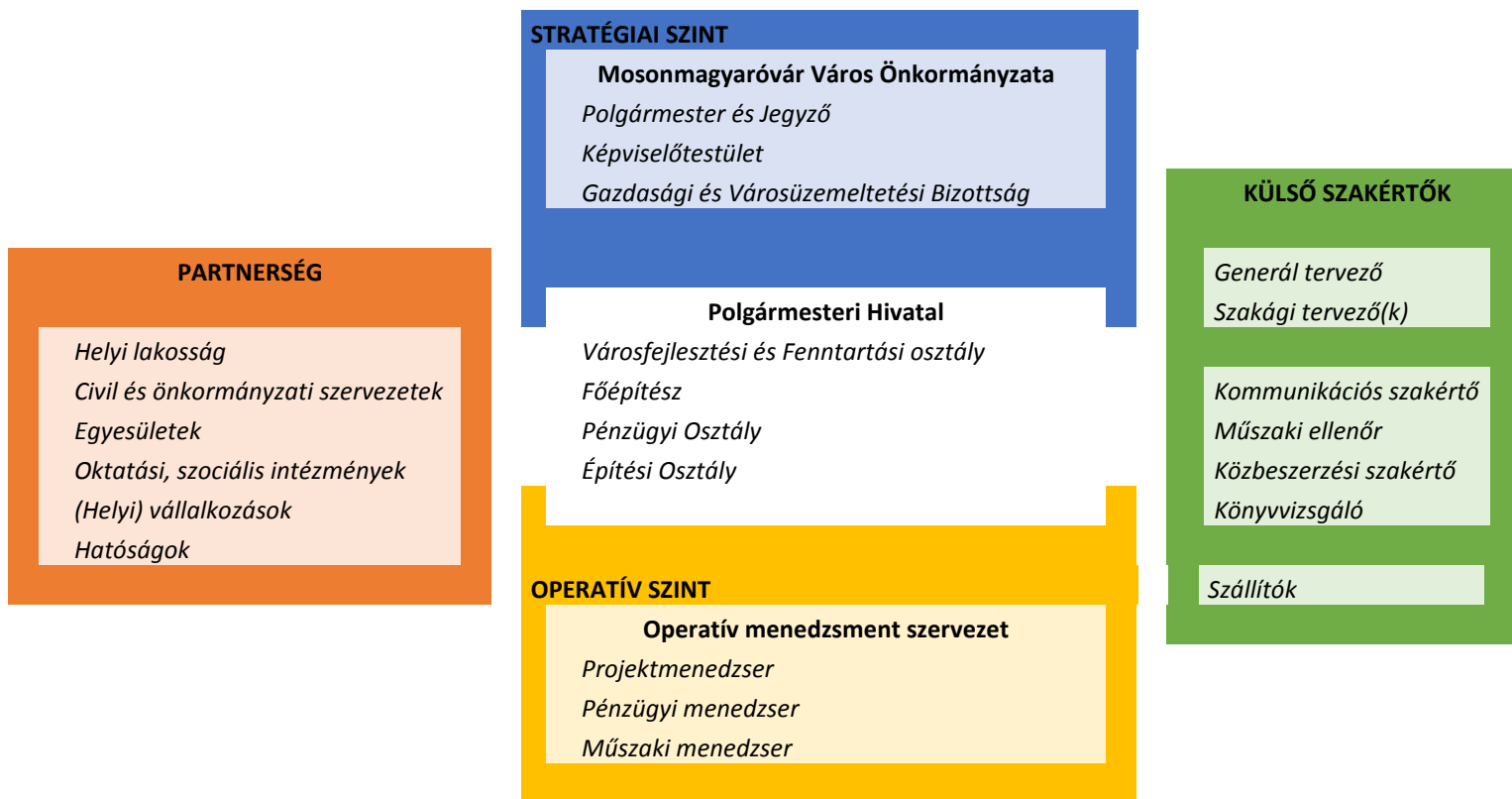
Ehhez kapcsolódik a helyi identitás és a lokálpatriotizmus erősítése is. A kultúra és tudás ma már a modern gazdaság és társadalomfejlesztés alapvető támogatója. A közösséghez és a lakóhelyhez kötődés, az identitástudat, lokálpatriotizmus, valamint a társadalmi szolidaritás megteremtése érdekében a társadalmi kapcsolatok tudatos építésének célrendszere szükséges, mivel e nélkül nem lehet növelni az itt élők életminőségét és együttműködési készségüket sem. Ennek érdekében az identitást erősítő események mellett további lehetőség a sajátos meghatározottságú városrészek (telepek), civil – városszépítő (építő, ápoló) szervezeteinek támogatása, illetve újabbak létrehozásának támogatása. A tudásalapú és akár a modern korral lépést tartó „digitális városprogram” elindításával feladatot is erősítheti a városról szóló információk, tudásanyagok internetes oldalakon való megjelenítése.

7.1.6 Szabályozási tevékenységek, eszközök

- A „**tervalku**” (Településfejlesztési Megállapodás/Szerződés), amely lehetővé teszi, hogy egyes nagy beruházások esetén, amely a település területén zajlik le, a beruházó és a települési önkormányzat között olyan szerződés kössen, amely mindkét fél számára előnyös és rögzített fejlesztési feladatokkal bír;
- Az **önkormányzat elővásárlási jogának gyakorlása** területek kivásárlásakor;
- **Városmarketing célú tevékenységek:** a város az integrált településfejlesztési stratégiában megfogalmazott célokkal, valamint azok eszközrendszerével összhangban, az ebben szereplő célok elérése érdekében hajtja végre marketingtevékenységét. Ehhez kapcsolódik a marketingkommunikáció, mint eszköz a magánbefektetők bevonására, a lehetséges, kölcsönösen eredményes partneri együttműködések kialakítására, valamint a létesítmények kihasználtságának növelésére. Mindez a fejlesztési eredmények ismertebbé tételét, a város által tervezett programok minél nagyobb vonzerejének kialakítását szolgálja;
- **Helyi adó- és illetékkedvezményekkel** bizonyos esetekben a magántőke mobilizálható, amelyet a Tervalkuban / településrendezési szerződésben rögzíthetnek a felek;
- **Ingatlanguzaldalkodási koncepció**, melynek keretében a város saját tulajdonú ingatlanait felméri, azok hasznosíthatóságát számba veszi.

Az aktív városfejlesztési stratégia elsődleges eszköze az önkormányzat számára a kijelölt városfejlesztési akcióterületeken tervezett városfejlesztési akciók végrehajtása a közszféra és a magánszféra strukturált együttműködése.

7.2 AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZERVEZETI KERETEINEK MEGHATÁROZÁSA

7.2-1. ábra: A szervezeti rendszer egyik lehetséges modellje

Az ITS megvalósítása során a döntéshozói szintet Mosonmagyaróvár Város Képviselőtestülete jelenti. A döntéselőkészítési feladatokat a Polgármesteri Hivatal adott szervezeti egységei végzik.

A stratégiai menedzsmentet a polgármester és jegyző, a képviselőtestület és a Gazdasági és Városüzemeltetési Bizottság alkotja. Fontosabb feladatuk:

- Az ITS megvalósításának nyomonkövetése, elvárt eredmények, hatások értékelése.
- Az operatív menedzsment szint tevékenységének stratégiai szintű felügyelete, céljainak meghatározása, eredményeinek értékelése, szükség esetén korrekció kezdeményezése.

Az ITS megvalósításával kapcsolatos döntéselőkészítő feladatokat a Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési és Fenntartási osztálya végzi, a főépítész, a Közgazdasági, valamint az Építési osztály közreműködésével. Főbb feladatai:

- A városi társadalom és gazdaság igényeinek és lehetőségeinek feltárása, azok változásainak beépítése az ITS-be.
- A városfejlesztés külső és belső környezetében bekövetkezett változások figyelemmel kísérése, a célokra gyakorolt hatások elemzése.
- ITS partnerségi egyeztetések szakmai irányítása, felügyelete
- Szakmai stratégiai szinten a településközi koordináció biztosítása.

Az ITS-ben körvonalazott fejlesztések megvalósításának menedzsmentje az operatív menedzsment szervezet feladata, azaz:

- ITS partnerségi egyeztetések anyagainak előkészítése, előterjesztése döntés-előkészítésre.
- A döntéshozók részére éves jelentés készítése az ITS megvalósításáról, a változó külső, belső tényezőkről, korrekciókról, társadalmi igények változásáról.
- ITS megvalósítási folyamatáról a lakosság tájékoztatására (honlap, helyi újság) alkalmas információk összeállítása, évente legalább egyszer, jelentősebb változások esetén többször is.

Az operatív menedzsment szervezet önkormányzati projektek esetén a Projektiroda lesz, melynek munkatársai már széleskörű tapasztalatokat gyűjtöttek az elmúlt években a projektek menedzselése területén. Nagyobb projektek, illetve sokszereplős projektek esetében eddig is külső projektmenedzsment-szervezetet bíztak meg, és ez a jövőben sem változna. Az önkormányzaton kívüli szereplők értelemszerűen maguk valósítják meg a projekteket, közös projektek esetén pedig egyedi megállapodásokban rögzítik a megvalósítási feladatokat.

A fejlesztések megvalósítása során lényeges a partnerségi tervezés megvalósítása, amely az előkészítésre és megvalósításra, valamint a monitoringozásra is kiterjed.

7.3 PARTNERSÉG BIZTOSÍTÁSA AZ ITS TERVEZÉSE ÉS MEGVALÓSÍTÁSA SORÁN

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletnek megfelelően a partnerségi egyeztetés, együttműködés nem csak része, hanem kerete a tervezési folyamatnak. Az előkészítés és a teljes tervezési munka, majd a követés során biztosított a tervezés, majd a megvalósítás folyamatának, tartalmának nyilvánossága, a helyi társadalom és gazdaság szereplőinek partnerként történő bevonása. A partnerség, mint horizontális alapelv érvényesítése elengedhetetlen

- a települések jövőbeni társadalmi, gazdasági, kulturális fejlesztéseit, térszerkezetük alakulását, a tervezett fejlesztési programok irányait, a projektszintű forrásbevonást, a pályázatok tárgyát, volumenét és szinergiáját meghatározó, megalapozó stratégia, a tervezési dokumentumok tervezési folyamatában,
- a megvalósítása folyamán,
- a felülvizsgálat és értékelés, a szükséges korrekciók meghatározása során.

A partnerségi egyeztetési módszerek, eszközök és célcsoportok kiválasztása során meghatározó szempont volt, hogy a társadalom- és gazdaságfejlesztés hatékony és fenntartható módon való formálása csak a helyi közösség bevonásával, széles körű elköteleződésével, helyi értékek és problémák feltárására alapozottan képzelhető el. A tervekészítés folyamatába a társadalmi folyamatokban meghatározó, vagy a stratégia megvalósításában kulcsszerepet betöltő szervezetek és azok képviselői mind bevonásra kerülnek. Ezáltal a szervezetek tevékenységének jövőbeni eredményeit és elképzeléseit már a tervezés során meg lehet határozni és a stratégiai célok vagy a kulcsprojektek közé beépíteni.

A tervezés során az alábbi egyeztetések zajlottak a partnerségi folyamatba bevont szereplők részvételével:

- 2015. 01. 21.: Kapcsolatfelvétel, a partnerségi folyamat meghatározása

- 2015. 02. 04.: A települési helyzetkép meghatározása (Belső és Külső Munkacsoportok)
- 2015. 03. 11.: Megalapozó vizsgálat áttekintése (Irányító csoport), jövőkép és a hosszú távú célok meghatározása (Belső és Külső Munkacsoportok)
- 2015. 03. 18.: Megalapozó vizsgálat áttekintése és a hosszú távú célok meghatározása (Gazdasági Fórum)
- 2015. 04. 14.: Stratégiai célok meghatározása (Belső és Külső Munkacsoportok)
- 2015. 04. 28.: Városkörnyéki egyeztetés
- 2015. 05. 11.: Lakossági fórum és a tervezés eredményeinek ismertetése (Irányító csoport)

7.4 TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSI JAVASLATOK

Az önkormányzat a város térségi szerepköréhez igazodva folyamatosan elvégzi az ITS végrehajtása során a térségi egyeztetéseket, amelyek biztosítják, hogy a város stratégiai fejlesztési irányai és az ehhez illeszkedő fő beavatkozások összhangban legyenek a környezet főbb szereplőinek stratégiáival és projektjeivel.

A település járásközponti szerepéből adódóan kiemelt fontosságúnak tartja a nagyobb térségi hatással bíró projektek esetében az érintett településekkel való kooperációt. Ez az előkészítéstől a megvalósításon keresztül a fenntartásig a teljes folyamatot felöleli. Ennek jelentőségét emeli, hogy a város fejlesztései nemcsak a várost, hanem járásának települését is érinti, mivel a térség lakói a városban veszik igénybe a szolgáltatások többségét, sokan itt dolgoznak, kötődnek a városhoz. Természetesen mindez fordítva is működik, amennyiben egy járási település projektje a járásközpontot, vagy a járás több települését is érinti, a város is részt kíván venni az előkészítés, megvalósítás és fenntartás folyamatában is.

A város céljait a fentiek alapján is szükséges összehangolni nemcsak középtávon, hanem hosszú távon is a járás településeinek céljaival. A város vezetése különböző információs csatornákon keresztül tudatosítja a térség településeivel, illetve együttműködik velük a célok alakításában. Elsősorban a térség településeit is érintő intézményhálózat fejlesztés, és munkahelyteremtés kap prioritást kiegészítve a kapcsolódó közszolgáltatásokkal, melyeket a város és térsége igénybe vesz.

Mosonmagyaróvár és környékének települései 2009-től megalakították a kistérségi társulásukat, ami több intézményt is fenntart. A város a jövőben is fenn kívánja tartani az együttműködést, és a társulási üléseken keresztül természetesen bevonja a társulás résztvevőit is a projektek megtervezésébe, illetve adott esetben végrehajtásába is.

7.5 MONITORING RENDSZER KIALAKÍTÁSA

7.5.1 A monitoring rendszer működtetési mechanizmusának meghatározása

7.5.1.1 Módszertan

A 2007-2013 közötti programozási időszak egyik fontos tapasztalata volt, hogy a célok megvalósulásának méréséhez szükséges adatok nem vagy csak korlátozottan voltak elérhetők, így a stratégia menedzselésének egy fontos eszköze nem állt a települések rendelkezésére.

Mivel a 2014-2020 közötti időszakban az eredményközpontúság elve miatt az indikátorok és azok célértékeinek szerepe megnő, ezért az ITS indikátorai úgy kerültek kialakításra, hogy azok egyértelmű és hozzáférhető adatokra támaszkodjanak, azaz az indikátorok változását az adatok egyértelmű változásához lehessen kötni.

7.5.1.2 A monitoring tevékenység szervezeti háttere és folyamata

Az eredményes monitoring tevékenység feltétele, hogy az nyomon követés rendszerének kialakítása az előkészítés és a megvalósítás integráns részét képezze, meghatározva a folyamatokat, határidőket és felelősöket. A monitoring folyamata az alábbi lépésekből áll:

1. Egyértelmű célkitűzéseket megfogalmazó, világos beavatkozási logikára épülő településfejlesztési koncepció kialakítása.
2. Konkrét beavatkozásokat és részben projekteket, illetve a kapcsolódó finanszírozási forrásokat meghatározó ITS kidolgozása.
3. A monitoring és értékelési tevékenység alapját jelentő indikátorkészlet összeállítása – jelen fejezet összefoglalja az átfogó, tematikus és területi célokhoz kapcsolódó javasolt monitoringmutatókat, míg a projektszintű indikátorok az egyes projektek konkrét kidolgozásakor kerülnek meghatározásra.
4. A monitoring és értékelési tevékenység megalapozásához és eredményes végrehajtásához szükséges információk összegyűjtése.
5. Az indikátorok teljesülésének nyomonkövetése a megvalósítás során.

A monitoring tevékenység alapvetően belső feladat, azaz a településfejlesztési koncepció és az ITS végrehajtásáért felelős szervezet felelősségi körébe tartozik. Célszerű kijelölni egy személyt, aki felelős a monitoring és értékelési tevékenység koordinációjáért és végrehajtásáért. A monitoringhoz kapcsolódó legfontosabb feladatok:

- a monitoringrendszer kereteinek kialakítása előre elkészített és folyamatosan frissítendő adatbázis megalkotásával;
- az indikátorok aktuális értékének – a terv szerinti gyakorisággal történő – összegyűjtése, rögzítése a monitoring rendszerben;
- rendszeres kapcsolattartás a projektek megvalósításért felelős személyekkel az indikátorok elérését nagymértékben befolyásoló kulcs-, hálózatos és akcióterületi projektek nyomon követése érdekében;
- éves monitoring jelentés készítése, amely tartalmazza a szükségesnek tartott beavatkozásokat a program végrehajtásába (a jelentést a menedzsmentért felelős döntéshozó testületnek kell jóváhagynia).

A monitoring tevékenység szervezeti hátterét az operatív menedzsment szervezet biztosítja, amely koordinálja a megvalósuló városfejlesztési beavatkozásokat, rendszeresen figyeli, gyűjti és rendszerezi azok indikátorainak alakulását. Minderről előterjesztést készül, amelyet az érintett Bizottságok tárgyalnak, és a Képviselő-testület hagy jóvá. Az Integrált Településfejlesztési Stratégia végrehajtását és eredményeit a város Képviselő-testülete évenként áttekinti és értékeli. A beszámoló az alábbi témaköröket tartalmazza:

- a stratégia keretein belül megvalósuló projektek és azok végrehajtásának állapota,
- a stratégia keretein belül megvalósuló projektek finanszírozási információi (projekt költségvetése, források összetétele),

- városrészenként és tematikus célonkénti áttekintés a stratégia végrehajtásának kezdete óta megvalósult fejlesztésekről és azok eredményeiről,
- a stratégia indikátorrendszere alapján mért előrehaladás (az indikátorok kiinduló és célértékeinek, valamint azok aktuális értékének feltüntetésével).

Az ITS későbbi felülvizsgálata, illetve megvalósítása során mindenképpen folytatni szükséges a megkezdett partnerségi-konzultációs folyamatokat. Az egyes munkacsoportok bevonása az integrált településfejlesztési stratégia majdani felülvizsgálatának, monitoringozásának folyamatába kötelező, így hatékony működésüket rendszer szinten szükséges biztosítani. E tekintetben jó alapot szolgáltat a Partnerségi Terv, amelynek továbbfejlesztése, aktualizálása a monitoringozás, végrehajtás szempontjából is szükséges.

A monitoring tevékenység során keletkező adatokat a település rendszeresen megjelenteti saját honlapjának azon részén, amelyet a településfejlesztéssel kapcsolatos információk számára tart fenn. Emellett, a monitoring adatokat célzottan megküldi az ITS kialakításában aktívan közreműködő partnerek részére és számukra negyedéves rendszerességgel konzultációs lehetőséget biztosít az ITS előrehaladása tárgyában. A képviselőtestület évi egy alkalommal nyilvános közmeghallgatást tart az ITS megvalósításának előrehaladásáról.

7.5.2 Indikátorok meghatározása

7.5.2.1 Az indikátorokkal szemben támasztott követelmények

A monitoringrendszer hatékony működésének egyik alapja a szakmailag megalapozott indikátorkészlet meghatározása. Az alkalmazott mutatókkal szembeni alapvető kritériumok az alábbiak:

- **Specifikus** – az indikátor arra a célkitűzésre vonatkozik, aminek az eredményét, hatását méri;
- **Mérhető** – az indikátor számszerűen (mértékegységgel) kifejezhető;
- **Elérhető** – az indikátor bázis- és célértékét viszonylag gyorsan, könnyen és költséghatékony módon meg kell tudni határozni;
- **Reális** – a valós helyzetből és tervezett beavatkozások várható eredményeiből kiindulva kell egy ténylegesen elérhető célértéket kitűzni;
- **Aktuális** – az indikátornak az adott eredmény vagy output aktuális állapotára kell vonatkoznia, és alkalmasnak kell lennie időbeli nyomonkövetésre.

A stratégia eredményességének méréséhez elengedhetetlen, hogy a felállított célokhoz indikátorok – a célok elérését jelző mutatók – kerüljenek hozzárendelésre. Az eredményorientáltság erősítése a 2014-2020 közötti időszak EU kohéziós politikájának egyik kiemelt célja, így az eredmények mérése az előző időszakénál hangsúlyosabban jelenik meg a politika végrehajtásának minden területén. Az alkalmazott indikátorok fajtái:

- **Hatásindikátorok:** Ezen indikátorok teljes mértékben egyediek, az adott település sajátosságaihoz illeszkednek. Egy középtávú célhoz – annak összetettsége függvényében – 1-2 db indikátor kapcsolódik. Ezen indikátorok tekintetében a mérhetőség követelménye nem minden esetben teljesíthető. Tekintettel azonban arra, hogy a tematikus célokhoz kapcsolódó indikátorokat mérhető módon kell kialakítani, ezért a hatásindikátorok természetükből adódóan leginkább összetett mutatók és értékeik lehetnek leíró jellegűek is.

- **Eredményindikátor:** Ezeket az indikátorokat a tematikus célok eredményeinek meghatározásához használtuk és az operatív programok eredményindikátorait vettük alapul. Az egyes operatív programok Egyedi Célkitűzéseket fogalmaznak meg és ezen célkitűzésekhez kapcsolódnak az OP eredményindikátorai.
- **Kimeneti/output indikátor:** Az indikátorokat az integrált projektek méréséhez használtuk. Az egyes operatív programokban prioritástengelyenként kerültek meghatározásra az output jellegű mutatók. A tervezés során ezeket a mutatókat – amennyiben ezek illeszkedtek a megvalósításra tervezet beavatkozások (projektek) jellegéhez – a lehető legszélesebb körben beépítettük a monitoring mutatók közé.

7.5.2.2 A stratégia indikátorai

Cél	Javasolt indikátor	Indikátor típusa	Mértékegység	Célérték	Adatforrás	Mérés gyakorisága
Átfogó célok						
A települési környezet közösségformálónak és természetbaráttá alakítása	A városi lakosság elégedettsége	Hatásindikátor	%	+25 (növekedés)	Lakossági felmérés	évente
A növekvő népesség ellátásának biztosítása	Szolgáltatások minőségének és elérhetőségének javulása	Hatásindikátor	%	+15 (növekedés)	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	évente
Gazdasági versenyképesség	A városban megtermelt hozzáadott-érték növekedése	Hatásindikátor	%	+5 (növekedés)	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	évente
Aktív és egészségmegőrző turizmus	A város egészségturisztikai intézményei vonzáskörzetének növekedése	Hatásindikátor	km	+50 (növekedés)	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	évente
Széleskörű partnerség	A helyi identitástudat erősödése	Hatásindikátor	%	+15 (növekedés)	Lakossági felmérés	ötévente

Cél	Javasolt indikátor	Indikátor típusa	Mértékegység	Bázisérték	Célérték	Adatforrás	Mérés gyakorisága
Tematikus célok							
T1: Épületenergetikai fejlesztések	Primer energia felhasználás	Eredményindikátor	kWh	1 487 808	csökkenés	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	évente
T2: A közlekedés környezetbarát fejlesztése	Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók részaránya	Eredményindikátor	%	n. a.	+5 (növekedés)	Forgalomszámlálás	évente
T3: Rekreációs fejlesztések	A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és	Eredményindikátor	%	n. a.	+25 (növekedés)	Lakossági felmérés	évente

Cél	Javasolt indikátor	Indikátor típusa	Mértékegység	Bázisérték	Célérték	Adatforrás	Mérés gyakorisága
	létesítményekkel való lakossági elégedettség						
T4: Közterületek klímaváltozáshoz alkalmazkodó átalakítása	Megújított közterületek aránya a városi közterületek arányában	Eredményindikátor	%	n. a.	25 (növekedés)	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	évente
T5: Bérlakások építése	Lakásállomány növekedése	Eredményindikátor	db	n. a.	50 db bérlakás + munkásszálló bővítése	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	évente
T6: Hátrányos helyzetű rétegek felzárkóztatása	Szociális célú városrehabilitációval érintett akcióterületen élő lakosság száma	Eredményindikátor	fő	n. a.	124 (a két szegregátum)	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	évente
T7: Kistérségi szociális ellátórendszer fejlesztése	A fejlesztett közszolgáltatásokat igénybevevők száma	Eredményindikátor	fő	n. a.	43 800	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	évente
T8: Oktatási-nevelési intézmények fejlesztése	A fejlesztés által érintett intézményekben elért gyermekek száma	Eredményindikátor	fő	n. a.	Lurkóvár és Majorok óvoda	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	évente
T9: Az egészségügy prevenciós és ápolási tevékenységeinek fejlesztése	A fejlesztett közszolgáltatásokat igénybevevők száma	Eredményindikátor	fő	n. a.	növekedés	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	évente
T10: Környezetkímélő és magas hozzáadott értéket előállító vállalkozások ösztönzése	A kkv-k nettó árbevétele	Eredményindikátor	millió Ft	n. a.	növekedés	EVCA/HVCA illetve kedvezményezetti adatszolgáltatás	EVCA/HVCA
T11: Az egyetem és a gazdasági szereplők közötti együttműködés növelése	Stratégiai K+I együttműködések száma	Eredményindikátor	db	0	növekedés	NGM	évente
T12: Az iparterületek fejlesztése	Fejlesztett iparterületek nagysága	Eredményindikátor	ha	31,1	34,6	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	évente

Cél	Javasolt indikátor	Indikátor típusa	Mértékegység	Bázisérték	Célérték	Adatforrás	Mérés gyakorisága
T13: A turisztikai szolgáltatási háttér fejlesztése	Külföldi és belföldi turisták költsége	Eredményindikátor	ezer Ft	n. a.	növekedés	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	évente
T14: A természeti értékek adta lehetőségek kihasználása	Elégedettség a települési környezet minőségével	Eredményindikátor	pontérték (1-10)	n. a.	növekedés	KSH Háztartási költségvetési és életkörülmény adatfelvétel, kiegészítő modul	évente
T15: Az épített örökség hasznosítása	Külföldi és belföldi turisták költsége	Eredményindikátor	ezer Ft	n. a.	növekedés	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	évente
T16: Egészségturizmus szerepének megtartása	Külföldi és belföldi turisták költsége	Eredményindikátor	ezer Ft	n. a.	növekedés	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	évente
T17: Helyi civil szervezetek támogatása	Helyi társadalmi akciókban résztvevők száma	Eredményindikátor	fő	0	5 000	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	évente
T18: Kistérségi összefogás megerősítése	Helyi társadalmi akciókban résztvevők száma	Eredményindikátor	fő	0	10 000	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	évente
T19: Aktív nemzetközi kapcsolatrendszer, határon átnyúló kezdeményezések	Határon átnyúló kezdeményezésekben megvalósuló projektek száma	Eredményindikátor	db	0	11	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	évente

Cél	Javasolt indikátor	Indikátor típusa	Mértékegység	Bázisérték	Célérték	Adatforrás	Mérés gyakorisága
Területi célok							
V1-V13	Lakónépesség száma	Eredményindikátor	fő	32 004	növekedés	KSH népszámlálás	tízévente
	Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	Eredményindikátor	%	12,2	csökkenés	KSH népszámlálás	tízévente
	Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	Eredményindikátor	%	29,2	csökkenés	KSH népszámlálás	tízévente

Cél	Javasolt indikátor	Indikátor típusa	Mértékegység	Bázisérték	Célérték	Adatforrás	Mérés gyakorisága
	Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	Eredményindikátor	%	41,3	csökkenés	KSH népszámlálás	tízévente
	Lakásállomány	Eredményindikátor	db	14 000	növekedés	KSH népszámlálás	tízévente
	Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	Eredményindikátor	%	3,3	csökkenés	KSH népszámlálás	tízévente

Cél	Javasolt indikátor	Indikátor típusa	Mértékegység	Bázisérték	Célérték	Adatforrás	Mérés gyakorisága
Kulcsprojektek							
KP1: A belső területek tehermentesítése a gépjárműforgalomtól	Közlekedésbiztonsági fejlesztést megvalósított települések száma	Kimeneti indikátor	db	0	1	Közútkezelői jelentés	éves
KP2: Város a vízen – a felszíni és felszín alatti vizek jobb kihasználása	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése	Kimeneti indikátor	látogatás/év	0	3 300	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	éves
Hálózatos projektek							
H1: Közlekedésfejlesztés	Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza	Kimeneti indikátor	km	0	2,023	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	éves
H2: A települési infrastruktúra korszerűsítése	Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza	Kimeneti indikátor	m	0	1 645	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	éves
H3: A humán közszolgáltatást szolgáló intézmények fejlesztése	Fejlesztett szociális, egészségügyi és felzárkózási infrastruktúra férőhely kapacitás	Kimeneti indikátor	db	0	Majorok bölcsőde + gondozóház + hajléktalan szálló + éjjeli menedékhely	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	éves
H4: A lakókörnyezet élhetőbbé tétele	Helyreállított lakóegységek városi területeken	Kimeneti indikátor	lakóegység	0	7	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	éves

Cél	Javasolt indikátor	Indikátor típusa	Mértékegység	Bázisérték	Célérték	Adatforrás	Mérés gyakorisága
H5: A gazdaság igényeinek megfelelő munkaerő biztosítása	Alapfokú (ISCED 1), vagy alsó középfokú (ISCED 2) végzettséggel rendelkező résztvevők száma	Kimeneti indikátor	fő	0	700	Oktatási Hivatal	éves
H6: A mezőgazdaság tudásintenzív fejlesztése	Az ISCED 5 és ISCED 8 szintek közötti felsőoktatásba való bekerülést és bennmaradást támogató programokban résztvevők száma	Kimeneti indikátor	fő	0	100	NYME MÉK	éves
H7: Tájrehabilitáció, környezetvédelem	A rehabilitált talaj összkiterjedése	Kimeneti indikátor	ha	0	1,49	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	éves
H8: Az épített környezet új funkciókkal való ellátása	Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek	Kimeneti indikátor	m ²	0	495	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	éves
H9: Határon átnyúló kapcsolatok erősítése	Transznacionális együttműködést célzó projektek száma	Kimeneti indikátor	db	0	14	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	éves
H10: Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek fizikai megújítása és társadalmi integrálása	Az aktív befogadást elősegítő programokban részt vevők száma	Kimeneti indikátor	fő	0	400	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	éves
Akcióterületi projektek							
AT1: Magyaróvár belváros	A felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza	Kimeneti indikátor	km	0	1,00	Közútkezelői jelentés	éves
AT2: Moson belváros	Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek	Kimeneti indikátor	m ²	0	495	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	éves
AT3: Városházak	Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	Kimeneti indikátor	m ²	0	4 113	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	éves

Cél	Javasolt indikátor	Indikátor típusa	Mértékegység	Bázisérték	Célérték	Adatforrás	Mérés gyakorisága
AT4: Mosoni-Duna partja	Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	Kimeneti indikátor	m ²	0	410	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	éves
Egyéb projektek							
E1: MOWINPARK II-es ütem ipari park fejlesztése	A fejlesztett vagy újonnan létesített iparterületek és ipari parkok területe	Kimeneti indikátor	ha	0,00	4,05	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	éves
E2: Újabb inkubátorház építése Mosonmagyaróváron	A nem pénzügyi támogatásban részesülő vállalkozások száma	Kimeneti indikátor	db	0	4	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	éves
E3: Világörökség, LIMES (Mosonmagyaróvár)	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése	Kimeneti indikátor	látogatás/év	0	3 300	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	éves
E4: Városi Ifjúsági Sporttelep létrehozása	Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek	Kimeneti indikátor	m ²	0	495	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	éves
E5: A Bauer Rudolf Sportcsarnok utánpótlás-, szabadidős, tömeg- és versenysport feltételeinek javítása	Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek	Kimeneti indikátor	m ²	0	495	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	éves
E6: A Cserháti Sándor kollégium és Gazdász Hotel épületkomplexum felújítása és fejlesztése	Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek	Kimeneti indikátor	m ²	0	4 113	NYME MÉK	éves
E7: A szélérő-park továbbfejlesztése	A megújulóenergia-termelés további kapacitása	Kimeneti indikátor	MW	0	0,97	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	éves